

ПОЛИТИКИ

ЗАБАВНИК

7. X 1988. • ИЗЛАЗИ ПЕЋКОМ • ГОДИНА L • 1500 ДИН • БРОЈ 1919

Фантастика:
ГОМИЛА

ЊЕГОВЕ РУКЕ СУ ЊЕГОВЕ ОЧИ

МАЈКЛ НАРАНХО, ВИЈЕТНАМСКИ ВЕТЕРАН ИЗ САНТА ФЕА (НОВИ МЕКСИКО, САД), ВЕОМА ЈЕ УСПЕШАН ВАЈАР. ОН ГОДИШЊЕ ИЗБАВА ПО 4 СКУЛПТУРЕ ИАКО ЈЕ СЛЕП - У РАТУ ГА ЈЕ ПОГОДИЛА БОМБА И ИЗГУБИО ЈЕ ВИД.

У СТАРОМ ВЕКУ

БИЛО ЈЕ РАШИРЕНО ВЕРОВАЊЕ ДА СЕ ЗЛИ ДУХОВИ У ЧОВЕКА УВЛАЧЕ КРОЗ УСТА. ЗАТО СУ И МУШКАРЦИ И ЖЕНЕ УСНЕ БОЈИЛИ У ЦРВЕНО ЈЕР СЕ СМАТРАЛО ДА ТА БОЈА ПЛАШИ ДУХОВЕ.

ПАРАДАЈЗ - ЗЕЦ

ИЗРАСТАО ЈЕ У БАШТИ АНЕ ПАЛКА У ТРОЈУ (ДРЖАВА ЊУЈОРК, САД).

ЧИКИ

КВОЧКА ИЗ КОКОШИЊАЦА ЛОРНЕ КОРИ ИЗ ГИЛБЕРТА (АРИЗОНА, САД) НОСИ ЈАЈА У ЈЕДНОМ СТАРОМ ТИГАНУ.

Џое Ал Сипар

КАРАТЕ ШАМПИОН ИЗ СР НЕМАЧКЕ, ПОД МОРЕМ ЈЕ ЈЕДНИМ УДАРЦЕМ РАЗБИО 38 СМ. ДЕБЕО ЗИД ОД ЦИГАЛА. ТО ЈЕ ИЗУЗЕТНО ТЕЖАК ПОДВИГ ЈЕР ЈЕ СТАНА ВОДА 800 ПУТА ГИБКА ОД ВАЗДУХА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

● ● ● све канцеларије општинске зграде италијанског градића Тропеа недавно су запоселе - буве тако да службеници више нису могли да раде. Општинари су зато били принуђени да на неколико дана обуставе рад, све док досадни уљези нису потамањени.

● ● ● нова серија британских поштанских марка посвећена замковима израђена је према фотографијама које је снимио принц Ендрју, млађи брат принца Чарлса.

● ● ● због велике загађености Волге у овој реци свакодневно угине на хиљаде јесетри. То је свакако велика

штета за совјетску економију ако се узме у обзир да се 90 одсто црног кавијара добија баш од ове врсте рибе. Према писању „Правде“ највећи загађивачи су индустрије алуминијума и коже из Волгограда.

● ● ● недавно је угинуо Вилберфорс, мачак који је становао и дружио се са последња четири британска премијера. Његов живот угаasio се од старости, у једном пансиону за мачке у који га је прошле године сместила Маргарет Тачер. Дотични Вилберфорс ушао је у чувену

кућу број 10 у Улици Даунинг још 1973. године у време владе Едварда Хита. Био је најпознатији мачак Енглеске, чак је имао своје поштанско сандуче. Сваке године за новогодишње и божићне празнике добијао је хиљаде честитки.

● ● ● анкета која је спроведена у Сједињеним Америчким Државама показала је заиста невероватан податак: чак 45

одсто младих који су завршили средњу школу не зна на карти света да покаже своју земљу. Ни студенти не знају географију много боље. Тако 30 одсто студената са

Флорида универзитета није у стању да покаже Тихи океан, више од половине не зна где је Јапан, а чак 95 одсто где се тачно налази Вијетнам.

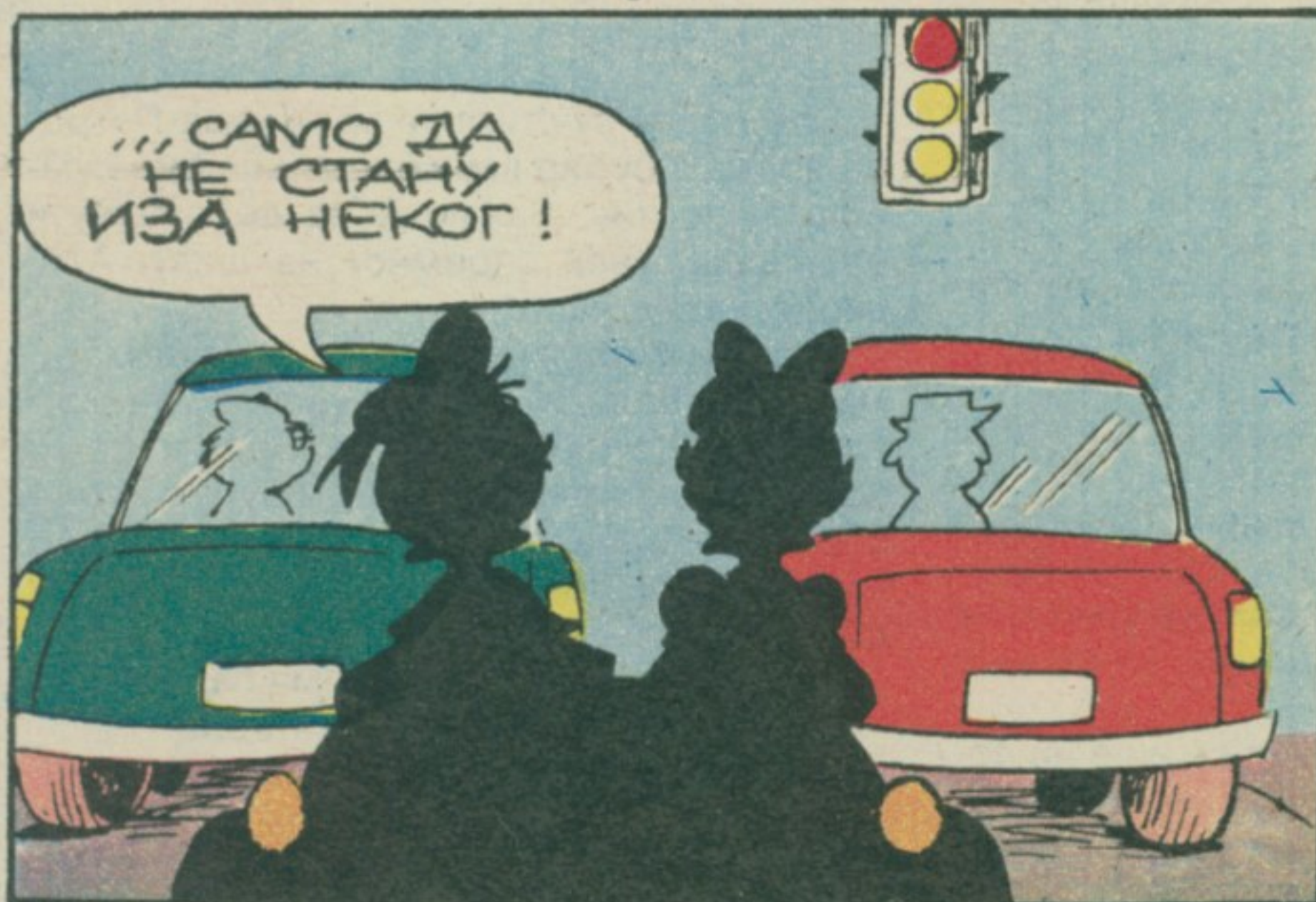
● ● ● грађани једног јапанског градића недалеко од Токија дигли су побуну против општинских власти, јер је стигло наређење да је свако дужан да на кесу са смећем стави своје име и презиме. Општинари се правдају да су само хтели да установе ко у кесе баца конзерве и боце које се прикупљају одређеног дана и не смеју да се мешају са осталим отпацима.

● ● ● Американка Сузана Бечер пре неколико месеци по трећи пут је победила у великој трци санки које вуку пси. Са 17 упрегнутих паса ова девојка је прешла Аљаску за 11 дана и преваљила 1770 километара.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

НЕПРЕДВИДЕНИ СУСРЕТ

ЈЕДНЕ ВЕЧЕРИ 1942. У БИТОЉУ

Иако уцењен на 200 хиљада бугарских лева, Стиф Наумов је био убеђен да га нико од окупаторских власти неће препознати у тами градских сокака. Преварио се

Топло мајско вече спуштало се на Битољ.

Због наређења бугарских окупаторских власти, становници су навлачили засторе на прозоре. Иначе, тих дана 1942. људи су били посебно опрезни, јер се у граду скривао део Првог битољског партизанског одреда.

Журећи да се пре почетка полицијског часа нађе са Јанетом Јовановским, двадесетдогодишњи Стефан Стиф Наумов кришом се извукао из куће чика-Петра обућара и, задигнувши крагну мантила, кренуо низ сокак.

Бугари су га уценили на читавих 200 хиљада лева и тражили га на све стране. Знали су да је један од организатора устанка у Македонији и да вуче конце илегале, посебно у битољском крају.

Уместо легитимације

На улицама је било мало пролазника – ноћ је ноћ и никад се није знало шта може да донесе сусрет с бугарским патролама. Осим тога, приближавао се полицијски час.

Стифу је управо то време одговарало. Тешко да је неко могао да га препозна у тами, а ако и наиђе патрола шмугнуће у

прву капију. У најгорем случају, имао је исправе, истина фалсификоване, али веома вешто.

Избегавао је веће улице и држао се слабо осветљених сокака. Корачао је лагано, немарно, трудећи се да остави утисак човека који уморан иде на починак. Живот илегалца изоштрио му је чула. Стално мотрити испод ока било је прво правило које је научио. И поштовао га је. Јер, прерушених полицијских агената било је највише међу пролазницима.

Јане Јовановски стајао је ослоњен о зид дућана где је, по договору, требало да се састане са Стифом.

Почела је да ромиња мајска киша. Само да се не сручи јача, помислио је Јане, од састанка нема ништа. Сам на улици, на киши – бићу сумњив. Срећом, то се није догодило.

Стиф се појавио, али Јане се није ни померио. Тек када је илегалца прошао поред њега, кренуо је за њим. Скренили су у споредну улицу.

Жубор кишнице из оближњег олука пригушивао је њихов разговор. А он је трајао кратко, само неколико минута. Затим је свако кренуо својим путем.

Следећи састанак Стиф Наумов је имао кроз десетак минута са Пецом Божиновским. Морао је да изађе у једну од прометних улица. За сваки случај, још више је задигао крагну и намакао шешир на очи. Од полумрачног сокака делило га је још неколико десетина метара. И баш тада наишли су мушкарац и жена. Прошли су поред њега држећи се под руку и весело чаврљали.

Неочекивано, човек је застао, одвојио се од жене и довикнуо Стифу да застане.

– Где си пошао? – упитао га је подозриво.

– Код девојке! – мирно је узвратио илегалца.

– Покажи легитимацију! – био је упоран пролазник.

Стиф је тек тада препознао злогласног обласног полицијског начелника, крвника Чурчијева. Послао је на стотине комуниста у бугарске логоре.

– Па, добро, кад баш желите! – изустио је Стиф, завукао руку у унутрашњи џеп мантила и извадио пиштољ.

Вечерњи мир нарушио је пуцањ – један, па још један. Крвник се ухватио за груди и стрпоштао. Жена је вриснула и потрчала према главној улици.

Обућар се снашао

Два начелникова пратиоца, држећи се дотле на одстојању да не наруше шефову љубавну идилу, нашли су се поред њега у само неколико скокова. Касно да било шта учине, осим да из пиштоља оспу ватру на Стифа. Заклоњен иза стуба, илегалца је узвратио чекајући повољан тренутак да умакне. Чим је прецизним поготком смакао једног од њих, искористио је збуњеност другог и појурио. Врлудајући сокацима после десетак минута докопао се куће чика-Петра обућара који га је тих дана и скривао од потера.

Све му је објаснио у неколико реченица.

Чика Петар је био поштен и одан. У његовој кући није постојало богзна какво скровито место, али оставити момка на цедилу – то никад! Додуше, удубљење у зиду иза ормара у спаваћој соби могло је да послужи као скровиште, но онај ко иоле озбиљније обави претрес лако ће га открити.

Бугари су те ноћи дословце преврнули Битољ. Смрт начелника Чурчијева их је погодила. Одлучили су да нађу виновника макар „чешљали“ кућу по кућу. То су и чинили.

Пред зору су стигли и пред чика-Петрова врата. Обућар им никада није био сумњив, напротив. Важио је за добричину и веселјака, увек спремног на шалу. Али, наређење је наређење...

Тројица бугарских војника са аутоматима и предводник патроле ушли су да претресу кућу више реда ради. Видело се то по њиховом држању. Ипак, обућар је био опрезан. Љубазно их је дочекао, одвео на таван, показао им подрум, провео кроз двориште...

– Сигуран си да у кући нема партизана? – упитао га је предводник патроле.

– А где би их, господине, крио кад сте целу кућу прегледали – тобоже се ишчуђавао обућар. – Него, хајде да ви попијете по једну, имам праву домаћу ракију!

Предводник је бацио поглед на собу у којој се, иза ормара, крио Стиф. Његови војници већ су је претресли.

– Да нема кога тамо? – упро је прстом на собу.

– Нема, господине, ево погледајте! – пожурио је обућар да широм отвори врата собе.

Предводник је завирио унутра, а затим се латио пуне чашице. Обућару је пао камен са срца.

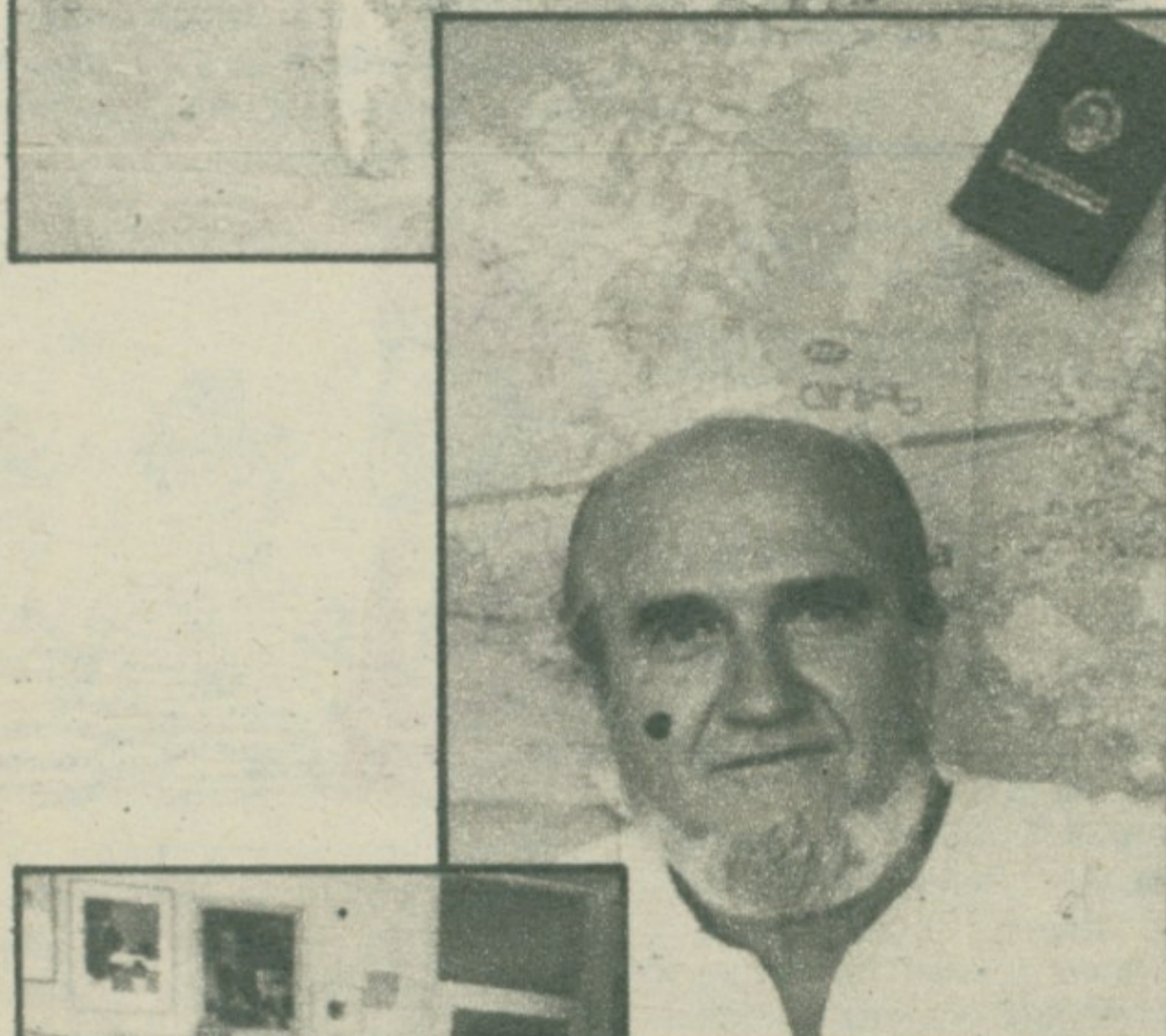
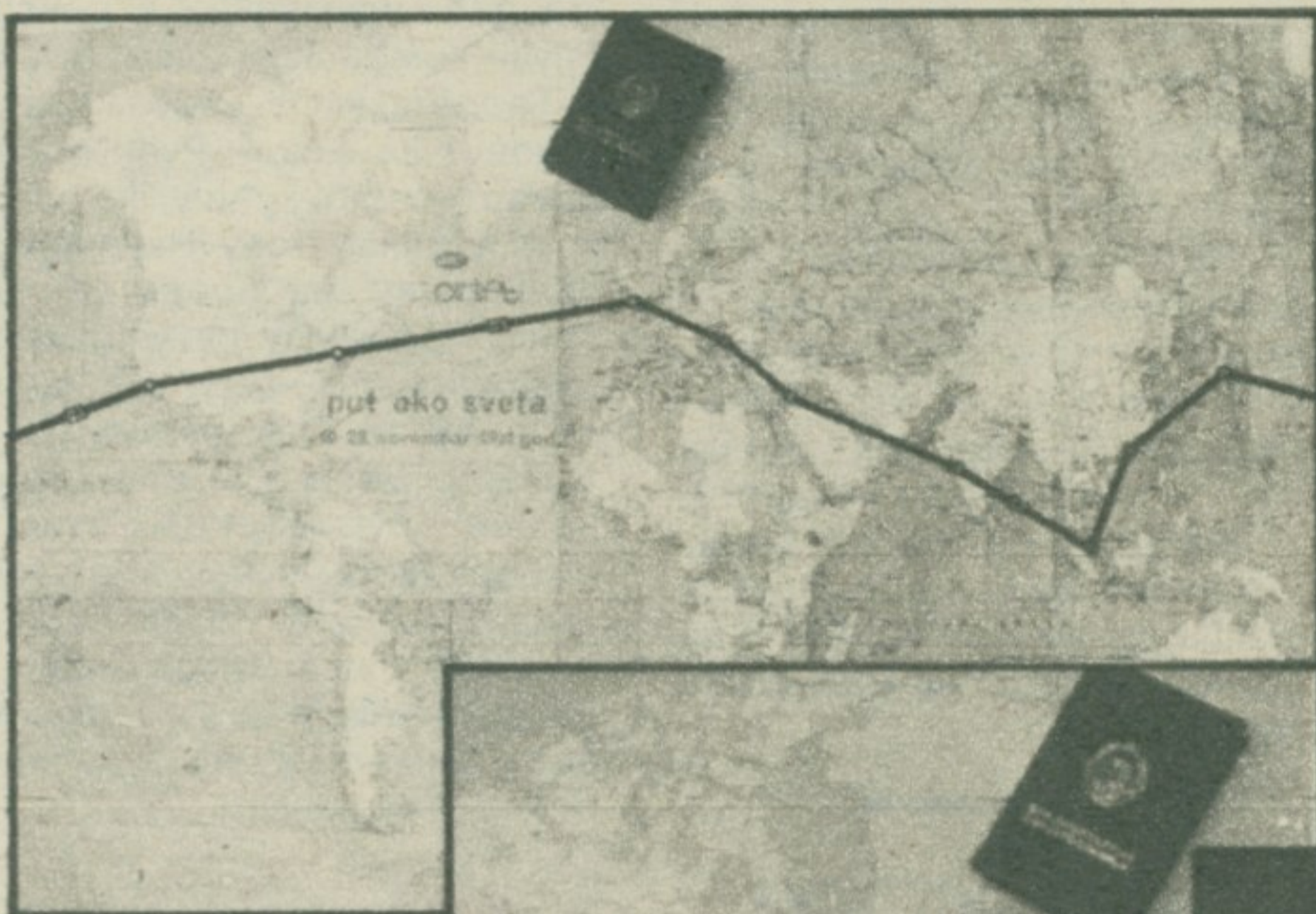
Стиф Наумов, ипак, није имао среће. После неколико месеци, 12. септембра 1942. године, опкољен је код села Болно. Убио се да не би жив пао Бугарима у руке. Проглашен је за народног хероја.

Миленко Тодоровић

Упутство за
потенцијалне
номаде – како
ставити глобус
у цеп

ПУТ ОКО СВЕТА ЗА ДЕСЕТ МИЛИОНА МИНУТА

Људи се не деле на оне који пу-
тују и оне који не путују, већ на
оне који то умеју или не. Бранко
Ракочевић, магистар техничких
наука, баталио је пре двадест
година докторат и отиснуо се у
свет. До данас је обишао гото-
во целу Земљину куглу и објавио
20 књига путописа

Осим 20 књига путописа, Бранко Ракочевић је аутор и неколико збирки решених задатака из динамике и кинематике, романа „Без уздаха“, о Другој пролетерској бригади, као и неколико збирки песама и приповедака. Однедавно се бави и сатиrom – пише афоризме.

„Кућа робова“ на острву Горе у Сенегалу тужна је успомена на масовну трговину робљем у прошлом веку. Трговци су домородачко становништво, као и припаднике племена из унутрашњости, силом доводили у приземље ове куће. Купци су се налазили на спрату, посматрали робове и правили послове. Приликом продаје породице су растуране, а њихови чланови завршавали су у разним крајевима Америке. Основна мерила приликом купопродаје робља била су: мускулатура код мушкараца, груди код жена, док је за цену деце пресудан био квалитет зуба. Поглавице неких племена продавале су за флашу вискија и по неколико својих поданика.

Байкалско језеро је највеће слатководно језеро у Азији и Европи, а најдубље на свету. Његова дубина износи и до 1620 метара. У њему живи преко 2000 биљних и животињских врста од којих две трећине могу да се нађу само у Байкалу и нигде више у свету. Неке рибе живе и на самом дну. Једна петина свих слатких вода у свету налази се у Байкалском језеру. Када би престао доток воде у ово језеро, реци Ангари, која из њега истиче, требало би пуних 400 година да извуче сву воду из језера.

Када би вас неко упитао ко су главни јунаци романа „Пут око света за 80 дана“ Жила Верна, вероватно бисте у даху изрецитовали имена Филеаса Фога, енглеског центлмена који због опкладе полази на пут око света, његовог слуге Паспартуа, лепе Индијке Ауде и вечног „сметала“ на путу – инспектора Фикса. Свако од нас у души је помало номад, жељан путовања и необичних догађаја који прате готово свако путешествије, те није ни чудо што роман Жила Верна, као уоста-

лом и све књиге путописа и репортаже из разних крајева света, подједнако привлачи све узрасте. Али, одважити се на пут у непознато и кренути на путовање по свету – то је „фора“! А за фору су спремни само они који имају бар мало авантуристичког духа.

Бранко Ракочевић, сада 59-годишњак, баталио је пре равно двадест година титулу магистра техничких наука, оставио докторат који је управо приводио крају и посветио се путовањима. Од тада је прошло више од десет милиона минута, а Бранко је крочио на све континенте и обишао ве-

ћину земаља на свету. Није још посетио само Гренланд, Северни и Јужни пол. – Има времена, па још сам млад! – каже.

За тих десет милиона минута Бранко је пловио свим оке-

■ НАСТАВАК НА СТР. 6

анима, дивео се лепотама Куска и Мачу Пикчуа – древних градова Инка – јездио на камили по Сахари, крепио се на путу кактусима и урмама, задивљено гледао мулаткиње у Бразилу за које каже да су најлепше жене света, упознао свакојаке народне обичаје, био опљачкан у Панами, пен-трао се по египатским пирамидама... Провео је на путовањима више од седам хиљада дана! О свету који је видео објавио је двадесет књига путописа и тако постао и својеврсни рекордер овог књижевног жанра код нас.

Од курира до светског путника

– Још од детињства желео сам да се отиснем од куће – каже Бранко Ракочевић, – па сам тако као 14-годишњак отишао у партизане. Био сам курир у Другој пролетерској бригади и, носећи важне поруке, пешице сам обишао већи део наше земље. А на путешествија по планети водила ме радозналост и жеља да стекнем непосредне утиске о свету. Једноставно, нисам хтео да ми неко други тумачи и описује свет ако то већ могу сам. Путовања сам у почетку финансирао из свог џепа, а онда сам их отплаћивао репортажама и путописима које сам објављивао по новинама. Књиге путописа настале су нешто касније.

За оваква путовања потребно је – каже Бранко – мало пара и велика жеља. И за час се мењају превозна средства: бродови, возови, аутомобили, авиони, камиле, рикше...

На путовањима се највише научи у сусрету са људима и пажљивим посматрањем и запажањем „ситница које живот значе“ и које најчешће и обележавају душу једне земље или народа. Путописац треба да сакупља утиске неоптерећен предрасудама, опуштен. Такав је Бранко Ракочевић.

Стигао је Бранко на свом путу и до најстаријег града на свету – до ископина које су пре 11 хиљада година представљале Јерихон. Био је и у Библосу и Баалбеку, градовима старим „свега“ три хиљаде година који се налазе у Либану, шетао по Сибиру...

– У Сибиру сам био у јулу и он ме подсећа на цветни врт. Тамо је, каже једна лепа легенда, живео краљ Бајкал. Имао је 336 синова и само једну кћерку. Синови су били марљиви, а кћерка Ангара лења – једино што ју је занимало били су младићи. Са једним је, на крају, и побегла. Звао се Јенисеј. Легенда по-

стаје сасвим јасна када се додају и чињенице. У Бајкалско језеро, највеће слатководно језеро на свету, улива се 336 поточића и мањих река. Из језера истиче велика река Ангара која се стотинак километара северно улива у огромну сибирску реку Јенисеј.

Није богат ко много има...

Својевремено, Бранко Ракочевић је из Мексика донео верну копију ацтекског календара који научници ни до данас нису у потпуности протумачили. Зна се само да је календар Ацтека (древни народ који је живео на Мексичкој висоравни) имао 18 месеци по 20 дана, а да су преосталих пет дана били такозвани „дани смрти“. Они који су рођени у тих пет дана носили су, по веровању Ацтека, негативне предзнаке и били предодређени да ускоро умру.

Стигао је светски путник и до Сахаре и светог града Бенизгена у који сваки странац може да уђе тек пошто сване, а мора да га напусти пре него што Сунце зађе.

– Муслимани из Бенизгена – прича Бранко – вековима су живели потпуно изоловано, долазили су у додир само са трговцима. Међусобно су се венчавали, што је имало страшне последице. Рађа се велики број хендикепиране деце. У овом граду, у коме живе ортодоксни муслимани, забрањено је пушење, затим игре на срећу, а тек одскора постављени су први телефони, као симболична веза са осталим светом.

Постоји ли нешто ужасније?

– Постоји. И био сам тамо – наставља путописац. – То је кућа робова на острву Горе удаљеном три километра од Дакара, главног града Сенегала. Са тог места је, као робље, у Америку отпремљено 20 милиона црнаца. Само 40 одсто ових несрећника стигло је до одредишта: или су умирали на путу или су се од туге бацали са бродова у океан.

Легенда за легендом, прича за причом, за два-три сата разговора са Бранком Ракочевићем лако можете да обихћете Земаљску куглу, да скачете с континента на континент попут деце кад играју школице. На крају путовања памте се, пре свега, лепе ствари, па и Бранко посебно памти сусрете са занимљивим људима и једну пословицу коју је научио у Азији: „Није богат онај ко много има, већ онај коме мало треба!“

Дарко Коцјан

ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЗА РАДОЗНАЛЕ

ПРВА БАЧКА СВЕСКА И КЛУПА

По таванима и подрумима старих школа у околини Лесковца и данас се могу наћи песочи који су некада били незаобилазни у свакој учионици.

Песоч је равна клупа са издигнутим ивицама, нека врста корита у које се сипа песак и поравна летвом. Када учитељ предаје писање или математику, ђаци прстима или штапићима исписују слова и бројке по песку. Када се задатак заврши, песак се поравна и песоч је спреман на нову лекцију.

ПРВА УЧИТЕЉСКА ШКОЛА И ПРВИ БАЧКИ ЛИСТ

Сомборска учитељска школа „Норма“ коју је 1778. године основао Аврам Мразовић сматра се нашом првом и најстаријом школом за учитеље. Крајем 18. века у њој су школоване бројне генерације учитеља из Лике, Црне Горе, Херцеговине, Србије, Славоније, Македоније, Бугарске и свих осталих крајева у којима су недостајали прави просветитељи. Да би се обучило што више учитеља, установљена је норма по којој је школовање трајало три месеца. По тој утврђеној норми школа је и добила назив „Норма“.

Средином прошлог века управник ове школе био је Никола Вукићевић, деда чувеног сомборског сликара Милана Коњовића. Вукићевић се прославио, између осталог, и по томе што је покренуо подлистак „Пријатељ српске младежи“ први часопис за децу у нашој земљи.

ПРВА ПОМОРСКА ШКОЛА

Крајем 17. века Марко Мартиновић, математичар и поморац из Пераста у Боки, добио је задатак од млетачког дужда да 17 кадета руског цара Петра Великог, све младиће племенитог порекла, научи поморским вештинама.

Теоретским знањима Мартиновић је младе Русе подучавао у својој кући у Перасту, коју и данас зову Наутика, а практичним на броду „Которанка“ којим су се учитељ и ученици у два наврата отиснули на пут по Средоземљу.

Петар Велики је био задовољан обуком својих првих помораца па је упутио захвалницу млетачком двору и сенату, а дужд и сенат одужили су се капетану Марку Мартиновићу тако што су му доделили доживотну пензију.

У Месном музеју града Пераста и данас се чува слика на којој су насликиани руски кадети са учитељем. О овој школи и школовању у њој Мартиновић је написао занимљиву књигу. За успомену на првог нашег поморског учитеља један трг у његовом родном граду носи име Марка Мартиновића.

ПРВИ УНИВЕРЗИТЕТ

После пропасти мисије Ћирила и Методија у Моравској њихови ученици Климент и Наум долазе у Охрид и настављају рад својих учитеља. Тако је овај део Македоније постао центар словенске писмености и културе са чувеном Охридском књижевном школом. При манастирској цркви Св. Пантелејмона у Охриду, саграђеној 893, основан је први словенски универзитет. Његови ученици ширили су словенску писменост, црквено појање и остале уметности по свим словенским крајевима, све до Кијевске Русије.

Ова прва словенска школа основана је читаво два века пре Универзитета у Болоњи који се сматра првим у свету.

КО ЋЕ СЕ
ЛАКО
ЗАПОСЛИТИ
ПОСЛЕ 2000. године?

ВИШЕ ЗНАЊА И РАЗМИШЉАЊА

Институт за
прогностику из
Базела и
нирнбершки
Институт за радну
снагу и избор
позива направили
су списак од
педесет
занимања која ће
бити најтраженија
на почетку 21.
века

Шта би по занимању требало да буду деца која сад полазе у школу?

Тим питањем најопседнутнији су родитељи, али га најтемељније разматрају бројни европски институти и педантни истраживачи будућности.

Деца која сад полазе у школу после 2000. године најлакше ће се запослити у педесет занимања која ћемо навести. Мораће више да мисле и темељније примењују теоретска знања којима се, иначе, неће залудно оптерећивати. Наравно, највише посла очекује се у такозваној „high-tech“, засад оличеној у компјутеризацији, електроници и неслућеним могућностима развоја вештачке интелигенције. И – можда то нисте могли предвидети – у услужним делатностима.

1 ПРОИЗВОДЊА И УСЛУГА

Занимање

Шта ради

Механичар – Важан за комфор у становању, нове енергетске технике, сређивање старих градских четврти.

Правиће, монтирати и одржавати цевоводе свих врста.

Ауто-механичар – Ауто ће и даље бити важан у животу човека. За ово занимање долазе нови задаци због заштите човекове околине.

Испитује и поправља све врсте машина укључујући и електронику која је све више заступљена.

Пекар – Често се говорило да то занимање нема будућности. Редови пред пекарама ово оповргавају. Индустрија не може да постигне врхунски квалитет.

Прави хлеб, fine производе од теста, торте, колаче...

Погонски бравар – Што је већа аутоматизација производње, већа је и потреба за овим мајсторима у погонима.

Одржавање, контрола и поправка свих постројења у разним погонима.

Графичар – И даље ће се штампати књиге, новине, репродуковати слике.

Штампарске машине на којима ће радити имаће много више електронике.

Хемичар – Рачуна се да ће то бити све важније занимање.

Производња нових материјала у индустријским погонима.

Електроинсталатер

Постављање електричних апарата и инсталација. Електронско везивање.

Електронски енергетичар – Послови у „high-tech“ индустрији.

Инсталације електрике, повезивање машина. Одржавање и поправка електромотора.

Металург – Упркос томе што се производи све мање челика, и ово занимање има будућност, наравно уз примену нових технологија – и компјутера.

Управљање процесом обраде челика

Индустријски механичар
— Без обзира на примену вештачке интелигенције, увек остају простори које може да испуни само човеков рад

Краниста — Посао који ће у будућности бити све заступљенији. Захтеваће се све већа прецизност и од човека и од машине

Дизајнер вештачких материја — Све је већи значај вештачких материја у савременој производњи, а оне се и обликују нешто другачије него класични метали.

Зидар

Столар — Дрво ће и даље остати незамењив материјал за унутрашње просторе (интеријере).

Монтирање и одржавање машина свих врста

Обликовање вештачких материја разних врста, од најједноставнијих делова до делова за авионе.

Радиће зидарске послове са разним материјалима

Прављење и монтирање разних делова интеријера

II ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ

Архитекта

Обнова старих и градња нових делова градова као и стварање корисних простора за рад.

Програмер на компјутеру
— Без сумње, у будућности занимање број 1.

Електроинжењер — Време ових специјалиста тек долази.

Развој и конструисање електроапарата, од пегле до најкомпликованијих електромашина.

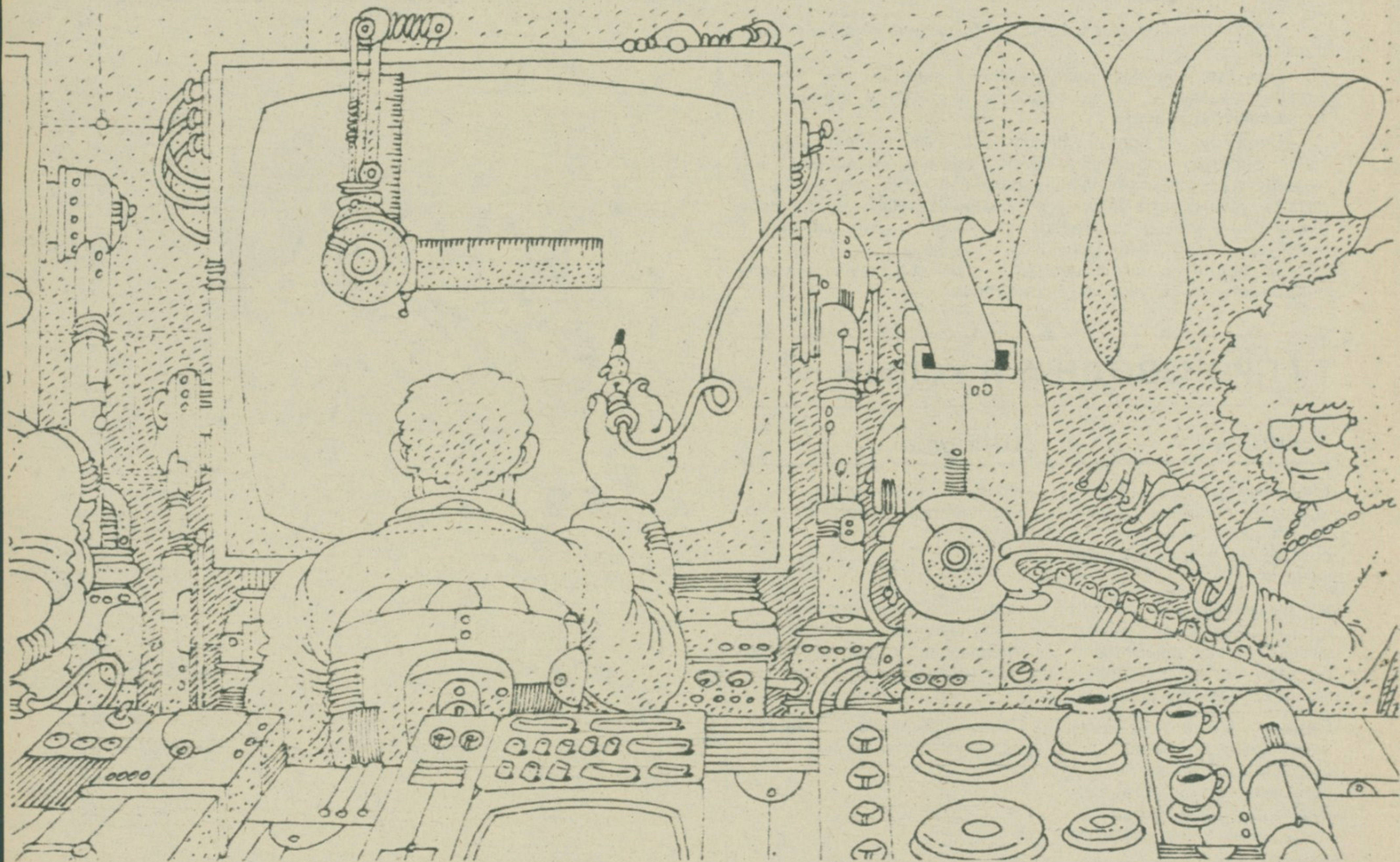
Менаџер — Модерне технологије и нови односи захтевају још више организације и координације.

Сложено остваривање најбољих односа између финансија, кадрова и продаје.

Технички цртач — У будућности ће се овај посао радити искључиво на компјутерским екранима.

Технички послови у производњи и при прављењу документација

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Алатничар

— И убудуће важан у производњи, одржавању и употреби алата у производњи, од телевизора до ауто-каросерија

Токар — Изгледало је да ће висока технологија сасвим потиснути ово занимање. Међутим, њихов допринос и у компјутеризованој индустрији изузетно је важан.

Врло прецизна обрада метала од челика до месинга

Машински инжењер — Пошто се производња све више аутоматизује, расте његова улога

Пројектује, конструише, истражује и развија у машиноградњи

III КАНЦЕЛАРИЈСКИ ПОСЛОВИ

Банкарски службеник — Улога банкарских послова расте и усложњава се.

Убудуће ће овај посао бити незамислив без употребе компјутера који олакшавају посао, али се поставља и све више захтева.

Контролор – Искључива употреба компјутера.

Секретарица – Успешни шефови и даље неће моћи без своје десне руке

Дактилограф – Принцип је исти, али је модернизован.

Службеник осигурања – Рачуна се да ће се развити нови начини осигурања

Врло важно место у праћењу послова. Биће важне и посебне специјализације за куповину, продају.

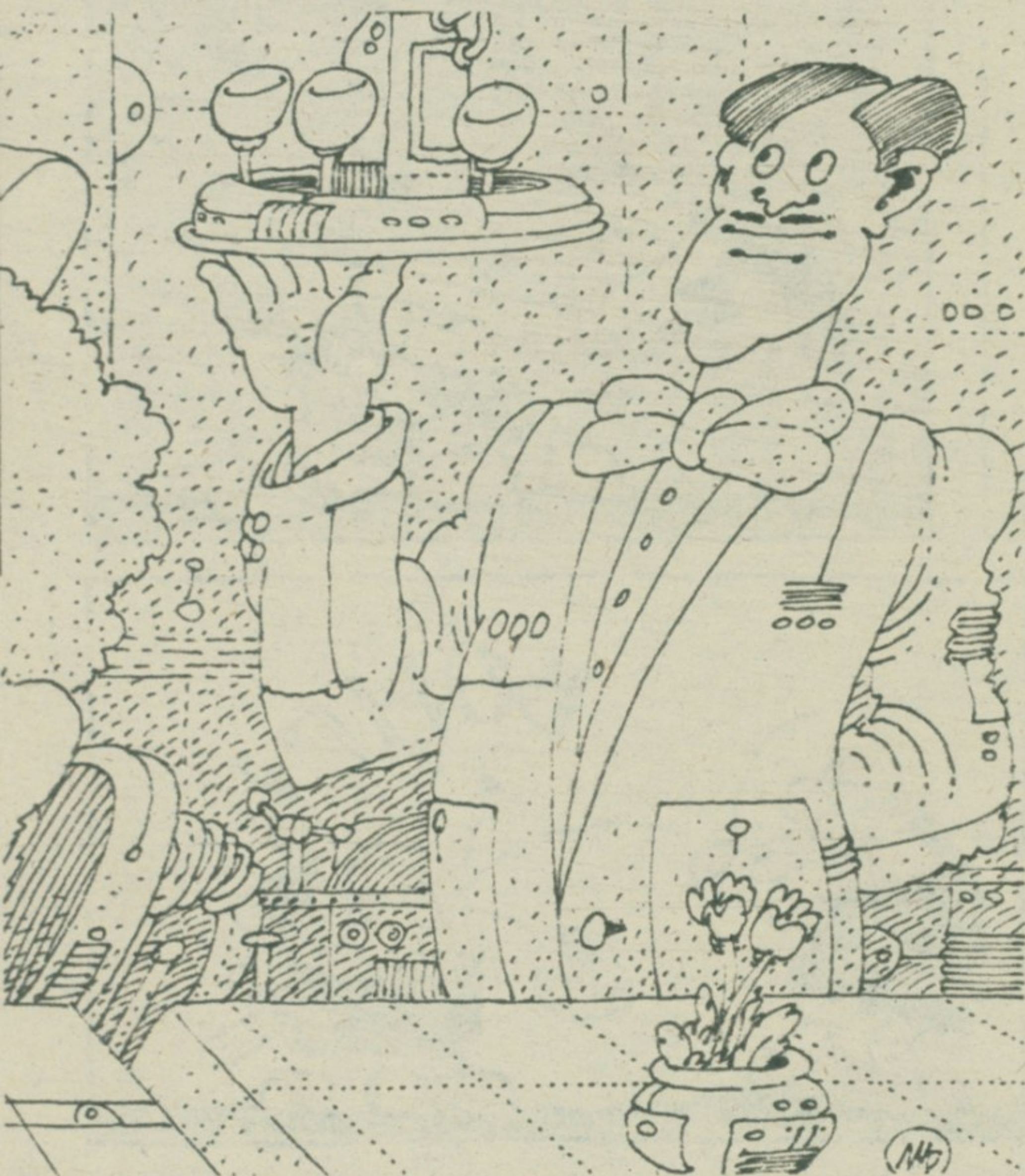
Неће то више бити само „голо“ куцање, већ и баратање модерним компјутерским уређајима.

Потписивање уговора, процена штете...

IV СКЛАДИШТЕЊЕ, ТРАНСПОРТ, ПРОДАЈА

Продавац – Сигурно је да убудуће неће бити довољно само понудити робу, него и ненаметљиво саветовати купцу и одговарати на многа његова питања

Продаја, контрола улаза, обележавање цена, обрачун...

Трговац на велико – Међународна трговина поставља све веће захтеве: познавање светског маркетинга и, наравно, страних језика

Трговачки заступник – Сложени и скупи производи у будућности тражиће и више објашњења и саветовања купца

Магационер – Искључиво рад с компјутерима. Само тако квалификован човек има будућност

Повезивање произвођача и продаје на мало

Путовање и објашњавати купцима употребу својих производа

У измењеним условима магационери ће вероватно морати и да се специјализују за одређене врсте робе

Машиновођа – Све бржи возови захтевају много темељније познавање електронике

Поштар – У новим условима измениће се начин њиховог рада, али ће се обим сигурно повећати.

V УСЛУГЕ

Неговатељи старих лица – Побољшање услова живота увећаће број старих лица

Лекар – У будућности посао не би требало да се своди само на лечење болесних, него и саветовање здравих.

Саветник за развој – Развој „трећег света“ постаје изузетно важан и за опстанак велике производње на Западу.

Ватрогасац – Због развоја, производње и транспорта опасних материја расте и потреба за заштитом.

Вртлар – Расте захтев за заштитом животне средине а тиме и улога овог занимања

Домар – У савременим становима и даље је неопходан „кућни“ мајстор који ће морати понешто да научи и о новим стварима које се сваки час појављују.

Правник – Савремени живот доноси све сложености односе и све више посла за правнике

Васпитач у вртићу

Медицинска сестра – Што је здравство развијеније, уочљиво расте потреба за овим кадром.

Учитељ. Никаква техника не може да га замени у образовању нових генерација.

Медицинско-технички асистент – Нови услови донеће нове методе лечења и нове апарате. Следи прилагођавање

Полицајац – Како сада ствари стоје, ред и сигурност често су прилично угрожени.

Чистач – Ни у 21. веку без њега се неће моћи. А одржавање чистоће захтева много вредних руку.

Угоститељ – Ко би уместо правог конобара створио пријатну атмосферу у ресторану?

Социјални радник – Социјалних тешкоћа је, упркос свему, све више. Пружање помоћи је неопходно.

Рад по кућама и старачким домовима

Одлазак у земље „трећег света“ и рад на разним пословима који буду потребни

У нешто измењеним условима исти задаци

Сејање, одржавање и чување зеленила

Брине се за ред и чистоћу, одржава зграде и изводи мање поправке.

Судије, адвокати, правни саветници, специјализовани адвокати, правници у правним установама

Рад у предшколским установама

Настава на различитим степенима образовања – од општег до специјализованог.

Раде у здравственим установама као најближа помоћ лекарима

Чишћење – од улица до атомских електрана.

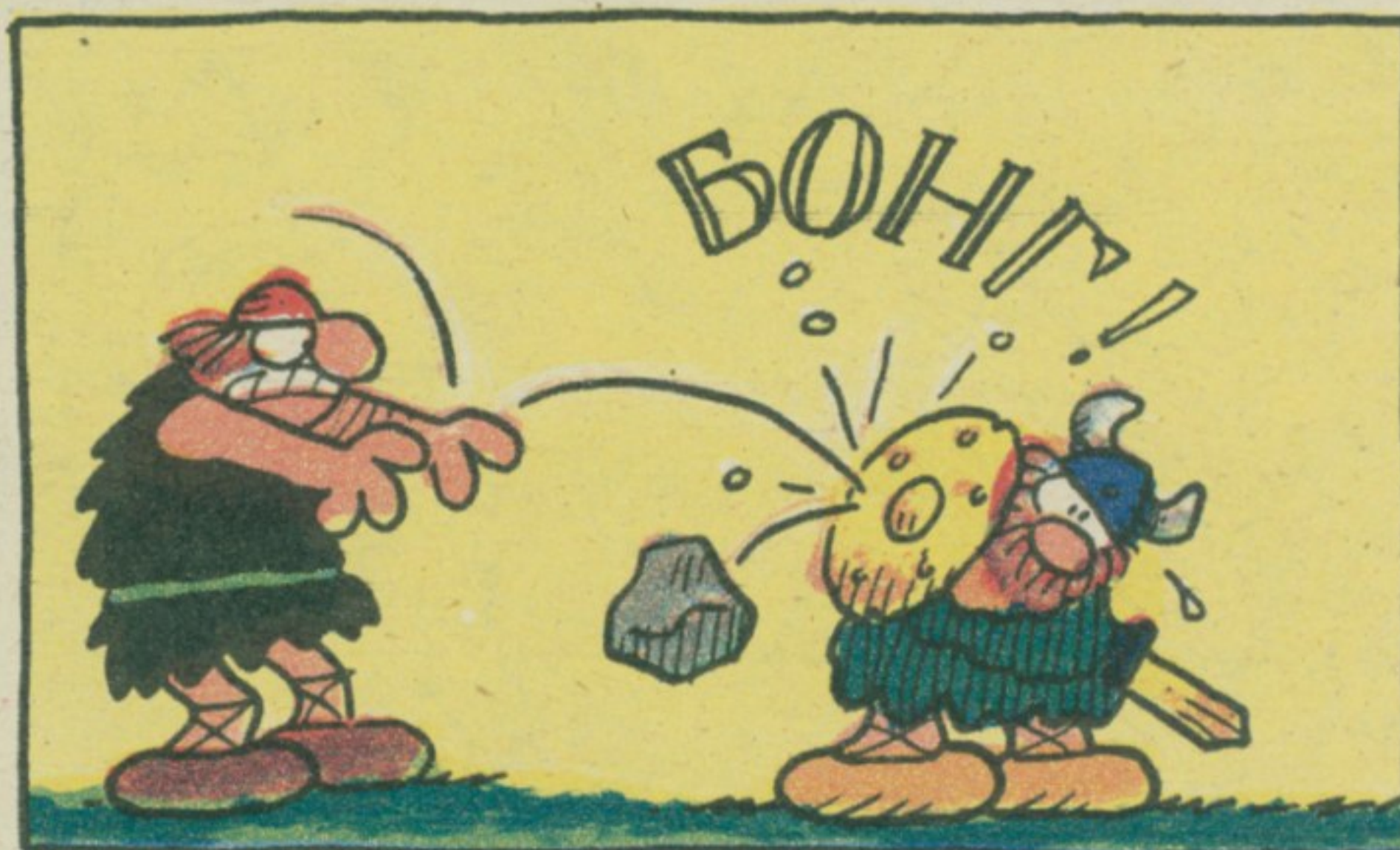
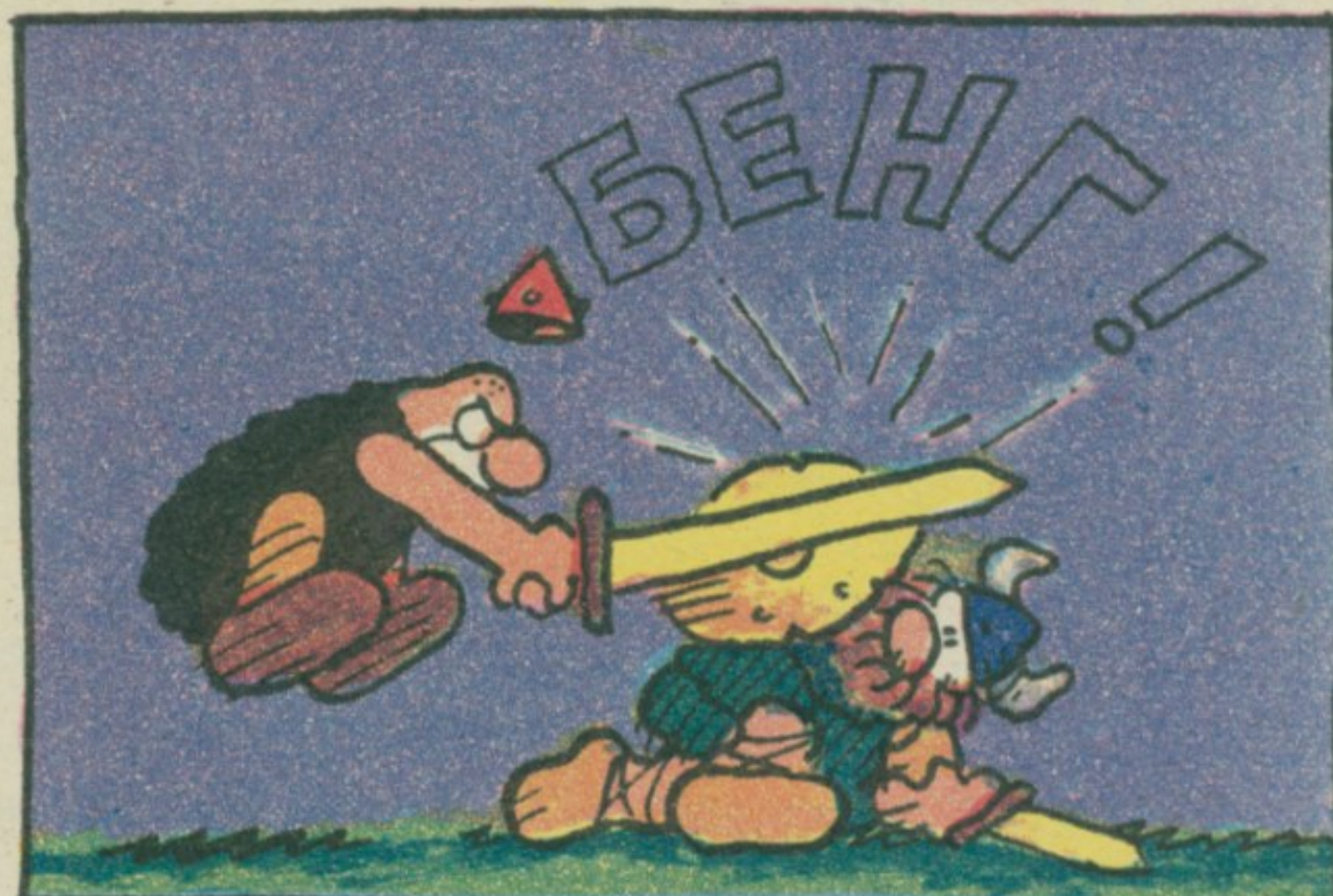
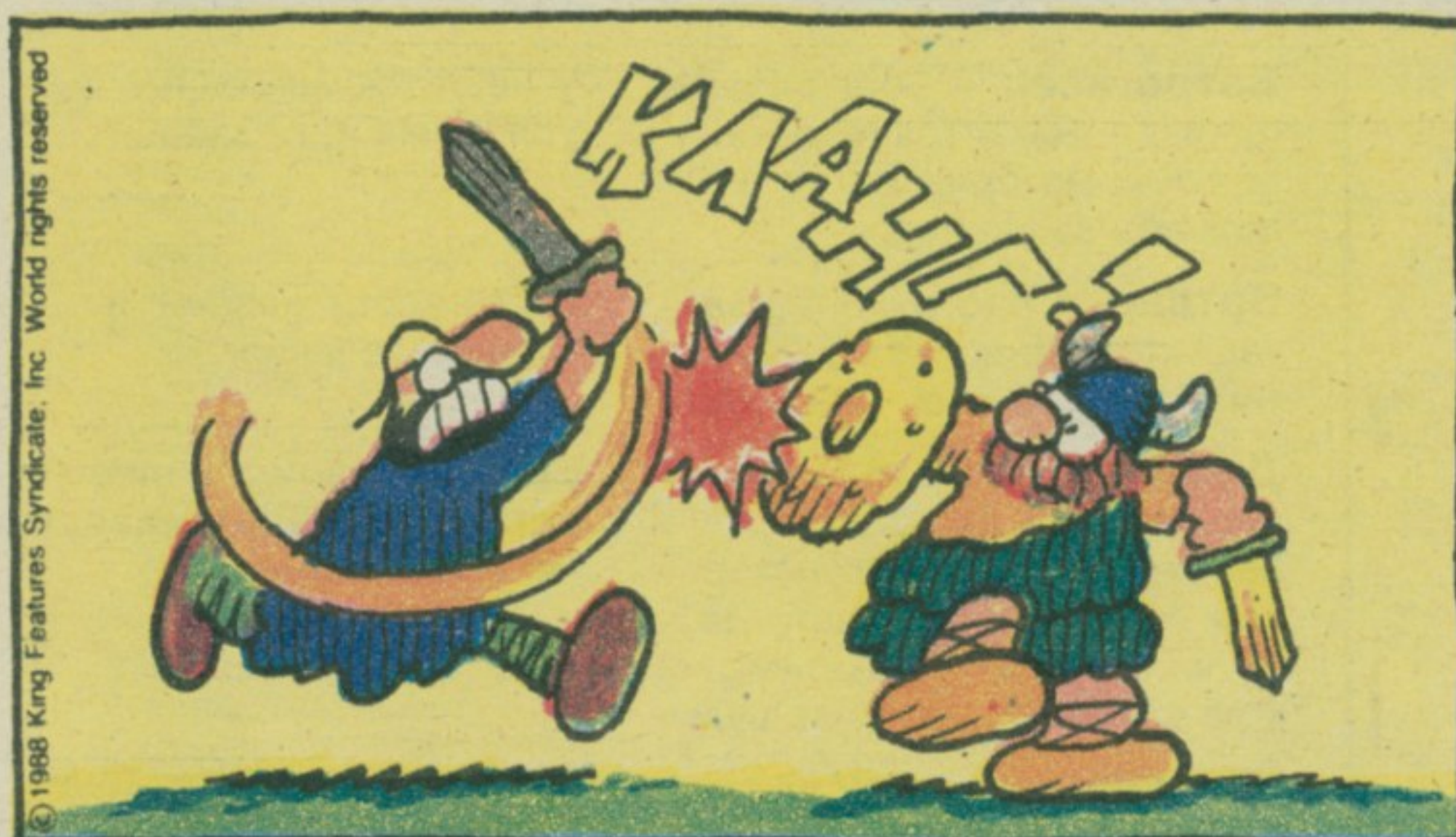
Служење гостима и стрпљиво и стручно саветовање при избору поручбина

Саветовање и помагање наркомана, алкохоличара, инвалида, болесника и старих особа...

С. Рељић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Све
је
потекло
из
кутије
шибица

ЉУБУИМЦИ ЗА СОБНЕ ГАРАЖЕ

Само један сат трајала је бучна возња трајектом преко ушћа реке Перл широког 70 km. Ипак, између супермодерног Хајдрофоил терминала у Хонгконгу и скромне луке за скеле леже светови: с једне стране – сити небодера у којем кипи од богатства, с најпрометнијом луком југоисточне Азије, а с друге кинеско-европски градић колонијалног имиџа где су рикше најважније средство јавног саобраћаја.

Последња португалска колонија доживљава свој сумрак у некој врсти политичког стања ишчекивања: званични језик, новац и администрација и даље су португалски, али последњи војници одавно су се вратили у своју земљу. Још пре краја столећа Народна Република Кина „прогутала“ како ову сићушну енклаву на свом јужном „слепом

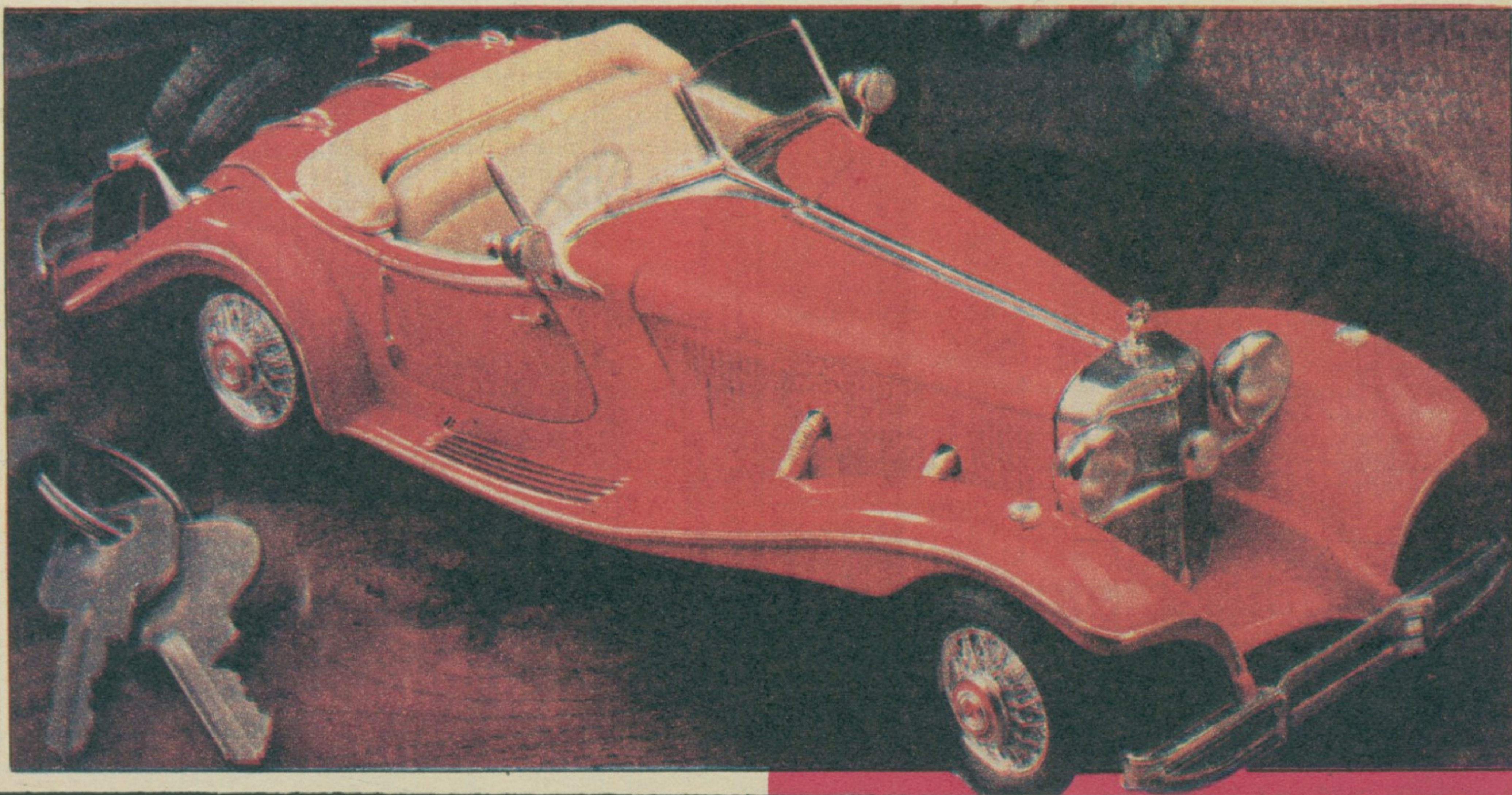
**Највећа произ-
водња аутомо-
била у свету ни-
је у Волфсбургу
или Детроиту –
већ у Макау**

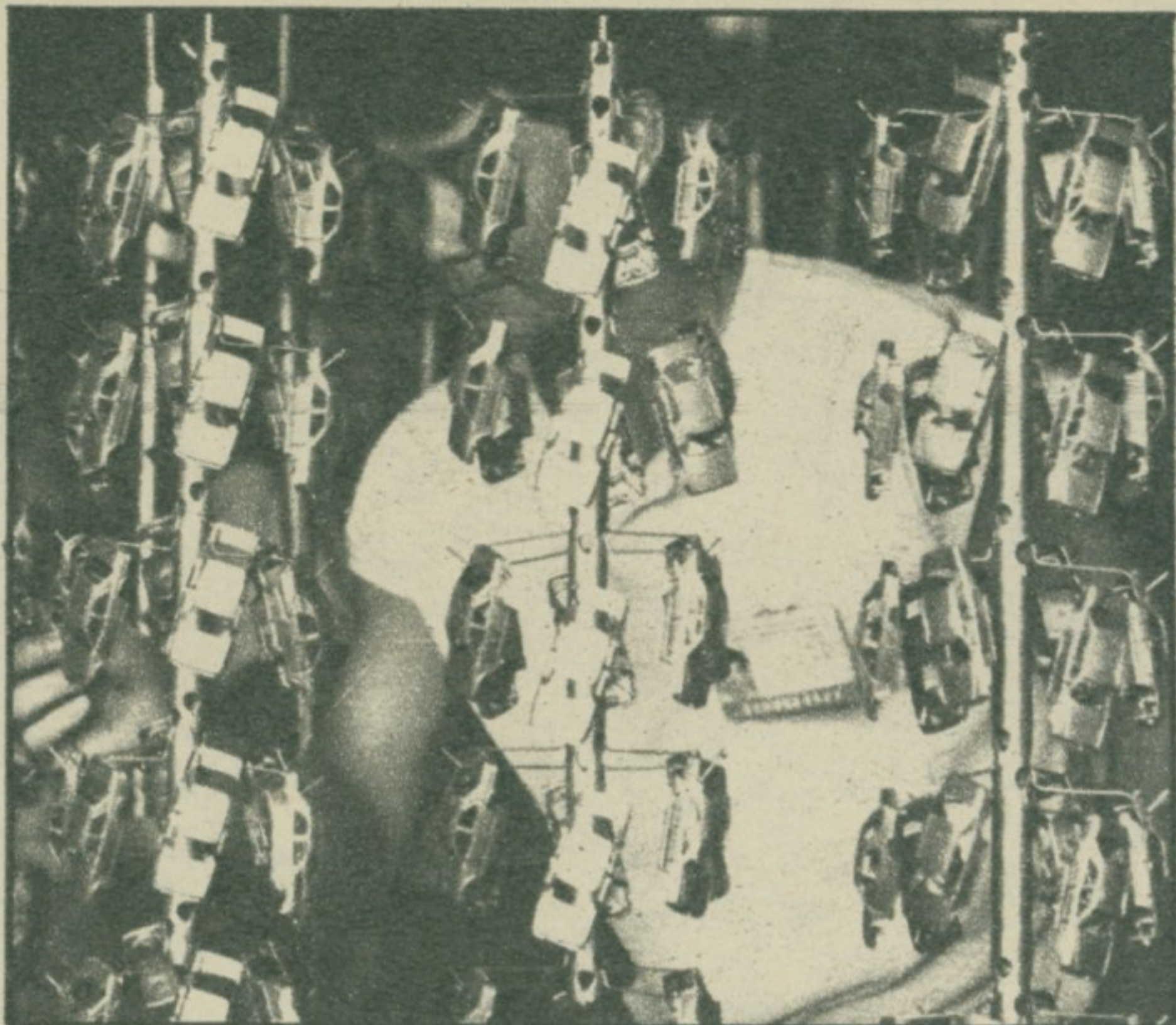
цреву“ тако и милионски град Хонгконг. Возач рикше полако окреће из луке за скеле и дереглије у правцу града. Празни платои на рубу лучке улице наговештавају: овде је улица раскоши Макаа. На овом булевару, који се једном годишње претвара у писту за трку аутомобила формула, одмеравају своје коњске снаге за „Велику награду Макаа“ возачи из Јапана, САД и Европе.

Циљ возње рикшом је индустријски део града, тачније,

фабрика у којој такође врви од аутомобила. „Лотус“, „хонда“, „порше“, „BMW“ – све што срца фанатичних љубитеља аутомобила тера да куцају брже: више „ферарија“ него у Модени, више „тојотâ“ него у Токију и више „фолксвагена“ него у Волфсбургу. „Fabrica de Brinquedos Metalicos Macau LDA“ највећа је фабрика аутомобила на свету – наравно минијатурних.

Концерн играчака Јуниверзал Мечбокс, некада са седиштем у Енглеској, данас у Хонгконгу, производи овде

Покретна трака фабрике у Макау

Краљ играчака Дејвид Је и колекција модела из маште

до 200 хиљада мини аутомобила дневно – више него нека фабрика аутомобила средње величине у току целог месеца.

Британци највернији

У лепим кутијама згодним за ношење с натписом „Made in Macao“, аутомобилчићи се отпремају у цео свет. С радошћу их очекују деца, али и озбиљни, одрасли људи. Много малих возила налази пут до Европе: Британци су до данас најодушевљенији скупљачи минијатурних аутомобила, затим колекционари из Савезне Републике Немачке где више од 10 хиљада људи сакупља ове „уображене патуљке“. Њима иде на руку што Макао као португалска колонија спада у Земље заједничког европског тржишта, па цена није оптерећена царинским дажбинама.

У канцеларији директора Бенија Чоа посетиоце вози теретни лифт, особних овде нема. На зиду окачени – слично природњачкој збирци инсеката – сви аутомобили произведени у Макау: „ауди кватро“, цип, лондонски аутобус на

спрат, „фолксваген“, „форд“, шеви („шевролет“), „олдтајмер хиспано суиса“, „мерцедес СКК“ и „буба“, „порше 959“, „ролс-ројс“, ватрогасна кола, ту је и више десетина „откачених“ аутомобила из маште с називима као што су „цепне ракете“, или „кола на атомски погон“, чија се погонска опруга навија повлачењем једног засуна и која – чим се погонски механизам ослободи, а на радост њихових власника – крену као хитац.

У овој фабрици све је другачије него, рецимо, код BMW-а у Минхену или Форда у Детроиту. На пример, трака за испитивање је на четвртном спрату, робота за монтажу као што је онај у чувеној Фолксвагеновој хали 54 неће те наћи, а мирис бензина имају једино упаљачи радника. Али, зачудо, постоје и неке сличности између производње правих и аутомобила играчака.

Оно што код великих аутомобила врше огромне пресе и машине за штамповање – код играчака се назива – дајкаст: метални делови малих

аутомобила настају из цинка помоћу нарочитих машина за ливење – бризгалица. У модерно опремљеној лакирници – као и у индустрији возила – закон електростатичког поља обезбеђује да готово сва фино распршена боја пада само тамо где треба – на каросерије.

Одељења за галванизацију и хромирање делова какво постоји у фабрикама аутомобила нема у фабрици ових играчака. Браници, раткапне и слични делови „посребрују“ се парним поступком у вакуумској комори који, укључујући њихово убацивање и излазак из ове цилиндричне пећи, траје само неколико минута, али оптички ефекат остаје исти: каросерија постаје светлуцава.

Аутомобили играчке су тачно као код Опела или Дајмлера – на тракама, само што ни приближно нису тако дугачке, јер број делова који треба да се склопе износи највише два туцета. На крају монтажне траке налази се станица за тестирање – једна једноставна „излазна“ стаза. Ако се ауто

прописно спусти низ косину те стазе, спреман је за паковање.

Прошлост на цени

На текућим тракама у Макау седе само жене, а на врућим аутоматима за ливење раде машкарци. Фабрика, према потребама, упошљава од 3000 до 4000 Кинеза из Макаоа и тако је, после администрације, највећи послодавац ове мале колоније.

Тешкоћа с радном снагом практично нема. Ако 48-часовна радна недеља није довољна да се задовољи потражња, ради се и по десет или дванаест сати на дан.

Чак и тада су трошкови радне снаге нижи од оних у најважнијим подручјима пласмана – Јапану, САД и Европи. То је и био главни разлог што је Дејвид Је, „краљ играчака из Хонгконга“ тако брзо пребацио производњу из Енглеске у Макао, пошто је 1982. године преузео „бољешљиву“ фирму „Лесни-Мечбокс“. Јевтина, али врло спремна радна снага португалске енклаве Кине помогла му је да предузеће за кратко време опет постави на ноге и почне да остављају добит.

Још педесетих година двојица Енглезе су почела да праве мале аутомобиле – играчке, и пакују их у кутије од шибица (енглески: Matchbox). Одатле и име предузећа. Али, лоше руковођење и јевтина конкуренција довели су их на ивицу пропасти.

За моделима патуљцима из првих дана данас влада право колекционарско лудило, што је произвођаче нагнало да нарочито негују серију „модел из прошлих дана“. Тако се само у прошлој години појавило 13 нових модела и варијанти, међу којима и веома леп „мерцедес 54ЦК“ – кабриолет. Уз све, понуде фирме допуњују један клуб љубитеља и колекционара ових аутомобила, један лист и понуда опреме – „витрина, овална – за стилско излагање ваше колекције“.

Међу колекционарима, као и међу филателистима, влада велика потражња за погрешним бојама и другим одступањима на играчкицама за које су фанатични скупљачи увек спремни да плате високу цену.

Тако је на једној аукцији у лондонском Сотбију за колекцију од 15 минијатурних аутомобила (у оригиналној кутији) постигнута цена од 900 немачких марака а један „1933 лагонда дронхед“ купе, купљен 1972, процењен на 3000 марака.

Јо.

Надимак и како га стећи

ОСВЕТА ИЗ ЋОШКА

Принова у кући обично је радост, али у случају мог брата била је пука – жалост

Када сам се пре дванаест година родила, у породици, и ближе и даље, сви су били врло срећни. Сви осим мог деветогодишњег брата. До тада љубимац број 1, на једном се осетио запостављен. Цела фамилија причала је само о мени а њега као да су сви напрасно престали да примећују. Што се маме тиче, то и није било тако необично, јер је имала пуне руке посла око мене. Али, тата! Он није имао све те обавезе, а рет – као да је заборавио на свог првенца. Бар тако је овај мислио. За то што се нашао у запећку главни кривац била сам, разуме се, ја.

Није прошло много времена кад је почео да смишља како да ми се освети. Да ме чупне за косу, уврне ми уво или уштине за образ, није долазило у обзир. Мама би

сигурно одмах проклевила зашто плачем и шта би се после догодило – зна се... Дакле, требало је смислити нешто у чему би могао да ужива а да му тур при том буде потпуно безбедан.

На идеју шта би то могло да буде дошао је случајно, седећи у ћошку и чекајући да почне цртати. На екрану се појавила једна једина реч: гусан. Одмах је схватио да је то – то. Прилепиће ми надимак. Тако сам постала Гусан односно Гуле, Гугуле, Гути како су ме, из милоште, звали мама и тата који су на мој надимак гледали са симпатијама!

Кад сам мало поодрасла и сазнала шта значи реч гусан, надимак ми се учинио грозан. Али, када ми је мама испричала његову историју, сажалила сам се и опростила брату што ми га је дао. Одавно се више не љутим кад ми се обрати са Гуцо. Ипак, молим те, драги Забавниче, да текст који сам ти послала не потписујеш мојим пуним именом и презименом: нисам баш толико „широка душа“ да целој школи опростим ако ме због свега овога назову Гуска.

ГУЦА,
Београд

ЕЛЕКТРОНСКЕ ДАКТИЛОГРАФКИЊЕ

Да ли можете ово да замислите: човек диктира, а машина сама записује оно што јој се каже. Нигде дактилографкиње! Рејмонд Курцвел изумео је „паметну“ писаћу машину која ће се на

тржишту САД појавити крајем ове године. Машина „разуме“ 20 хиљада речи, а ни граматика јој није непозната. Дакле, идеална дактилографкиња која може да ради 24 сата на дан. Цена ће јој бити око 12 хиљада долара. Толико, отприлике, износи годишња плата једне дактилографкиње. ■

КУЋА ОД КЕКСА

Да ли је Вилсон Џенкинс волео причу о „Ивици и Марици“ не зна се, тек – унутрашњост свог дома у Њу Хемширу облепио је кутијама од кекса. Кад је сакупио 20.768 комада, њима је обле-

пио све зидове у кући. Јесте да му дом није од бомбона, чоколаде и осталих слаткиша као у „Ивици и Марици“, али и овако је оригиналан. Уз то, како тврди Џенкинс, кутије ће послужити и као одлична изолација.

КАКО ЖИВЕТИ КАО – ПРЕВАРАНТ?

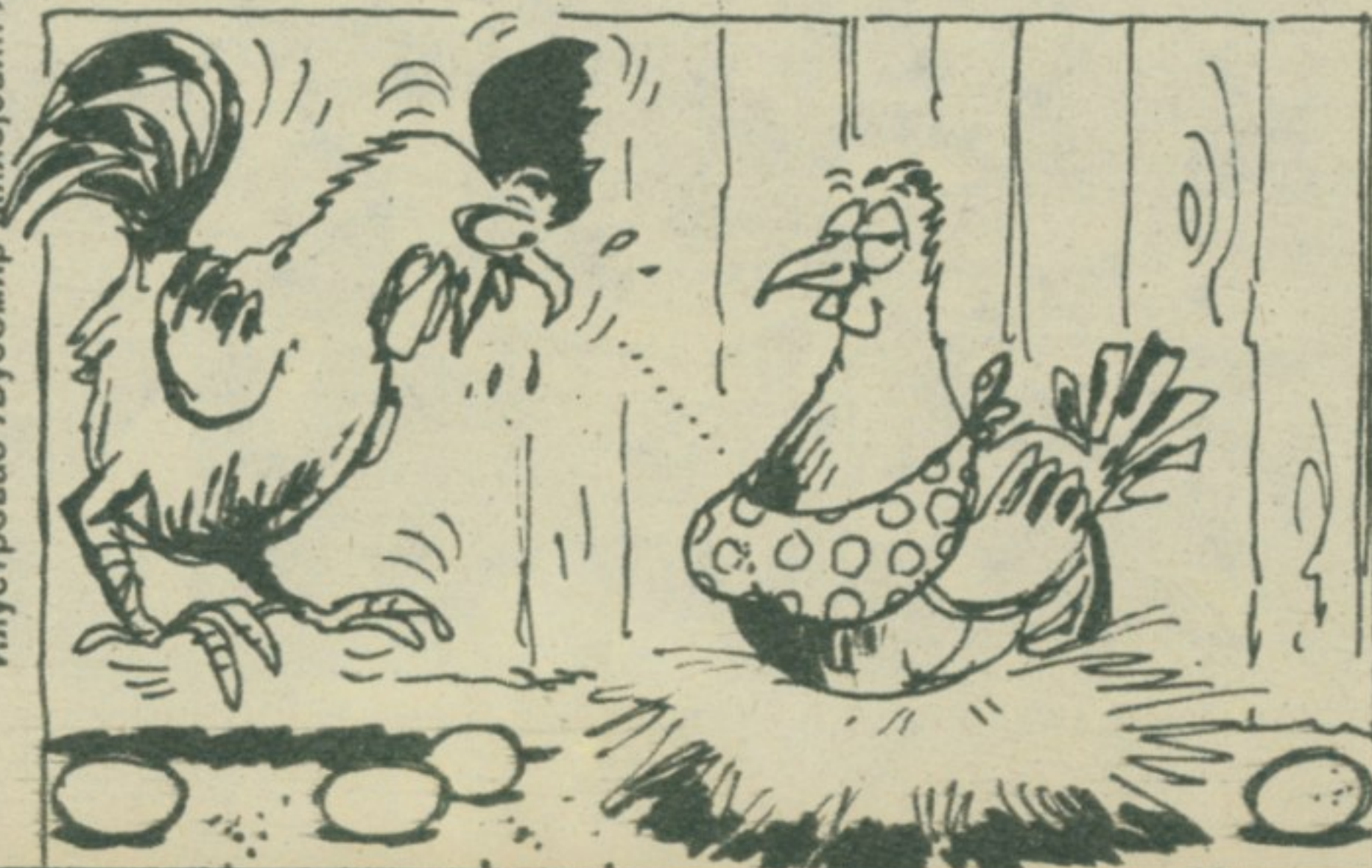
Кенет Гај Фејк једва је дочекао свој 21. рођендан. Тек на дан пунолетства могао је да промени презиме које му је стварало ноћне море.

Ништа чудно кад се човек презива као он – Фејк (fake – преварант, фалсификатор). Платио је 15 долара таксе и постао „нови“ човек – Кенет Гај Купер. ■

ГРУДЊАЦИ ЗА КОКОШКЕ!

Њих, наравно, нико није ни питао. Само је одлучено да на појединим фармама кокошке почну да носе – грудњаке. Наиме, екипа нутрициониста са Универзитета у Мисурију дошла је до закључка да ће кокошке месо бити знатно укусније уколико живина носи прслучиће. Тај део веша, резервисан (за сада) само за лепши пол, штити груди кокошке кад се гнезди или тим делом додирује земљу. Грудни су неупоредиво „слађе“ ако је пернати створ свој, додуше кратак, век проживео у доњем вешу. ■

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

Илустровао Зоран Петковић Петко

**Странац
у Сеулу**

ГАЛЕ

**СУ
НЕСТАЛИ
ПСИ ?**

После два-три дана боравка у Сеулу странац почиње да примећује нешто необично: ако се не рачунају полицијски вучјаци на аеродрому, у граду уопште нема паса! Закон, наиме, забрањује да се пси држе по становима. Само онима који живе у засебним вилама дозвољено је да имају псе, под условом да су патуљасте расе и да их не изводе у суседне паркове. У Сеулу нема ни мачака, ни птица, само понеки галеб.

Како се сналазе странци у десетмилионском граду? Тешко! Јер, уз улицу није обавезан и број кварта, а оне мање често су и без имена. Зато се таксисти обавезно мора навести, као приближно одредиште, нека грађевина (рецимо, кула Осигуравајућег друштва Дихен лајф од 63 спрата, највећи облакодер у Азији), тржница или споменик. Портири у хотелу задужени су да шоферу таксија дају упутства како би странац ипак стигао тамо где жели.

Највећи сеулски трг Јоуидо има у пречнику три километра и може, злу не требало, зачас да се претвори у писту за узлетање.

Клима у Јужној Кореји је континентална, са врло топлим летима и обилним кишама. Сваки пљусак у Сеулу прави је потоп, али — ништа зато: само за 500 вона (око 180.000 старих динара) можете на сваком углу или у метроу да купите пластични

кишобран са бамбусовом дршком, обавезно плаве боје.

У целој Кореји, па и Сеулу, обавезни сте да изујете ципеле на улазу у храмове, ресторане, гостионице и — станове. Странцима се зато препоручује да избегавају пертле. Друга необичност: врата на јавним клозетима немају кваку. Обичај је да се куцне на врата да би се сазнало је ли заузет. Одговорите вам, по правилу, са два кратка ударца...

„Ако сваки трећи дан не истучеш жену — каже једна стара корејска пословица — она ће постати лисица“. У Кореји, жени је и даље место првенствено у кући. Чак и ако је завршила факултет, она ће се обавезно поклонити гостима пре но што послужи вечеру и — нестане. Али, за утеху, Корејка читав живот задржава своје девојачко презиме.

Какву ужину носе корејски ђаци? У малу термо-посуду мајка им обавезно стави: пиринач, рибу, усољену репу, алге, купус, киселу цвеклу, тако да сами могу да изаберу два различита оброка. Јер, нема ђачке кухиње, а они цео дан проведу у школи. Код куће се једе брзо, у мртвој тишини. Сви се зноје и црвени су у лицу јер је храна љута. Ни један оброк не може да се замисли без пиринча, али ни без десетак посудица са салатама: свежим, куваним, киселим, што је све, између осталог, и леп приказ за очи — бели купус, зелени лук, мрке алге. Празнични ручак изгледа овако: сирова туњевина, усољена риба липан, маринирана крменадла исечена на ситне комаде и печена на жару, махуне с белим луком...

Сеул је окружен брежуљцима од којих највиши има 660 метара а река Хан, коју Корејци зову једноставно Велика река јер је широка, дели га на два дела. Овај град је престоница Кореје готово десет векова. Ту част дали су му краљеви из династије Ји која је владала земљом, од 1392. до 1910. У ствари, звао се Халанг све до јапанске окупације кад је добио име Сеул, што на корејском значи — престоница. Срушен до темеља у току корејског рата, Сеул је подигнут без икаквог урбанистичког плана. Облакодери и грађевине од бетона убаци-

ли су се између последњих очуваних традиционалних кућа које су преживеле страшно разарање и ту се осећају врло добро, и једне и друге.

Најстарија религија у Кореји јесте шаманизам и он се делимично задржао до данас. У 4. веку продро је у Кореју будизам и ширио се све више, нарочито у 8. столећу. Касније се појављује конфуцизам, а од 19. века помало и хришћанство. Међу свим овим верама влада велико уважавање и бракови између припадника различитих вероисповести склапају се без икаквих тешкоћа на неутралном терену – у Дворцу за венчање где се будиста сасвим обично венчава с протестанткињом, рецимо... Иначе, бракови се и данас склапају искључиво преко посредника.

Празници и нерадни дани у Јужној Кореји су: Нова година (1. јануар), Празник независности (1. март), Будино рођење (између друге половине априла и прве половине маја), Чусок (1. октобар) – празник посвећен култу предака, Дан оснивања нације (3. октобар), Празник дрвећа (5. април) и – Празник азбуке (9. октобар). Откуд азбука?

До 15. столећа Корејци су

употребљавали кинеско писмо (као што Кинезима дугују будизам, лунарни календар, архитектуру, кровове пагода) кад је у време цара Сер Јонга створен тзв. „народни алфabet“ чије порекло – вероватно индијско – није довољно истражено. Ова азбука, која се уз мање промене одржала до данас, има 10 знакова за вокале и 14 за консонанте, а комбиновањем се добијају још знакови за 11 самоглас-

ника и 5 сугласника. Све у свему, има 40 знакова. Пише се по слоговима и у вертикалним ступцима који се нижу здесна налево. У новије време знакови су поједностављени и често се пише, по узору на латиницу, у редовима слева надесно. У време јапанске окупације, под претњом смртне казне, била је забрањена употреба овог писма.

Корејским језиком говори око 35 милиона људи на полуострву Кореји и у континенталној позадини, све до реке Јалу и Тумен, у корејским насеобинама у Манџурији, Сибиру, итд. Морфолошки је близак урало-алтајским језицима у које, између осталог, спадају мађарски и фински. У писаном језику има много кинеских елемената, затим позајмица из монголских говора, санскрита, јапанског и разних европских језика, а у новије време нарочито из – руског.

Две олимпијске вести: сви сеулски хотели, па чак и болнице, прилагођени су потребама Олимпијаде. Болесници су замољени да ослободе кревете и оду на лечење у унутрашњост. Цела нација се ујединила око Олимпијских игара, јер Јужна Кореја жели и званично признање да спада у високоразвијене земље, мада многи мисле да јој је место пре међу земљама трећег света. Иза спортских игара стоји и тзв. пројекат „Жуто море“ (море које дели Кореју од Кине), што значи освајање кинеског тржишта. Наиме, Корејци којима је Пекинг ближе од Токија, а Кинези етнички сроднији, већ су опасан конкурент Јапану (а самим тим Америци и Европи) на огромном кинеском тржишту које немаравају да освоје дампинг ценама (продајом робе испод цене коштања). Хоће ли се вековно кинеско-корејско сродство уз помоћ Олимпијских игара обновити и то против старог колонизатора Јапана чије данашње економско и финансијско царство у исто време трпе, љубоморни су на њега и мрзе га?

Маскота 14. олимпијских игара биће плишани тигар који не може да се ради серијски. То је у Кореји породична животиња из старих легенди, у ствари, више брбљивац и хвалисавац него крволочни месождер из џунгле.

В. Милићевић

У ИГРИ ЈЕ ПУКОВНИК

Сплетке на
двору
Милоша
Обреновића

Трн у оку опозиције није био само српски кнез већ и његов велики пријатељ и политички саветник, енглески конзул Хоџис

Мада је био леден децембарски дан, коњ и његов јахач купали су се у зноју. Срећом, у даљини већ су се назирале прве куће.

— Само да стигнем на време — мислио је јахач полегавши по коњу. Од тога су зависиле и кнежева и његова глава. За ову другу се, могао је себи да призна, ипак више плашио. С разлогом. Кад је кретао из Београда, јасно су му рекли шта га чека не буде ли обавио задатак који су му поверили.

— Пресветли кнеже, — рекао је чим су га извели пред Милоша Обреновића — спрема се урота!

У неколико речи објаснио је кнезу, који је био у припремама прославе своје крсне славе, да су уротници одабрали баш тај дан да му дођу главе. И да ствар буде лепша, главну улогу у тој завери требало је да одигра нико други до његов лични лекар и тумач, др Бартоломеј Куниберт.

На вест да му доктор носи на поклон сандук отрованог токајца, кнез Милош се збунио. Пре него што је успео било шта да каже, људи око њега су се ускомешали.

— Куниберта ухапси чим стигне у Крагујевац! — саветовали су. А осим тога, требало би да одмах пошаље налог

полицији у Београду да припази на енглеског конзула, пуковника Хоџиса. У то да је припремано убиство дело опозиције нико није сумњао.

Отров за уживање

По својој природи, кнез Милош није био брзоплет: средина и време у којем је живео и борба за власт учинили су га крајње опрезним, неповерљивим, лукавим и проницљивим човеком. Зато је одлучио да и овог пута учини по своме.

Када је пред вече др Куниберт ушао у кућу у пратњи два момка која су носила сандук токајског вина, Милош га је, на опште чуђење, најљубазније примио. Поклон ће, наредио је, бити закључан у његовој спаваћој соби а кључ ће донети њему. Ништа не слутећи, доктор је сео међу госте, чудећи се што га сви гледају некако испод ока.

Сутрадан, на сам дан сла-

ве, кнез је био изузетно добре воље. Добро расположен био је и др Куниберт. Одједном, усред разговора, Милош је наредио да му се донесе боца токајца.

— Испијмо ово нас двојица, па, ако преживимо, остали ће нам, верујем, помоћи да попијемо преостало — обратио се Милош, као у шали, лекару.

Подигавши чашу, др Куниберт је отпио неколико гутљаја. У соби је настао тајац. Сви су очекивали исто: да се лекар сручи мртав на под. Курир из Београда рекао је да је у питању неки врло јак отров. Међутим, ништа се није догодило. Само је кнез задовољно закључио:

— Изгледа да ово ипак није отров!

— Овакав отров бих радо пио сваког дана — рекао је лекар не схватајући шта је у питању. Шта је мислио помињући отров, објаснио му је лично Милош. Остали су се утркивали да му искажу своје поверење „чудећи се“ како су могли да наредну једној тако неоснованој оптужби. Све је то, сад им је било потпуно јасно, била сплетка опозиције. Неуспела. Али, да ли је баш било тако? По свему судећи,

није. Оно што је овом тобожњом завером хтела, опозиција је и постигла. А све је почело такозваним Сретењским уставом...

Устав који није био по вољи

Године 1837, горуће политичко питање ондашње Србије било је — устав. Сретењским, који је народу давао нека права, и којим се на извешан начин ударао темељ буржоаској владавини, многи нису били задовољни. Поред осталих и сам кнез. Захваљујући уставу, Скупштина и Совјет ограничавали су му власт. Незадовољне су биле и велике силе сматрајући да устав даје народу превише права па су тако Турска, Русија и Аустро-Угарска својски подржавале кнеза у настојању да га укине. Та подршка није остала без резултата: ослањајући се на њу, Милош је укинуо устав и завео лични режим. Али, ни такав развој ситуације није био по вољи великим силама, пре свега Турској и царској Русији, па је Цариград почео да подржава све оне који су тражили да се у Србији донесе нови устав. Њиме би, уједно, био онемогућен и кнез и народ. Идеална замисао а требало је да је спроведе српска буржоазија, односно, један њен део. Реч је углавном била о крупним трговцима, који су науштрб Милошевог хтели да ојачају

сопствени положај. Да се кнез развласти највише су се залагали његов рођени брат господар Јеврем и Тома Вучић-Перишић. Група коју су предводили углавном се ослањала на руског конзула Вашченка и он је преко Порте требало да заступа њихове интересе приликом доношења новог устава. Један од основних захтева био је да се установи Совјет који би имао сталне чланове, независне од Милоша.

Разуме се да ни Милош није седео скрштених руку: повезао се са енглеским конзулом који је преко лорда Понсомбија, посланика на цариградском двору, требало да ради на сузбијању захтева руских дипломата. По кнежевој и пуковниковој замисли Совјет је требало да буде зависан од господара Србије. У тој борби за потпуно опречне тежње сви су покушавали да кроз устав протуре оно што су желели. Средства се нису бирала па је тако дошло до читавог низа сплетки и закулисних игара на српском двору, у Београду али и Цариграду.

Идеална прилика

Једна од главних жртава опозиције у тој беспопштедној борби био је пуковник. Једне ноћи, у јесен 1837. године, не-

познато лице излепило је плакате са погрдама и претњама на врата енглеског конзулата. Слични текстови могли су се видети по целом Београду. Милош се страшно разбеснео кад је сазнао за то и наредио је да се кривац сместа нађе. Ревностан шеф полиције, после само неколико дана, могао је да обавести кнеза да иза целе ствари стоји његов брат Јеврем а да је аутор плаката био воспитач Јевремове кћери Анке. Ван себе од љутње, Милош је хтео најстроже да казни починиоца али га је од тога, као прави дипломата, одвратио Хоџис.

Овакав поступак енглеског конзула није нимало одобровољио опозицију. Тражила је све могуће начине не би ли га „опањкала“ код кнеза а објицу код Порте. Прилика се указала пре него што јој се ико надао. Наиме, кнез је одлучио да Св. Николу прослави у Крагујевцу, па је између осталих позвао у госте и др Бартоломеја Куниберта, човека који му је преводио разговоре са Хоџисом. Пре него што је доктор кренуо из Београда, конзул га је посетио и предао му поверљиво писмо за Милоша. Опозицији која Хоџиса није испуштала из вида, није промакло да је кон-

зул пре него што је стигао код др Куниберта свратио у апотеку да купи некакав лек. Наводно, био је у питању неки отров па је апотекар, чим је Хоџис изишао, отрчао у полицију и пријавио ствар. Била је то прилика каква није смела да се пропусти. Одлазак конзулов у апотеку и сандук вина за који се знало да ће га др Куниберт понети у Крагујевац, могли су сасвим лепо да послуже да Милоша окрену против политичког пријатеља и саветника. У Крагујевац је сместа упућен специјални курир са „упозорењем“ за кнеза. Евентуалне хемијске анализе нико се није бојао: сличне ствари се нису радиле у Београду тог времена. Да би утврдио да ли је вино и чиме отровано, Милош би морао да га пошаље у Аустро-Угарску а дотле би енглески конзул, што се тиче кнеза, био заувек отклоњен. Међутим, неповерљиви кнез није насео али није успео да се избори за устав који би му омогућио апсолутистичку власт. Већ следеће године донет је такозвани Турски устав који је предвиђао независни Совјет и ишао наруку захтевима крупне буржоазије, али и Русије и Турске.

Б. Љубинковић

Илустровао Брана Јовановић

Велике наградне игре

РЕЗУЛТАТИ
ИЗВЛАЧЕЊА
НАГРАДА

ПЕТАР РЕЗ
ВАМ ЗА МЕСЕЦ
СЕПТЕМБАР
ШАЉЕ
НАГРАДЕ:

БИЦИКЛ VMX ROG

- 9-ог ХРГОТА ВЕДРАН, 72240 Какањ, Згошћа – Врбница
- 12-ог ОЧКО МИЛОШ, 62000 Марибор, Прушникова 32
- 13-ог САРАТЛИЈА МАРКО, 41040 Загреб, Ал. Н. Димић 33/4
- 14-ог ЂОРОВИЋ ДАНКО, 78000 Бањалука, Капорова 30
- 15-ог ГОЛИЋ ДЕЈАН, 23305 Мокрин, М. Тита 159
- 16-ог ЂОРЂЕВИЋ ДЕЈАН, 14220 Лазаревац, Трбовљанска 16/13
- 19-ог ЦОНИЋ МАЈА, 18310 Бела Паланка, Обилићева 4
- 20-ог ЈОВАНОВИЋ ТИНА, 61000 Љубљана, Зихерлова 38
- 21-ог ВУЧКОВИЋ МАРИЈА, 19300 Неготин, ЈНА 31-2/8
- 22-ог ЖИВАНОВИЋ ДЕЈАН, 11450 Сопот, Космајска 39а
- 23-ег ЂОРЂЕВИЋ МИЛОШ, 11175 Бежанија, Земунска 4
- 24-ог ЈАЗИЋ ДАРИО, 79101 Приједор, Рудничка 41
- 26-ог ВИЦИЋ ВЛАСТА, 54551 Белишће, Омладинска 3
- 27-ог ПОКОРАЦКИ ЈАНКО, 25215 Падина, Хорна Долина 35
- 28-ог ПРОДАНОВИЋ НИКОЛА, 34000 Крагујевац, Војислава Илића 33
- 29-ог ТОМИЋ ЗОРАН, 78000 Бањалука, Крајишке бригаде 104
- 30-ог ШПИЈУНОВИЋ СРЕТЕН, 31243 Мокра Гора
- 31-ог КОВАЧ КРИСТИНА, 21220 Бечеј, Петефи Шандора 170

РУЧНИ ЕЛЕКТРОНСКИ САТ

СТЕФАНОВИЋ НЕДА, Н. Београд; ТОДОСИЈЕВИЋ ДУЊА, Тузла; ЛАЗАРЕВИЋ АЛЕКСАНДАР, Постојна; АНИЧИЋ ДАНИЈЕЛ, Ђаково; КАЛОПЕР ИВОНА, Сисак; БРЕГЕШ ИВАНА, Н. Загреб; МИТРОВИЋ ИВАН, Лазаревац; ИСАБЕГОВИЋ РУСМИР, Тузла; ЈУРИШИЋ ДАНИЈЕЛА, Винковци; СЛАВИЧЕК ПЕТРА, Загреб; ЧУБРИЛОВИЋ ВЕРАН, Демировац; МИЛУТИНОВИЋ МИЛОШ, Видиковац; ТОПОЛОВЕЦ САШО, Птуј; МИХАЈЛОВИЋ БИЉАНА, Београд; ЗДРАВКОВИЋ ЈЕЛЕНА, Врање; ПРИЦА МИЛОРАД, Мрчајевци; ПАВКОВ ЉИЉАНА, Петроварадин; ТАРАИЛО ВОЈИСЛАВ, Чачак; СТЕФАНОВИЋ НИКОЛА, Врање; РИСТАНОВИЋ МИЛАНКА, Т. Ужице; ШЕПИЋ ГОРАН, Матуљи; СПАСИЋ АЛЕКСАНДАР, Београд; ПАВЛОВИЋ ДЕЈАН, Крагујевац; ПЕКИЋ НИКОЛА, Београд; КАШИКИЋ СОФИЈА, Н. Сад; ГВОЗДЕНАЦ НИКОЛА, Б. Лука; ЦВИЈЕТКОВИЋ СРЂАН, Брчко; ПРАНЧЕВИЋ ИВАН, Гуња; КРЕЗИЋ СПОМЕНКА, Б. Лука; ШИШИЋ ЕМИРА, Б. Лука; ВУЧИЋ ДАРКО, Б. Лука; АНТОНИЈЕВИЋ ВЕСНА, Београд; МРКОВИЋ НАТАША, Сарајево; ЂУРЂЕВИЋ НЕМАЊА, Светозарево; АНАЧИЋ ИРЕНА, Лесично; ТРЧЕК НИНА, Горења Вас; ЦОЈИЋ ГОРДАНА, Винковци; МАШИЋ МИРКО, Костолац; МАРИНКОВИЋ ПЕТАР, Београд; ШПИК ЈУРЕ, Крањ; ПЕТРОВСКИ АЛЕКСАНДАР, Битоља; ГУРЕВ ДИМЕ, Кавадарци; КАДИРИЋ АЛЕН, Приједор; НИНО ЂУРАК, Кленовник; ШЧЕТАРИЋ МАРКО, Крижевци; ГОТОВАЦ МИЛИЦА, Витез; ТОШИЋ СЊЕЖАНА, Илица;

ШАБИЋ АЛМА, Бихаћ; МИЛАК МЕРИМА, Ливно; НЕШОВИЋ ИВОНА, Ниш; ЛУПШАН ЈЕЛЕНА, Књажевац; ШУЊИЋ ЗДЕНКО, Сплит; КРИСТИНА ПОДОБНИК, Р. Гора; КАПЕТАН АЛМА, Винац; ФАХЕЛА ПОДОБНИК, Р. Гора; ЦВИТАНОВИЋ ЛОРАНД, Пударево; ИВАНОВИЋ ИВАНА, Скопље; БОШКОВИЋ ДАНИЈЕЛА, Црвенка; ЂОРЂЕВИЋ САЊА, Зајечар; РАШЉИЋ СИНИША, Н. Сад; ВОИОНОВИЋ ВИОЛЕТА, Јасика; МИТРОВИЋ РОБЕРТ, Приједор; АВДИ ФЕМИ, Пула; МАТЕЈА БЕЛИНА, Портоторж; БУЉИНА МЕЛИСА, Фојница; ХОРВАТ ЈОСИП, С. Брод; СТЕВАНОВИЋ ЗОРИЦА, Крагујевац; ВУЧЕТИЋ МАРКО, Лазаревац; АЊЕЛИЋ БОЈАНА, Врање; НИКОЛИЋ МАРКО, Свилајнац; СТЕФАНОВИЋ МАРКО, Врање; ЛАНЧУШКИ СЛОБОДАН, Сивац; КОВАЧЕВИЋ ДАРКО, Ђуприја; БЛАЖ МАЧИНКОВИЧ, Домжале; ЧЕКАДЕ НЕВЕНКА, Ил. Бистрица; КАДИЋ СЛОБОДАН, Нашице; ЈЕФТИЋ ИГОР, Илијаш; САМИМ КРАСНИЧ, Фојница; ИВАНКОВИЋ ДИЈАНА, Б. Топола; РИСТИЋ САЊА, Тешањ; БОГИЋЕВИЋ СНЕЖАНА, Чачак; ПЕТРОВИЋ РАЈКО, Смедерево; НЕЗИРИ ЕМИНА, Београд; БАШАНОВИЋ ЉИЉАНА, Београд; БРЛЕНИЋ АДЕЛА, Вараждин; КАРАЦА МАРКО, Б. Лука; СТАНЕШИЋ ДАРКО, Суботица; СКЕНДЕРИЈА МЛАДЕН, Лакташи; МИЛИДРАГОВИЋ САША, Опово; ЖЕРЈАВ ЈЕЛЕНА, Недишће; МУАМЕР КАРАБЕГ, Бугојно; ПАВЛОВИЋ СЛАЂАНА, Н. Београд; КЕЧКЕШ ИМПРЕ, Мужља; ВЛАДОВИЋ МИРКО, Сплит; ВУЧЕТИЋ ИВАНА, Лазаревац; ВРАНКОВИЋ ЈЕЛЕНА, Кикинда; ШУБОЊ ДАНИЈЕЛА, Уздин; УРОШЕВИЋ МАРКО, Обреновац; ПЕТРОВ МИРЈАНА, Б. Градиште; ГАЈИЋ САША, Панчево

500 PEZ КАПА ПОСЛА ЋЕМО ВАМ ПОШТОМ ДИРЕКТНО НА АДРЕСУ ДОБИТНИКА

КАО НА ФИЛМУ, АЛИ БЕЗ ДУБЛЕРА

Цефри Скот, некадашња звезда популарне серије „Династија”, није смео ни да погледа своје ноге. Плашио се призора...

Ово је смрт, прошло је кроз главу Цефрију Скоту. Још један кадар – камера хвата моје лице, удаљава се и – крај.

Цефри се тргао. Одједном је, у делићу секунде, схватио да почиње да режира ситуацију у којој се сам нашао. То што му се догађало било је толико страшно да је пожелио да то буде још једна сцена из неке ТВ серије или филма а не стварност. Само, овог пута није било дублера да га замени...

Бициклиста из „Династије”

Цефри Скот је, сећате се, у „Династији” био тениски тренер Марк Ценингс, муж Линде Еванс, односно вечито плачне Кристл. У овој америчкој сапунској опери која је пустошила и наше улице играо је од 1982. до 1984. године.

С обзиром да му често поверавају улоге мушкараца врхунске кондиције, Цефри се навикао на спортски живот. Свакодневно вежба у теретани, трчи или вози бицикл.

Прошле године, једног септембарског дана, ставио је бицикл у кола и из свог стана у центру Лос Анђелеса кренуо према заливу Санта Моника. Паркирао је ауто, склопио бицикл и кренуо у уобичајену вожњу. Кретао се улицама не размишљајући да било шта може да му се догоди. Толико пута до тада возио је и прометнијим саобраћајницама.

У једном тренутку застао је да погледа колико је сати. Било је пола три. И даље на бициклу, видео је неки „мерцедес” са десне стране, а око три метра иза њега, лево, стајала је црна лимузина у којој су били возач и млађа жена.

Када је лимузина кренула према њему, Цефри се није уплашио. Није ни помислио да то може да има било какве везе с њим. На бициклу је, сигурно су га приметили!

На жалост, лимузина је налетела на њега и бацила га на бочну страну „мерцедеса”. Осетио је ужасан бол јер су му ноге биле при-

кљештене између два аутомобила.

Цефри се нашао у сендвичу. Једном руком грчевито се држао за једна, другом за друга кола. Знао је: ако падне с бицикла, кола ће прећи преко њега. Срећом у несрећи, када је црна лимузина бацила Цефрија на „мерцедес” и приближила му се, „мерцедес” је кренуо. Да је ауто остао у месту, Цефрију би ноге биле потпуно смрскане.

Све је престало или...

– Заустави тај проклети ауто! – Цефри је успео да викне. Чинило му се да му се ум мути од болова. У једном моменту поглед му се срео с возачевим. Зачудо, човек за воланом једноставно није видео глумца.

Цефрију Скоту све је одједном постао толико невероватно да је почео да размишља како то није стварност. Чинило му се да су ту камере, режисер, да се све то снима. Један кадар, други, први план...

Возач лимузине прешао је сигурно четири метра пре него што је схватио да је „поку-

пио” човека на бициклу. Касније је причао да никако не може да објасни шта се догодило у његовој глави, како је могуће да није приметио Цефрија. То што је био у некој жустрој расправи са девојком која је седела до њега и даље не може да га ослободи осећања кривице.

Кад се лимузина коначно зауставила, „мерцедес” је продужио даље а Цефри, са бициклом, пао на земљу.

Све је престало, или је све почело, помислио је.

Лежао је неколико секунди, минута, или читаву вечност. Није се усуђивао да погледа своје ноге. Плашио се могућег призора. Од болова му се грчило читаво тело, нарочито ноге, али није знао да ли је од њих нешто остало.

Коначно је скупио снагу и погледао наниже. Пошто је био у бермудама, видео је да су му ноге испод колена биле изгребане, кржаве, али – ту.

Цефри Скот је пребачен у болницу. Ортопеди су имали врло тежак задатак да саставе смрскане кости, ушију дубоке ране. Операција је трајала четири часа. Лекари су рекли да глумац неће имати никаквих последица: Кад му скину гипс, мораће на рехабилитацију...

Окупљеним новинарима Скот је, између осталог, саопштио да му не пада на памет да одустане од вожње бициклом. Једино – никад више неће возити улицама, само негде где нема ниједног аутомобила.

В. С.

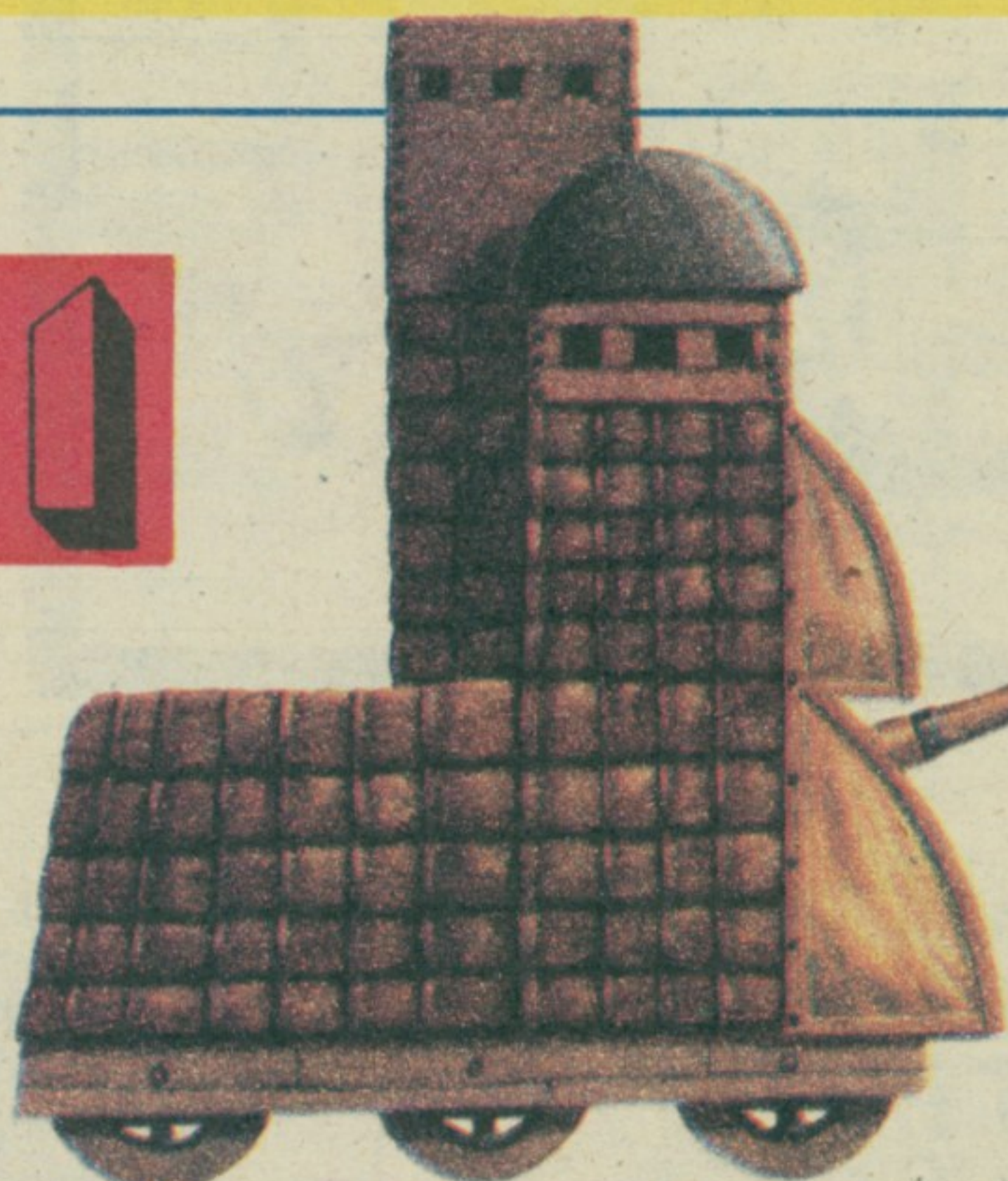

Цефри Скот, тениски тренер у „Династији” и бивши тв-муж Линде Еванс, у гипсу. Овог пута, живот у улози режисера.

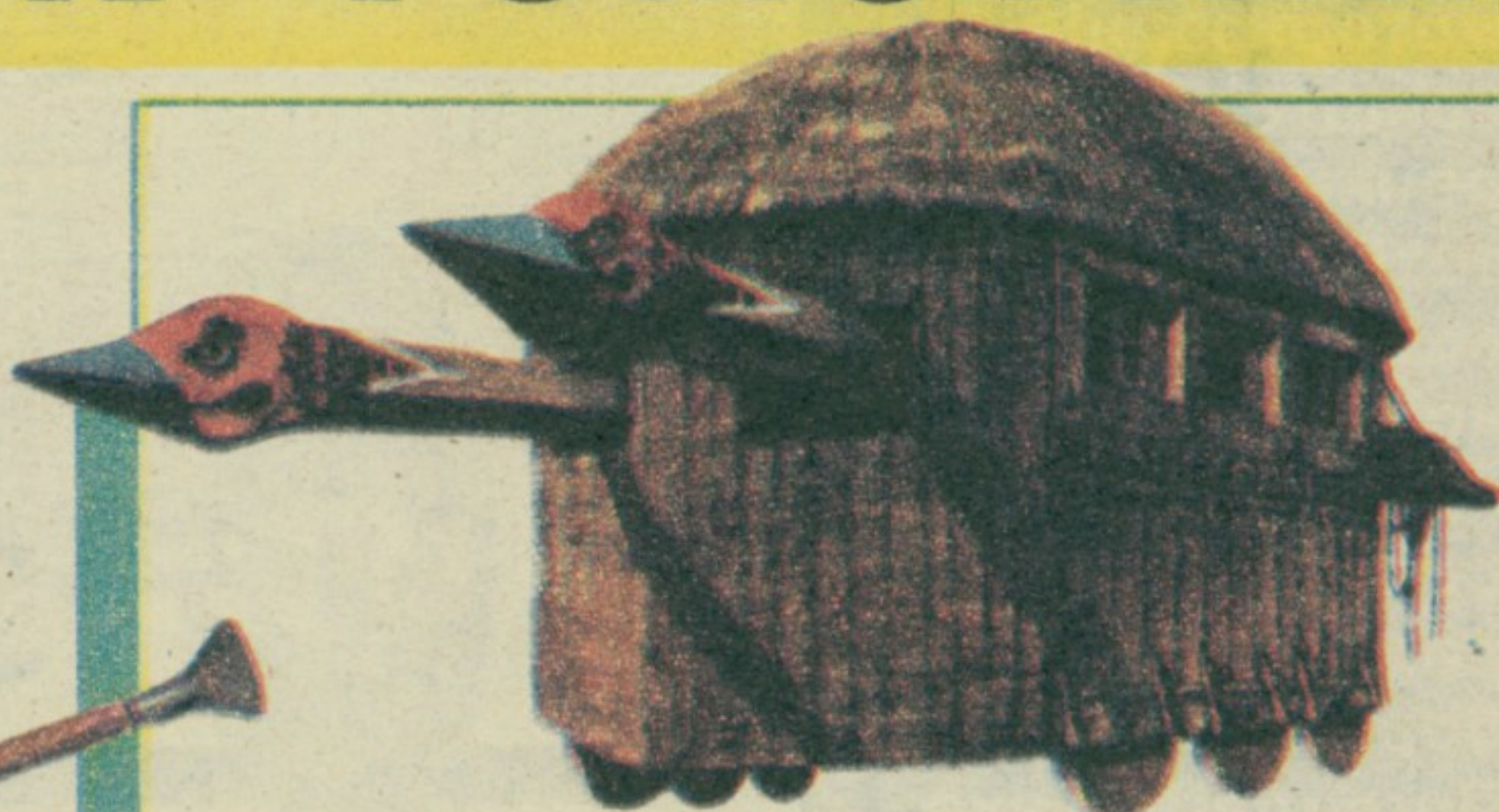

Са злоћудном Алексис, глумицом Џоан Колинс, док се појављивао у популарној серији.

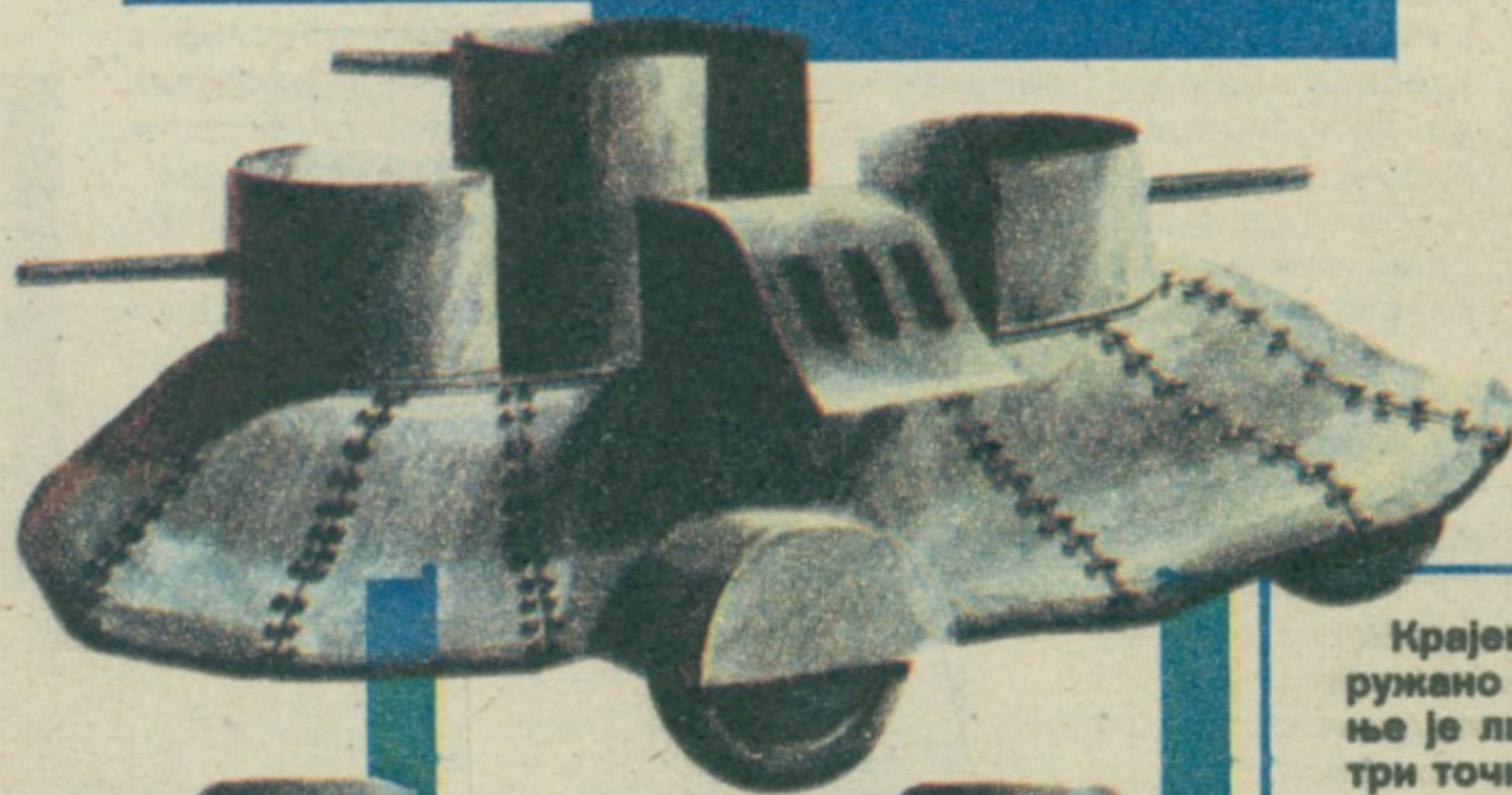
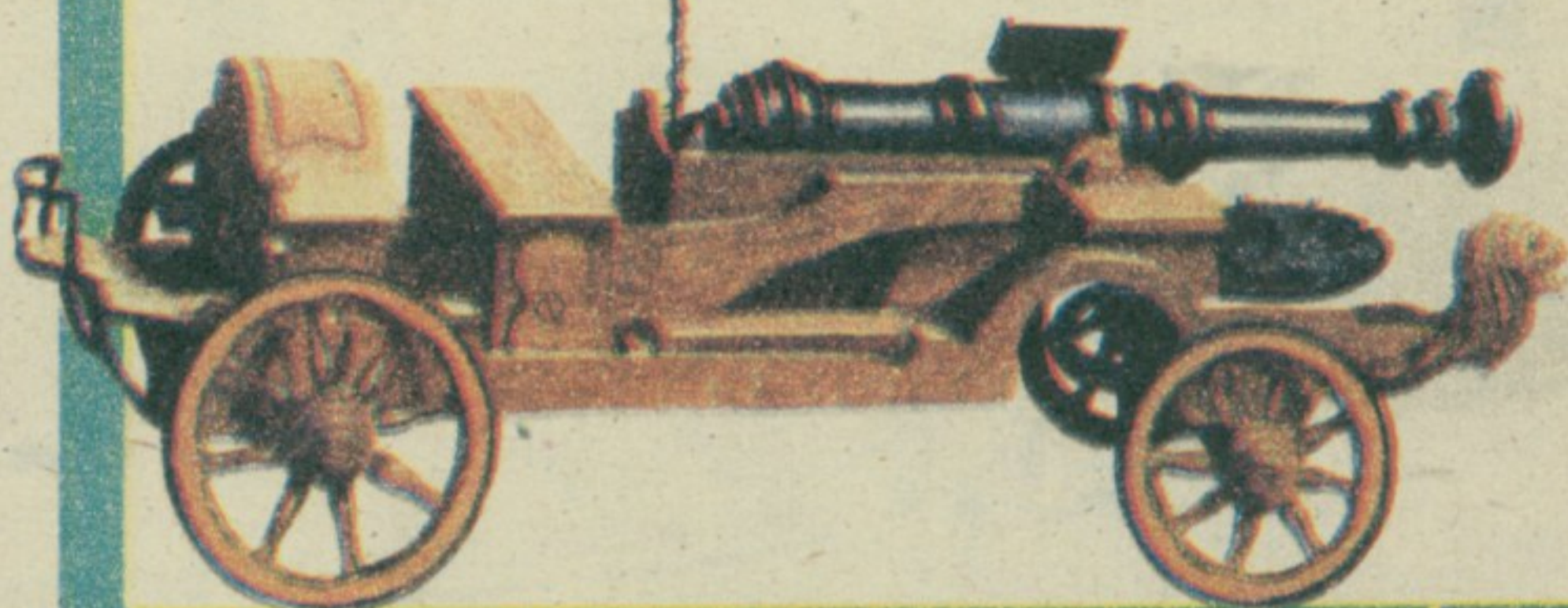
ТЕНКОВИ НА САЛОНУ АУТОМОБИЛА

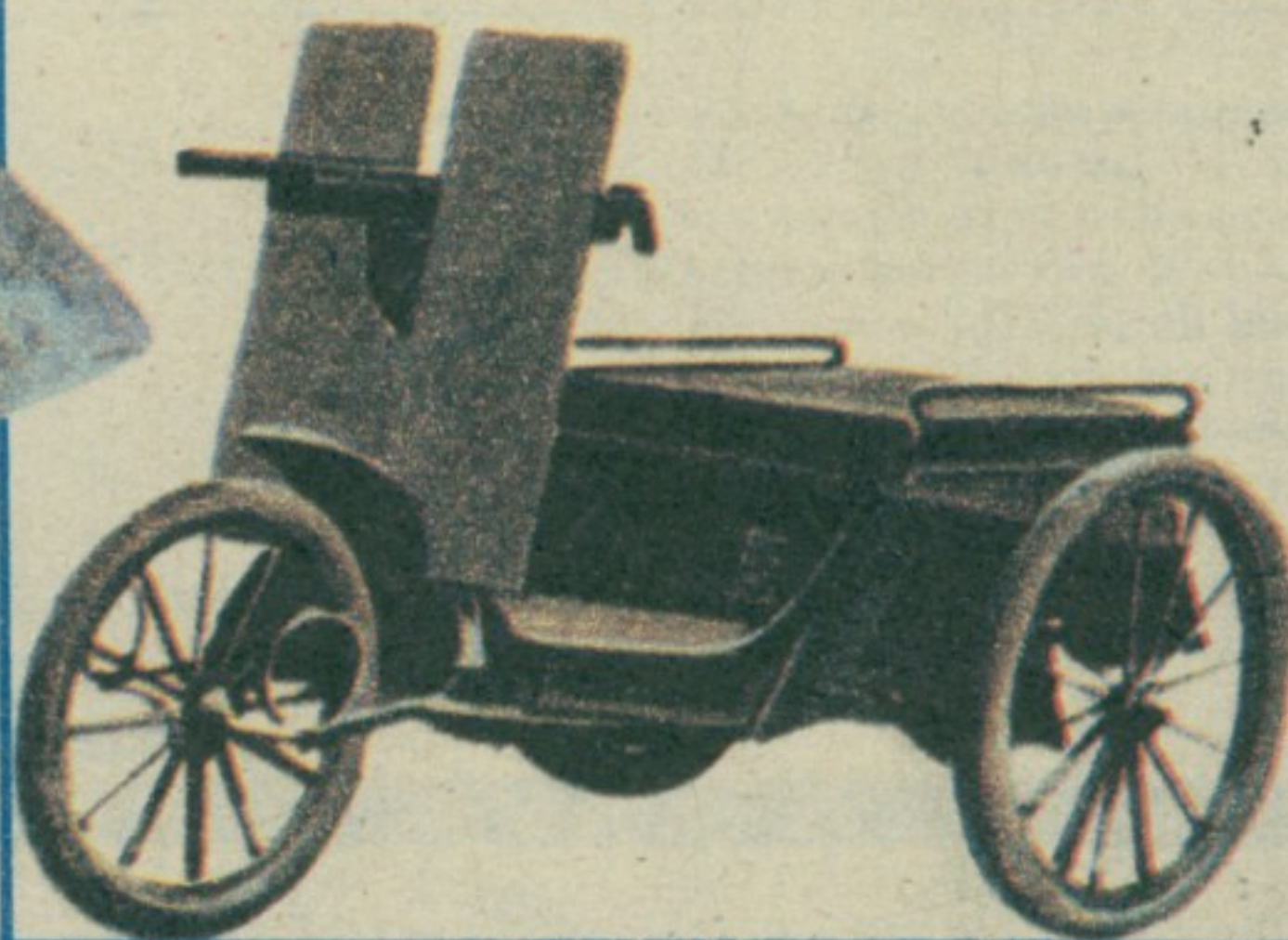
У почетку су била такозвана борна кола – око 800. године старе ере. Састојала су се од платформе на шест точкова са „оклопом“ од врбовог прућа, а изнад тога стајао је мали торањ обложен кожом – место за стрелца. Из возила је, уместо топовске цеви, штрчао „ован“. Градитељи Александра Великог прославили су се својим борним колима која су имала покретни торањ висок 53 метра! Римљани су уместо тога имали своје корњаче, у ствари, оклопе на точковима.

Овнове за разбијање тешких врата (овде их видите у облику птичије главе) и покретне торњеве користили су у Европи све до средњег века, кад су их заменили топови.

Крајем прошлог века појавило се и прво наоружано возило са бензинским мотором. Најмање је личило на тенк, није имало гусенице већ три точка и митраљез са металном заштитом за возача. Дело је Американца Дејвидсона.

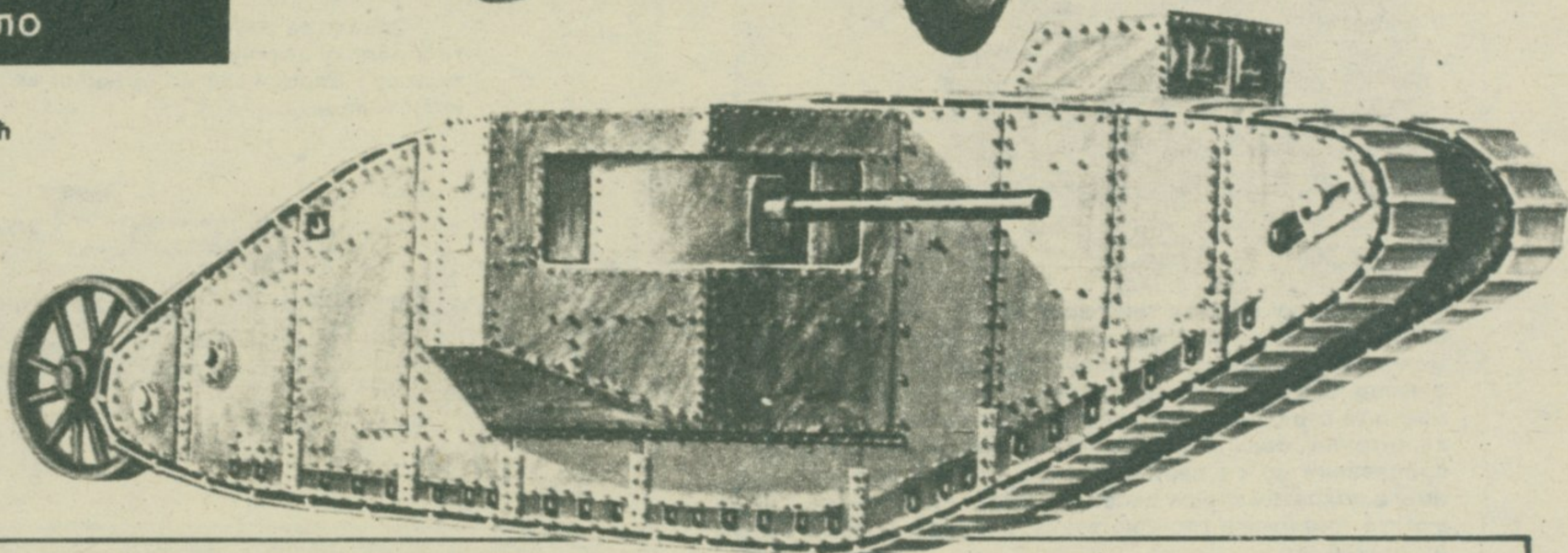
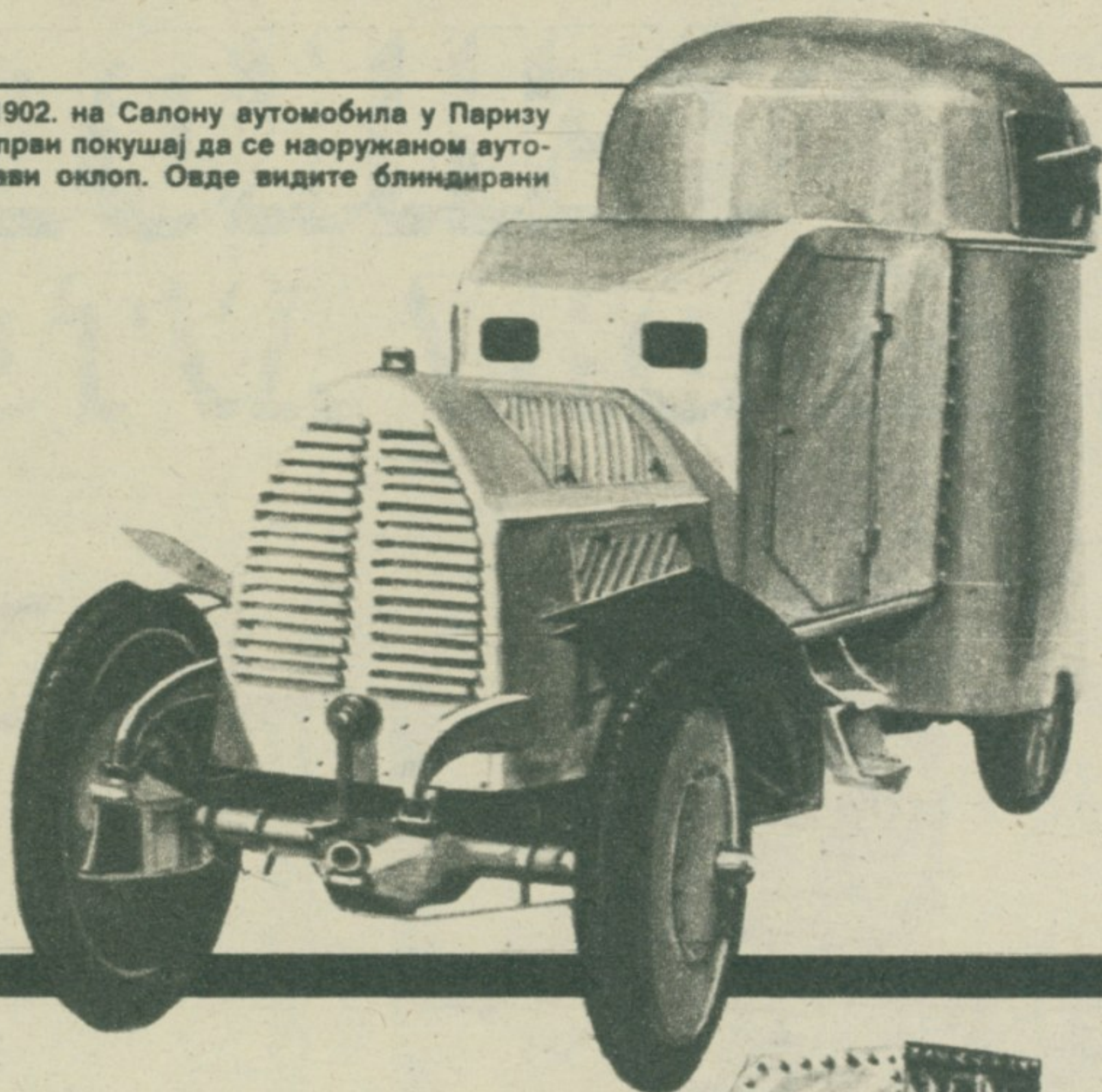
Пре него што је конструисан први прави тенк било је покушаја који по маштовитости још нису превазиђени. Оклопно борбено возило (горе) Енглеца Пенингтона, из 1896, остало је само на папиру. Боље није прошао ни усавршени модел Симса, из 1902.

Знамо да вас је и сам поглед на ове стране навео на размишљање о страхотама рата, али немојте пребрзо доносити закључке. Не треба заборавити да је управо под притиском драматичних догађаја човечанство на многим пољима проширило своје могућности и усавршило технику. Нећемо, дакле, говорити о рату већ о чињеници да су

окопна борбена средства, у прилично кратком раздобљу, имала развој који је умногоме утицао и на процват моторизације уопште. Другим речима, многа техничка решења код аутомобила, која данас и не помињемо, била су намењена развоју оклопних борбених возила. Погледајте како је то текло

Припремио:
Диего Варагић

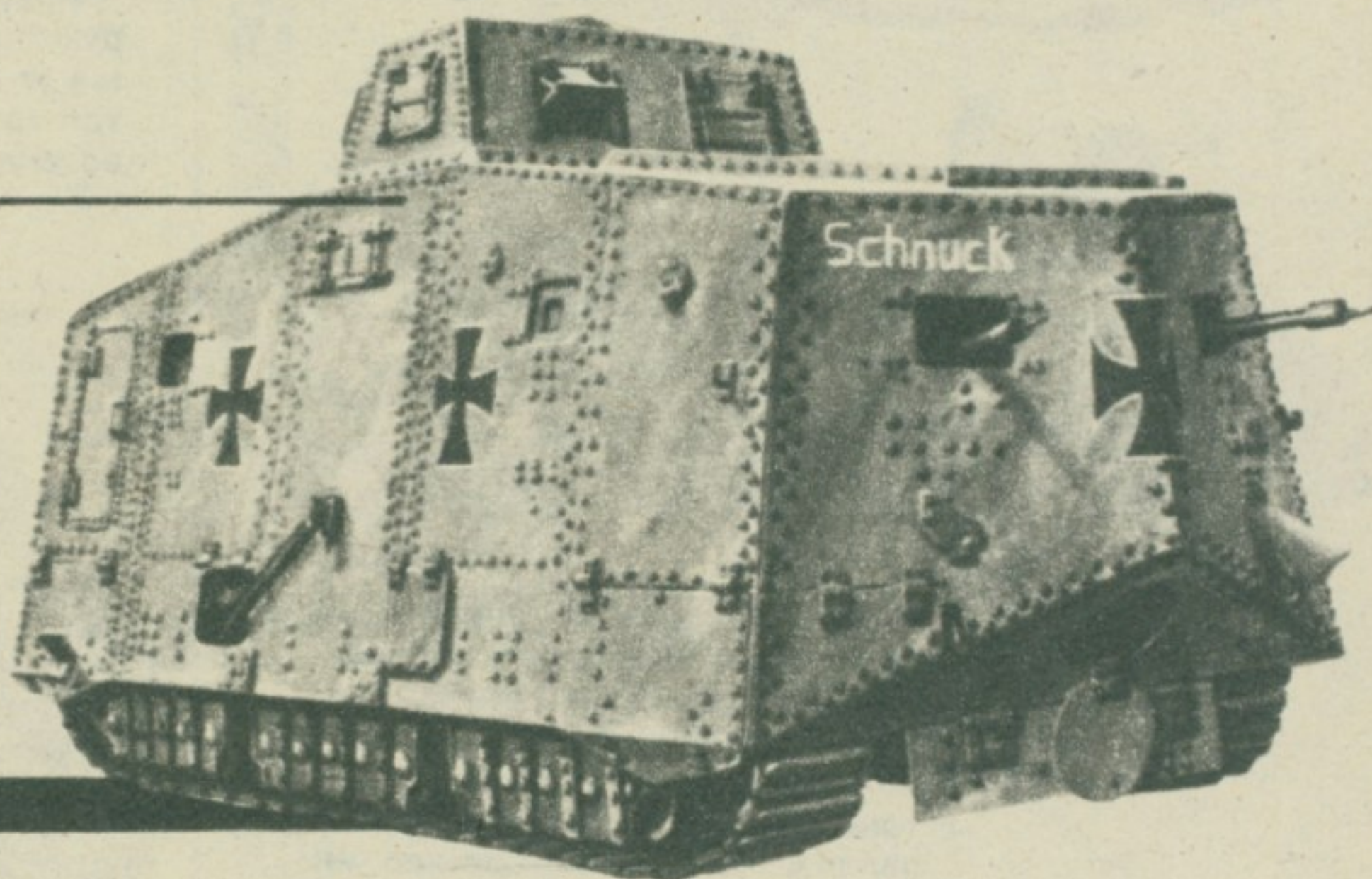
Године 1902. на Салону аутомобила у Паризу виђен је и први покушај да се наоружаном аутомобилу стави оклоп. Овде видите блиндирани „дајмлер“.

Прича се наставља 1914. Британски пуковник Свинтон изнео је идеју о изградњи возила на гусеницама наоружаног топом, коју је уочио Черчил. У фебруару 1916. појавило се оклопно гусенично возило тежине 28 тона, дужине 8,1 m, висине 2,2 m и дебљине оклопа 6 до 15 mm. Да би све остало у тајности, назвали су га тенк (енглески „tank“ = цистерна). Као прототип назван је „мајка“, а званично „марк I“. Покретао га је бензински мотор од 105 KS. Ради бољег савладавања препрека, тело тенка имало је облик ромбоида. Гусенице су покретали задњи точкови а управљало се преко два посебна точка „накалемљена“ позади. Али, већ при првој употреби, у бици на Соми 1916, уочени су бројни

технички недостаци. За покретање мотора било је потребно неколико људи. Нарочито тешко било је при окретању топа кад је требало подићи и померити крму (два точка иза тенка) да би тип добио нови правац. Бензин је долазио у карбуратор слободним падом, па је на низбрдици мотор престајао да ради. У унутрашњости није било вентилације, а посада није могла дуго да издржи температуру од 50°. Због велике буке мотора посада се споразумевала само уговореним знацима, рукама и ногама. Зато су у неке тенкове уграђене цеви кроз које су се чланови посаде споразумевали гласом. Са артиљеријом и командом једина могућа веза били су голубови.

Одмах је почело усавршавање и убрзо се јављају модели „марк II“ и „марк III“, а онда и „марк IV“, „марк V“ итд. углавном истих димензија и тежине, али побољшане конструкције. У Француској се није знало за рад Британаца, али је због истих услова на фронту на сличну идеју дошао и пуковник Естјен. Он је настојао да се француска индустрија усмери на производњу лакших тенкова. „Рено“ су, због његових особина, сматрали најбољим тенком у првом светском рату. У Немачкој је изградња тенкова почела крајем 1916. Оклоп њиховог тенка „А7V“ покривао је ходни део и већи део гусеница због чега су га популарно назвали „пегла“; по димензијама био је сличан британским тенковима, али је од њих био нешто ужи и виши.

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

Izvlačenje nagrada izvršeno je u svečanoj sali »Borbe« u prisustvu specijalne komisije.

● Za seriju sličica od 1-60, 400 super nagrada

— TV kolor prijemnik

Biljana Janković, 22406 Irig, Miletićeva 93

— Mini muzička linija (3 nagrade)

1. Nevenka Čugunaka, 91480 Gevgelija, K. Metodi 17
2. Viola Kasalo, 56230 Vukovar, Narodnih mučenika 114
3. Keenija Savić, 56223 Borovo, Bratstva i jedinstva 72/43

— Radni sto (5 nagrada)

1. Svjetlana Anić, 54221 Josipovac, Osiječka 98 2. Tatjana Ilić, 34000 Kragujevac, Milorada Cvetkovića 12 3. Ogrjena Mitrović, 72290 Pucarevo, Džemala Bijedića 11/10 4. Enis Bahtić, 71000 Sarajevo, Klare Cetkin 11 5. Dragana Anđelić, 35000 Svetozarevo, Kragujevački oktobar D2 3/14

— Kasetofon (5 nagrada)

1. Adnan Bačvić, 71000 Sarajevo, Kršilovac 6 2. Armin Avdićbegović, 89101 Trebinje, Desete hercegovačke 80 3. Tatjana Marković, 14000 Valjevo, Marka Kraljevića 61 C 4. Toše Atanasov, 91400 Titov Veles, Blagoj Nečev bb st 21 5. Vladimir Petraš, 26215 Padina, Horna dolina 40

— Poni bicikl (5 nagrada)

1. Ivana Anđelić, 11070 Novi Beograd, Nehruova 113 2. Ernes Musić, 71212 Hrasnica — Sarajevo, Hrasnička cesta 96 2. Ana Kleić, 11000 Beograd, Braće Kovača 61/III 4. Dražen Milošević, 54000 Osijek, Vijenac I. Mažuranića 5 5. Dragan Kokar, 22414 Subotičke, Partizanska 83

— Vokmen tranzistor (10 nagrada)

1. Siniša Šarenac, 71240 Hadžići, Uševak 19 2. Svjetlana Terzić, 71320 Vogošća, Donji hotoni 49 3. Erzsébet Szabo, 26214 Debeljača, Petefi Šándor 4. Ivanka Tasić, 18000 Niš, B. Lenjina 75/ 6 5. Sanja Čuso, 70280 Mrkonjić Grad, St. podoruga 6. Majda Radojević, 11277 Ugrinovci, Prva nova 11 7. Ivan Mravunac, 47000 Karlovac, Viktora Bubnje 9/5 8. Ivana Čeko, 80101 Ljvno, Jakova Garica bb 9. Hajrudin Ličina, 36300 Novi Pazar, Hilma Rožajca 10. Dubravka Đakić, 14220 Lazarevac, Dorda Kovačevića 23/II

— Radna lampa (10 nagrada)

1. Jasmina Petković, Glogonj, Tamiška 94 2. Sabina Pivalić, 70280 Mrkonjić Grad, Crvenog krsta 5 3. Ljilja Pančić, 24104 Kelebića, Put E. Kardaša 341 4. Svetlana Nikolić, 11070 Novi Beograd, Nehruova 129/26 5. Mirjana Krunić, 14000 Valjevo, Čačanska 19 6. Mileva Miletić, 74213 Doboj, Grabovica 91 7. Ivana Zlatanović, 18000 Niš, Kovanlučka 8 Adnan Hasanović, 75400 Zvornik, B. Skopljakovića B-11 9. Belkisa Čurić, 78280 Kluč, Mlita Dragica 10 10. Svjetlana Čvoro, 71420 Pale, Pere Kosorića 5

— Petlike ADIDAS (10 nagrada)

1. Aleksandar Stojković, 91300 Kumanovo, 11. oktombri 60 2. Urška Pogorelec, 64000 Kranj, Jaka Pletilje 5 3. Admir Sadić, 79280 Sarajlić Most, Željeznička 23 4. Faruk Hadžić, 75440 Vlasenica, Boška Ostojića 4 5. Ljilja Babić, 56236 Ilok, Ivana Gundulića 24 6. Igonj Dekanović, 74274 Čečava, Utrina 7. Medina Klapić, 75275 Srećići, Priština 8. Alma Totić, 36 300 Novi Pazar, Dositejeva 55 9. Marina Stanojević, 11311 Radinac, 7. jula 8 10. Violeta Vekić, 35210 Svolajnac, selo Dublje

— Sportaka torba (25 nagrada)

1. Nebojša Bojanić, 73311 Tjentište, »Baza« 2. Peda Radovanović, 34300 Arandelovac, Danica Pajević 4/10 3. Valtina Deletić, 73220 Rogatica, Trg Dure Pucara blok V L II/7 4. Vladimir Stevanović, Priština 38000, Tršanska 22 5. Petar Ninić, 14000 Valjevo, Pašterova 1 6. Ivan Renić, 41040 Zagreb, Novačka 24 7. Ljilja Plavčić, 78243 Stara Dubrava, Utrina, Snjegotina donja 8. Ivan Mladenović, 26212 Kačarevo, JNA 26 9. Danica Pajko, 26000 Pančevo, Vojvodanska 91 10. Melina Delnazarović, 78000 Banjaluka, Miše Jazbeca 22 11. Karolina Manč, 78420 Štrbac, Mome Vidović 37 12. Bojana Stupar, 70280 Mrkonjić Grad, Ekrema Herića 34 13. Erhan Radončić, 91300 Kumanovo, Blage Kijevo G I/14-8 14. Zorica Boror, 21246 Viko 15. Dejan Stojanović, 18300 Piroć, 22. divizije 8 16. Saša Uskoković, 21473 B. Maglič, Dure Salaja 7 17. Marko Manaskov, 91000 Skoplje, Rudi Čajavec 8/31 18. Mirala Krnjić, 75300 Škulje, Lukavac 50 19. Stojanče Stojanovski, Gostivar, N. Parapulov 31 20. Tatjana Novaković, 78000 Banjaluka, Stevana Bulajića 118 21. Emir Drapić, 75280 Kladanj, Marije Bursać 7 A 22. Snežana Rović, 81000 Titograd, Trg Edvarda Kardaša 1/11 23. Bleera Janeska, 98000 Ohrid, Sateška 2 24. Mersliha Karčić, 73240 Višegrad, Pionirska bb 25. Milica Stevanović, 34000 Kragujevac, Topolska 6

● Za seriju sličica od 1 do 45, 300 supernagrada

— Personalni kompjuter

Sonja Martinović, 24000 Subotica, 365 Nova 25

— Radio kasetofon (3 nagrade)

1. Jasna Selaji, 21472 Kulpin, Čmelikova bb 2. Andreja Podbelšek, 61219 Iaze V Jukinju, Golice 14 3. Dejan i Dragana Milošević, 12370 Orlovica, Aleksandrovc Požarev.

— Dečji regali sa policama za knjige i igračke (3 nagrade)

1. Miodrag Začević, 36350 Raška, selo Kaznovića 2. Violeta Lugonja, 70230 Bugojno, Bratstva i jedinstva 51 C 3. Anel Kozik, 26210 Kovačica, Hvezdoslova 1

— Radni sto (4 nagrade)

1. Anđ Petrović, 79280 Kluč, D. Previća 16 2. Goran i Marjan Taleski, 91000 Skoplje, Boro Nemkov 5/IV-19 3. Stobodan Đurić, 76100 Brčko, Nede Kovačevića bb 4. Tina Srovin, 61240 Karnik, Ljubljanska 3 B

— Stereo gramofon (5 nagrada)

1. Zvezdana Milosavljević, 26000 Pančevo, Lole Ribara 4 2. Danijela Savić, 11000 Beograd, Patrica Lumumbe 7/5 3. Albin Krčić, 36300 Novi Pazar, Kej skopskih žrtava 32/1 4. Zorica Grujić, 15300 Loznica, 4. jula L-2 V/25 5. Jasminica Ljuka, 71000 Sarajevo, Danijela Ozme 10/V

— Stereo tranzistor (5 nagrada)

1. Mersad Halilović, 70280 Mrkonjić Grad, Krajiških brigada bb 2. Aleksandra Tomić, 35230 Čuprija, Kruševačka bb, Stadion IV/16 3. Ivan Kovač, 41040 Zagreb, Bašički put 1/2 4. Dragana Mitić, 25250 Ožaci, Vojvode Putnika 35 5. Elvedin Elkovz, 70223 Donji Vakuf — Prusovac, Tepedžik

— Sportaka torba (30 nagrada)

1. Anđelka Kovač, 70230 Bugojno, Travniki odred 23 2. Ivana Miličević, 22305 Stari Banovci, Miletićeva 90 3. Đorđe Čerpez, 71000 Sarajevo, Hrasnička 70 4. Musmer Oruč, 71270 Fojnica, Vranjička bb 5. Milena Žolnaj, 11000 Beograd, Matice srpske 53/9 6. Milan Đorđević, 34310 Topola, st. Zabara 7. Nikola Tiović, 91000 Skoplje, M. Musorgski 21 8. Danijela i Sonja Ilić, 91308 Kumanovo, st. Gornje Kojnare 9. Selma Kico, 70233 Gračanica, kod Bugojna 10. Danijel Demras-

- ki, 26215 Padina, Masarikova 29/5 11. Anika Grumić, 11000 Beograd, Vladimira Tomanovića 21 12. Darinka Jokić, 15315 Banja Koviljača, D. Popovića 3 13. Sedina Unić, 74268 Kalošević, O. Planja 14. Jelena Gelmanovski, 11400 Mladenovac, Džudžina 14 15. Zoran Kostić, 18000 Leskovac, Ohridska 8 16. Aleksandar Mitrović, 18000 Niš, T. Mihaljevića Španca 41 17. Siniša Nikolić, 22223 Kuzmin, Zmaj Jovina 91 18. Amir Makić, 72000 Zenica, R. Perendića 6 19. Branislav Milićević, 36000 Kraljevo, Dragoslava Milićevića 52 20. Kire Todoroski, 97500 Prilep, Vera Cirić 17 21. Dejan Nikolić, 37000 Kruševac, st. Donji Stepoš 22. Muhidin Karabegović, 74270 Tešić, st. Dulić bb 23. Edin Kavazović, 72250 Vitez, D. Dubravica 3 24. Milena Kutić, 70230 Bugojno, Šipoljić 26 25. Jasmina Milovanović, 37230 Aleksandrovc (Župski), st. Stubač 26. Domagoj Vrdić, 58210 Solin, Bulj Jakova 123 27. Selma Pešagić, 78000 Banjaluka, Zije Dizdarević 13 28. Boris Šolaja, 57000 Zadar, Prilaz oslobođenja 25 B 29. Vladimir Stevovski, 92210 Probišćip, Jakov Spirov 38 30. Marjan Bojković, 19350 Knjaževac, Vojvode Putnika 87

● Za seriju sličica od 1 do 30, 200 vrednih nagrada

— Radni sto sa paketom knjiga

1. Jovan Milovanović, 11070 Beograd, Gandijeve 223

— Crno-beli portabl TV prijemnik

1. Natalija Vidović, 51000 Rijeka, Dubrovačka 1/14

— Poni bicikl

Irena Zelić, 25280 Apatin, Vlade Četkovića 48

— Radio kasetofon (2 nagrade)

1. Sandra Vučić, 78000 Banjaluka, Jaroslava Plećitija 2 A 2. Zvezdan Jovanović, 18000 Niš, Sremska 15 A/14

— Tronjerka ADIDAS (5 nagrada)

1. Perica Đorđević, 11312 Mihaljevac, selo Vrbovac 2. Anita Landel, 24413 Palik, 7. jula 5 3. Tamara Užarević, 56230 Vukovar, Sime Šolaja 56 4. Katja Pintarić, 65253 Čepovan, Dol pri Čepovanu 123 5. Tanja Torkar, 65220 Tolmin, Bevkova 28

— Tranzistor (10 nagrada)

1. Rubina Bugarčić, 36300 Novi Pazar, Šumadinska 43 2. Dragan Ivanović, 34000 Kragujevac, Radoslava Mandića 36 3. Džorđe Bjedov, 59300 Knin, Petra Drapšina 6/3 4. Celija Batori, 24300 Bačka Topola, Sonja Marinković 10 5. Tanja Čuljak, 56232 Sotin, E. Kardaša bb 6. Milena Đorđević, 34310 Topola, Zabara 7. Vladimir Erčić, 11277 Ugrinovci, Sremska 31 8. Saša Divnić, 15300 Loznica, F. Filipovića 20 9. Aleksandar Blagojević, 14220 Lazarevac, Valandovska 37 10. Zorica Kristijana, 57000 Zadar, Vjekoslava Africa 78 A

— Sportaka kape ČUNGA-LUNGA (30 nagrada)

1. Lindita Šerifi, 97310 Resen, S. G. Bela Crkva 2. Tanja Jovanović, 91303 s. St. Nagoričane, Kumanovo 3. Amir Isić, 74270 Tešić, G. Ranković 4. Željko Dobrićević, 78255 Bosanski Aleksandrovc 5. Meliha Biber, 71000 Sarajevo, Ž. J. Španca 6 6. Natalija Kuopić, 43260 Križevci, Rade Velja 15 7. Goko Ilić, 91000 Skoplje, Blagoja Sterkovića 193, Hipodrom 8. Martezla Jović, 74000 Doboj, Čuprijska 31/87 9. Dinko Vuja, 56227 Borovo, JNA 88 A 10. Mica Cep, 41218 Pragada, Stipernica 35 11. Amelin Begović, 89101 Trebinje, X hercegovačke Zasad 31 12. Maja i Marina Adamović, Ul. Vojislava Ilića 30, 11311 Radinac 13. Martina Frišić, 42240 Ivanec, Vladimira Nazora 36 14. Martina Jezidžić, 70250 Kupres, Hasana Brlčića 15 15. Adaleta Juzunović, 75000 Tuzla, Sjenjak D-II/24 16. Vlado Pantović, 36350 Raška Mstapolje, Kopaonika bb 17. Miroslava Turčin, 22300 Stara Pazova, Jana Kolara 53 18. Gordana Krstić, 15315 Krupanj, selo Tomanj 19. Stjepica Bakaj, 70280 Mrkonjić Grad, VII krajiške 17 20. Magdalena Dimova, 91484 Bogdanči, selo Gavata 21. Meri Janevska, 91000 Skoplje, Sava Kovačević 47 22. Aleksandar Šulević, 97000 Bitola, nas. Klanica 33 2/10 23. Sonja Erbaz, 34000 Kragujevac, N. junaka 1/9 24. Ajla Mehanović, 75205 Gornje Tuzla, Bosanska 21 25. Stojan Merhar, 61330 Kočevje, Turjaška 11 26. Mirza Starčević, 71000 Sarajevo, Nemanjina 1 27. Nevenka Petrović, 22424 Kenak, Mačvanska 27 28. Vesna Braunović, 34300 Arandelovac, Omladinskih brigada 12/20 29. Mario Šelamon, 61236 Radomlje, Vauka pot 17 30. Mersliha Husetić, 70220 Donji Vakuf, Alekse Šantića 6

● Za seriju sličica od 1 do 15 100 lepih nagrada

ČUNGA-LUNGA paket sličica i knjige za devojčice i dečake

ČUNGA-LUNGA drugi, objavljujemo spisak dobitnika glavnih nagrada po serijama, ostale nagrade — izručene poslaćemo putem pošte na vašu kućnu adresu. Svim učesnicima zahvaljujemo, dobitnicima čestitamo, a onima koji nisu imali sreće ovog puta, želimo više uspeha u narednom izvlačenju.

Pozdrav, ČUNGA-LUNGA

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

РОБОВИ ХОРДЕ СУ СЕ ПОБУНИЛИ...

УНИШТИТЕ ЊИХОВЕ РОБОТЕ! ДОМОГНИТЕ СЕ ЊИХОВОГ ОРУЖЈА!

7/10

АЛИ, И ТАКО РАЗОРУЖАНИ, РОБОТИ СУ И ДАЈБЕ БИЛИ ОПАСНИ...

G. FORTON C. WEBER

ВЕРОНА! ПАЗИ!

ГОТОВО ЈЕ С ПОБУНОМ, РОБОВИ!

АДАМЕ!

G. FORTON C. WEBER

ГДЕ СИ БИО?

НИЈЕ ВАЖНО! ДОБРО ЈЕ ДА СИ СЕ ТИ ИЗВУКЛА!

АЛИ, КОЛИКО ДУГО?

ОКРУЖЕН ХОРДОМ, МАРТИН СЕ ОДЛУЧИО НА СВЕ ИЛИ НИШТА...

ШТА ОН ТО РАДИ С ВЕРОНИНОМ СВИРАТОМ?

7/3

ЗВУК СВИРАТЕ ПРИВУКАО ЈЕ ТУРБОДАКТИЛА...

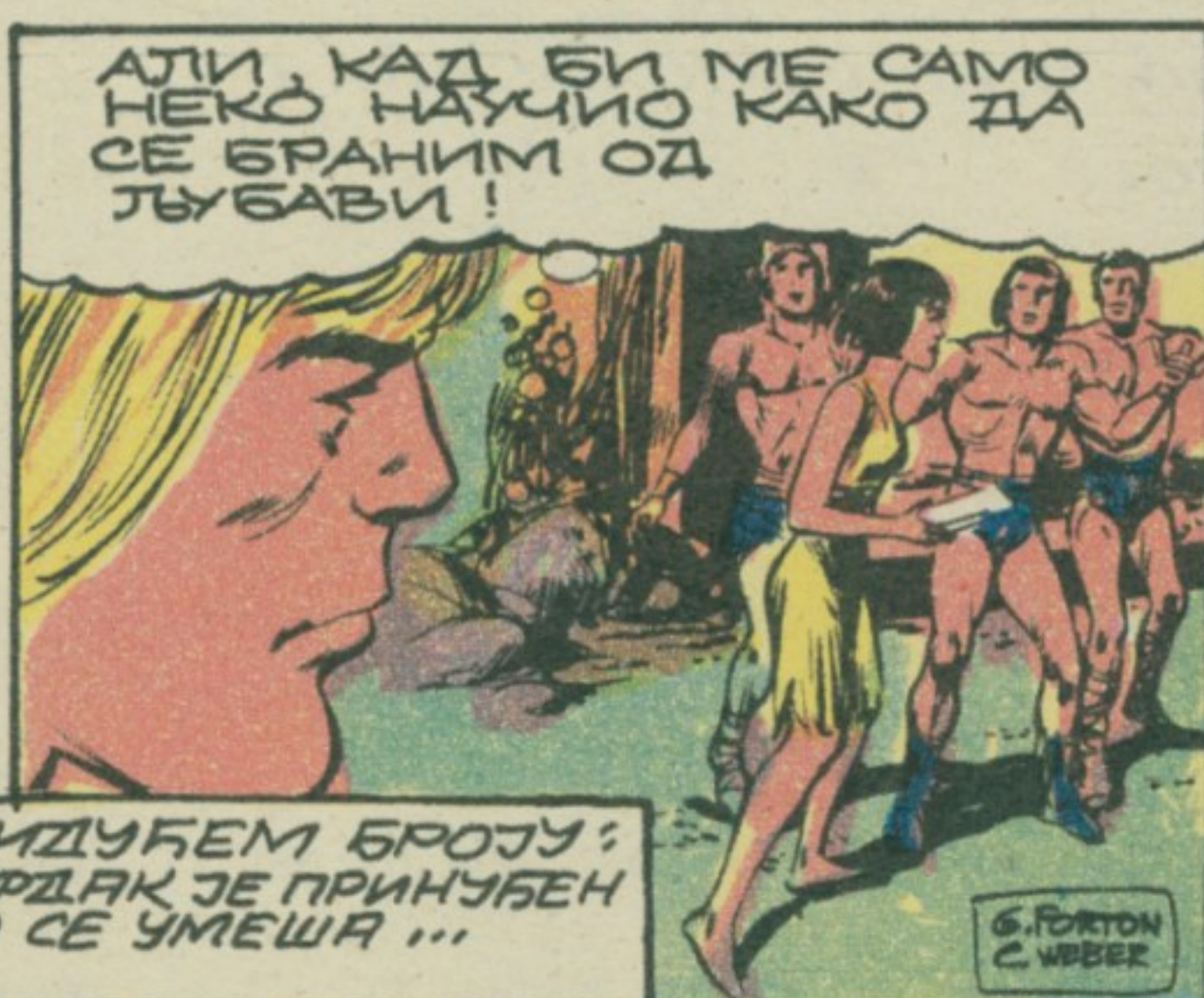
G. FORTON C. WEBER

ОЧАРАНА МУЗИКОМ, ТРИ ТУРБОДАКТИЛА КРУЖИЛА СУ НЕБОМ...

77

ЗА КОЈИ ТРЕН БИБЕ ПИТОМИ И КЉУЦАБЕ МИ ИЗ РУКЕ!

А ДА НИСМО СЛУЧАЈНО МИ ЊИХОВА ОМИЉБЕНА ПОСТАСТИЦА?

„Leave Home” („Напустити кућу”), њихов други албум, донео им је нове поене у САД и помогао учвршћивању култа у Европи. „Glad To See You Go” („Драго ми је што видим да одлазиш”), „Suzy Is A Headbanger” („Сузи је главоломац”) и „Swallow My Pride” („Прогутај мој понос”) – која је била њихов први британски хит – донеле су им прегршт комплимената за креирање рок’н’рол песама и поређење са раним „Битлсима” и „Бич Бојсима”.

Све сумње у сопствени квалитет распршили су својим трећим албумом, а другим у 1977. години – „Rocket To Russia” („Пакета за Русију”) који је, по многим, њихов најбољи ЛП до данас. „Sheena Is A Punk Rocker” („Шина је панкерка”) са ове плоче постала је класика и доживела низ верзија од којих ни једна, и поред свег труда, није надмашила оригиналну верзију.

Но, без обзира na признања и успехе широм света, група је била све незадовољнија јер никако није могла да се пробије на званичне топ-листе и конзервативне радио-станице за које је „њихова“ варијанта рока била нека врста увреде. И без обзира што је диско-кућа увек стајала иза њих, никада се нису помирили са таквим стањем ствари.

То је и обележило њихова следећа три албума. У то време чак су сарађивали и са продуцентом Филом Спектором.

Слично је било и са албумом „Pleasant Dreams“ („Пријатни снови“). Продукцију је урадио познати Греам Годли, а са плоче је остала запамћена, као изузетно занимљива, песма „7-11“. Међутим, поново је изостао онај ус-

КАРИЈЕРЕ

RAMONES

МУЗИКА КАО УВРЕДА

Прве приче о њима почеле су да колају Њу-јорком и околином још 1975. године. Већ тада је било довољно погледати њихове слике и схватити да се разликују од свега што је дотадашња историја рок-музике забележила као добро и успешно или само једно од тога

С а фризурама попут оних какве данас шетају наши „Психомодо Поп“, у црним кожним јакнама, безизражајног, „тупог“ лица, „Ramones“ су били озбиљан корак напред ка рушењу свих дотадашњих правила која је рок сам себи поставио.

Први албум, назван именом групе, био је другачији, здравији и полетнији од онога што су radila имена која су у то време била на врхунцу. Кратке, брзе, двоминутне песме,

набијене енергијом, све од три акорда или мање, неодољиво су личиле једна на другу, чак толико да је један познати новинар написао како „све њихове песме заправо звуче као једна, али та је одлична”. Четворица обичних градских момака сликали су се у својој познатој одећи испред оронулог зида од цигле. Касније ће то бити класичан декор многих група, као што ће и њихова музика постати узор хиљадама клинаца којима је било доста раскоши, монотоније, помпе и опширности које су у то време нудили рок-диносауруси као „Yes”, „Genesis” и слични. Уместо свега тога „Ramones” су понудили базични ритам, „дрндави” звук гитаре и певање које је више личило на извикивање текстова. А ни они, у ствари, нису донели нешто изузетно – то што су они радили било је њихово виђење музике раних шездесетих набијено енергијом и оплемењено једноставношћу.

Концерти групе „Јураја Хип“ представља-
ли су трку с временом у којој је најгори ре-
зултат био двадесет песама за пола сата, лу-
дачки динамични, духовити и другачији, из-
међу осталог, и због њиховог „ал' смо глупи“
именица.

пех који су „Ramones” и људи око њих желе-
ли.

Прекретница је дошла са албумом „Subterranean Jungle“ („Подземна џунгла“) на којем су „Ramones“ поново кренули у акцију – без компромиса и калкулација, одлучни да буду оно што јесу, а не оно што би други желели од њих. По енергији, природности и квалитету песама то је свакако најбоља њихова плоча од „Rocket To Russia“ до данас, албум који их је поново довео у средиште пажње. Но, њихов значај и без тога никада није оспораван.

Наставак серије био је у истом стилу: следећа три издања „Ramonesa“ донела су им потпуну рехабилитацију у очима критичара и онога дела публике који је посумњао у њихове квалитете.

Компилација „Ramones Mania“ која је недавно изашла идеална је да проверите шта се крије иза тог феномена. Једно је сасвим сигурно: да у свету у ком живимо има више правде. „Ramones“ би имали бар десетак „златних“ синглова и албума више.

B. C.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

THESE DAYS

you don't need a lover in this
climate
you don't need a boyfriend in
your bed
these days
pull a blanket round you
baby
if you're looking for an early
grave
mr. Anderton will lead you to
it
he says
pull a blanket round you
baby
some have said
I'd go now rather than wait
just to sit and watch my days
slip away
so surely
you don't need a lover in this
climate
you don't need a boyfriend in
your bed
these days
pull a blanket round you
babe.

ОВИХ ДАНА

не треба ти љубавник у ово
време
не треба ти дечко у кревету
ових дана
умотај се у покривач мала
ако ти треба превремени
гроб
господин Андертон ће те
одвести до њега
он каже
умотај се у покривач мала
рекли су
радије ћу отићи него да
чекам
седим и гледам како ми
дани пролазе
сигурно
ти не треба љубавник у ово
време
не треба ти дечко у кревету
ових дана
умотај се у покривач мала

Текст и музика: Лојд Коул Изводе „Lloyd Cole And The Comotions”

ПОВРАТАК ИЗ РУСИЈЕ

Једна од најомиљенијих група
прошле деценије, не само у Бри-
танији него у целом свету, „Uriah
Heep” („Јураја Хип”) прва је бри-
танска група која је на западном
тржишту објавила албум сним-
љен у Совјетском Савезу.

Плоча се зове „Уживо у Мос-
кви” („Live In Moscow”) а сним-
љена је прошлог децембра током
десет концерата које је група
одржала у совјетској престоници
пред око 180.000 посетилаца.

— То је сигурно најневероватни-
је искуство које сам доживео —
каже гитариста Мик Бокс, један
од двојице чланова „Јураја Хип”
који су још у групи. — Љубитељу
рок музике са Запада тешко је и
да замисли на шта су све спре-
мни људи који тамо живе и воле

рок. Просечном клинцу тамо тре-
ба бар два месеца да би скупио
новац за једну плочу коју ће купи-
ти од препродаваца, а било их је
који су долазили по аутограм са
свих осамнаест наших албума.
Невероватно је и колико знају о
нама, многи и више него што ми
сами памтимо. Новија музика још
није дошла до њих, али независ-
но од тога изгледа да још увек
више воле старије групе.

Иначе, на албуму „Уживо у
Москви” налазе се и три нове
песме које су групу „Јураја Хип”
представиле британској публици
на отвореним концертима током
лета, док су за јесен која је пред
нама најавили представљање но-
вог певача Бернија Шоуа.

Очигледно, стари момци још
верују у себе. Да ли ће их и пуб-
лика прихватити, није сигурно.
Али, ако и не успеју код куће —
Совјетски Савез је, по свему су-
дећи, њихов.

КОНКУРС ПГП РТБ И „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА”

СНИМИТЕ ПРВУ ПЛОЧУ

**После шест месеци, колико је
трајао конкурс за избор најбо-
ље групе и певача, остаје још
да у следећим бројевима обја-
вимо имена победника и саче-
камо коначну одлуку жирија о
томе ко стиче право да сними
свој први сингл!**

Резултати шестомесечног конкурса ПГП РТБ и „Поли-
тикиног Забавника” за избор најбољег певача и групе би-
ће објављени у следећим бројевима. Најпре ћемо обја-
вити победника из сваког месеца (најбоље групе и најбо-
љи певачи), од којих ће један солиста и једна група сни-
мити свој први сингл.

Жири, коме председава **Александар Пилипенко**,
музички уредник ПГП РТБ, преслушава снимке који су
стигли у септембру, а за вас који још нисте одлучили да
се пријавите на конкурс остало је тачно седам дана да то
учините ако мислите да сте талентован певач или свирате
у некој групи. Сви демо-снимци који стигну до 14. октоб-
ра 88. на адресу „Политикиног Забавника” улазе у конку-
ренцију за избор најбоље групе или певача, а као што
знате, од свих месечних победника један вокални соли-
ста и једна група стичу право да сниме свој први сингл.

И ове недеље ПГП РТБ поклања десет ЛП плоча чи-
таоцима који тачно одговоре на наградно питање из об-
ласти музике. Добитници плоче се одређују жребом, а
наградно питање у овом броју гласи: **ПГП РТБ је уочи
лета објавио албуме две британске рок групе које су
тада гостовале у Љубљани. Како се оне зову?**

Адреса на коју треба слати одговоре до следећег
петка је: „Политикин Забавник”, Македонска 29, По-
штански фах 124, 11000 Београд, са назнаком — за кон-
курс „Снимите прву плочу”.

Добитници ЛП плоче:

На наградно питање („Забавник” бр. 1910) тачан од-
говор гласио је — Влада Дивљан. Од свих читалаца који
су тачно одговорили на постављено питање највише сре-
ће имали су: **Мирна Прелог**, И. Маринковића 12, Осијек;
Азра Алагић, Ђуре Ђаковића 12, Бања Лука; **Дарко Ан-
тић**, Милана Мијалковића 36, Светозарево; **Саша Цилин-
шек**, Титова 20, Какањ; **Дуња Лазин**, С. Стејића 10,
Кнежевац; **Селена Павловић**, Р. Кончара 40, Сремска
Каменица; **Росана Солдо**, Ђуре Салаја 14, Славонска
Пожега; **Мајда Марковић**, Јанка Катића 36, Младеновац;
Маша Станојевић, Вуковарска 126д, Осијек и **Вера Ра-
довић**, Олимпијска 35, Сарајево.

7. 10. 1988. ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК 45

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ
— Једина ствар у коју се
разумем је рок музика.
Да, често разговарам о
врсти жица за гитару.
Џо Страмер

ХИТ ХИТ ХИТ ХИ

ДОГОДИЛО СЕ У...

... Генту. Радници на градском гробљу у овом белгијском граду открили су у једном маузолеју станара који се бесправно (уз то још и жив) уселио у туђу породичну гробницу. Жил Ретс (47) претворио је гробницу у удобан трособан стан и у њему је провео две године: кувао је на плинском шпорету, осветлио стан струјом из аутомобилског акумulatora, имао је и радио-апарат. У „стану“ је пронађена још и шиваћа машина, полице с књигама...

... САД. Америчка централна обавештајна агенција (CIA) регрутује шпијуне уз помоћ огласа. У 12 највећих америчких дневника објављени су огласи који позивају „оне који још имају авантуристичког духа“. CIA се потенцијалним мушким и женским шпијунима обраћа речима: „Уколико желите да се укључите у међународне токове, имамо посла за вас“. Плата и није богзна каква за америчке прилике – креће се од 14.000 до 19.000 долара годишње.

... Лондону. Подносили тужбу против свог неверног супруга, жена 51-годишњег бродског машинисте Викторија Вирда поткрепила је бракоразводни захтев непобитним доказима које је лондонски суд уклопио у образложење пресуде: „Тај човек није своју жену варао само у Лондону, Кејптауну и Паризу него чак и на Девичанским острвима“.

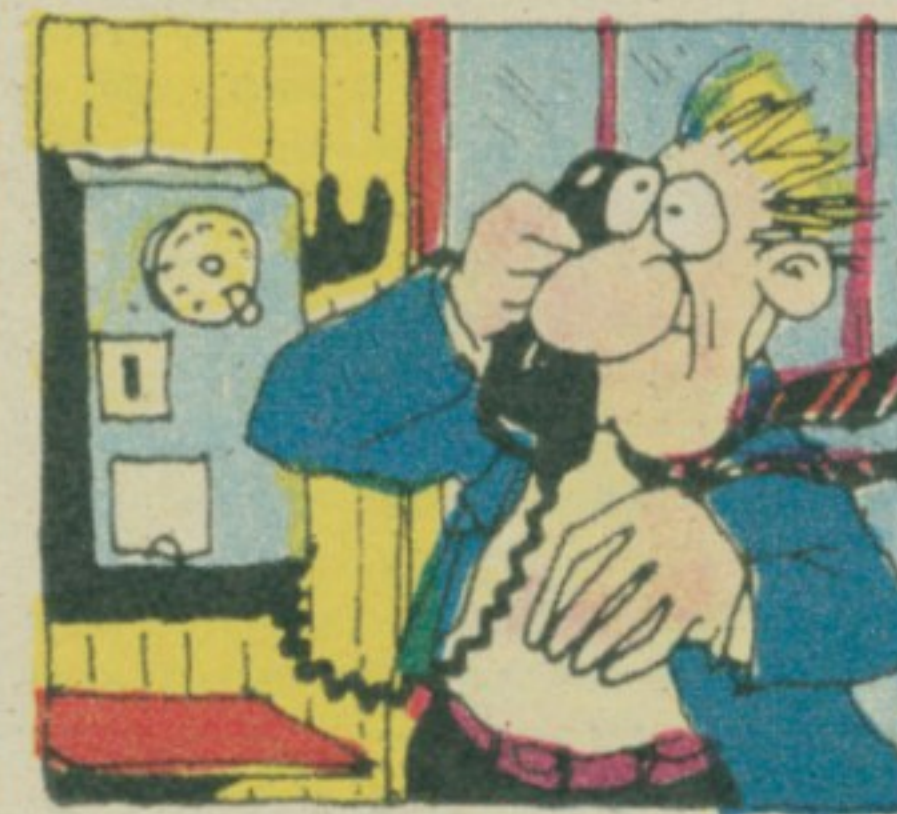
... Њујорку. Два гангстера, Џејмс Гало и Џоел Кониљаро, одлучили су да убију једног полицијског достављача. Првог јануара 1973. они су га отели на улици и стрпали у аутомобил. Гало је доушнику уперео пиштољ с леве стране, а Кониљаро с десне. На оштрој окуци кола су се занела и гангстери су пуцали један у другог. Обојица су на месту остала мртва.

... САД. У америчком граду Провиденсу полиција је ухапсила варалицу који је сакупио доброволне прилоге за помоћ „удовици незнаоног јунака“. Судећи по свему грађани су били веома дарежљиви јер су код превезаног хохштаплера полицајци пронашли више од 20.000 долара.

... Белгији. Шарл Фог постигао је светски рекорд у пецању. Стрпљиво је чекао да загризе „још једна, па још једна риба“ пуних 400 сати и за то време уловио више од 137 килограма рибе. Упорни пецарош – сада светски рекордер – пецао је на четири штапа готово пуних 17 дана.

... Аргентини. Ко у Буенос Ајресу окрене погрешан или непотпун телефонски број, из слушалице ће зачути глас: „Број који сте бирали није исправан. Молим вас погледајте још једном у телефонски именик. Нема никаквог смисла да псујете јер ја сам само грамофонска плоча, грамофонска плоча, грамофонска плоча...“

... Енглеској. На крају првенствене фудбалске утакмице између клубова „Лидс“ и „Манчестер јунајтед“, коју је због катастрофалних погрешака у суђењу овај други клуб изгубио, капитен „Манчестер јунајтеда“ приступио је судији, стиснуо му руку и с типичном британском иронијом приметио: „Била је то веома занимљива утакмица. Штета што је нисте гледали!“

... Сједињеним Америчким Државама. Породица Зиха из америчког града Шенектадија одлучила је да отпутује у Њујорк. Одвезли су се лепо аутомобилом на станицу, паркирали га и одвезли се возом. Пет дана после тога вратили су се из Њујорка. Изненађење је било неописиво: не само да није било аута већ ни железничке станице. Мистерија је одмах разјашњена: док су они шетали Њујорком, зграда железничке станице је срушена да би направила место за нову, а ауто премештен на друго место.

... Великој Британији. У Енглеској је у току кампања за увођење једноставнијих израза у компликован бирократски језик службених формулара и дописа који чак ни високошколовани Британци не могу да схвате. Језик администрације понекад је толико сложен и неразумљив да је једна енглеска општина штампала упутства за попуњавање разних формулара. Међутим, и та упутства била су писана тако неразумљиво да је све остало по старом.

... СР Немачкој. Пси у западно-немачком граду Тибингену могу да буду задовољни: фирма „Алберт Хаг“ почела је да производи нарочите гуме за жвакање намењене искључиво псима. На рекламним омотима пакетића пише да се ове гуме за жвакање производе „да пси не би завидели господарима“.

... Атланти. У одређени дан, који се утврђује на предлог студентата, на универзитету се организује општа туча у којој се студенти и професори узајамно гађају јајима, парадајзом и житком иловачом (читај: блато). Туче се приређују уочи завршних испита да би се и студенти и наставници ослободили нервне напетости. Кажу да овај „лек“ помаже.

РЕЈ БРЕДБЕРИ

ГОМИЛА

Господин Спалнер рукама покри лице.

Осетио је како лети у празно, болан врисак из свег гласа, судар и тресак аутомобила кроз зид, тумбање као играчка из које је избачен. Онда – тишина.

Гомила је дотрчала. Полусвесно, ту где је лежао, чуо их је како трче. Могао је да оцени њихову старост и величину према топоту бројних стопала преко траве, плочника и асфалта улице док су копали по циглама где се његов аутомобил пропео у ноћно небо а точкови се још окретали под дејством бесмислене центрифугалне силе.

Одакле је дошла гомила, то није знао. Упињао се да остане при свести, а онда су се лица гомиле наднела над њим висећи као велика, бујна крошња жалосне врбе. Био је то прстен лелујавих лица која су се гурала, мењала изразе, пиљила бројећи секунде његовог живота или смрти.

Сирена. Гласови полиције. Померили су га. Крв му је потекла између усана. Пренели су га у амбулантна кола. Неко рече: „Да ли је мртав?“ Неко други: „Не, није“. Затим трећи: „Неће умрети“. Видео је лица из гомиле позади у ноћи: једно мршаво, оштрих црта, бледо – човек је прогутало плувачку и угризао се за усне, врло нерасположен. Била је ту и мала жена црвене косе са превише шминке на образима и уснама, дечак с пегавим лицем... По њиховим изразима знао је да ће преживети.

Амбулантна кола су кренула. Опустео се, али њихови укочени погледи буђили су му у лице иако је склопио очи.

Пегави дечак...

Пробудио се. Сунчана болничка соба, рука која му мери пулс.

Покушавао је да нађе речи. О удесу.

– Докторе?

– Да?

– Та гомила – да ли је то било прошле ноћи?

– Пре два дана. Овде сте од четвртка. Ипак, сада је све у реду. Добро се опорављате. Не покушавајте да устанете.

– Та гомила. Нешто у вези с точковима, такође. Да ли удеси чине људе... мало помереним?

– Привремено, понекад.

– Онда ћу вам испричати – осећао је постељу испод себе, зраке сунца на лицу. – Мислићете да сам луд. Возио сам пребрзо, знам. Сада ми је жао. Прескочио сам ивичњак и треснуо у зид. Био сам повређен и ошамућен, али још се сећам свега. Највише гомиле. – Застао је за тренутак, а онда одлучио да настави:

– Гомила се створила тамо сувише брзо. Тридесетак секунди после судара сви су стајали изнад мене и буђили... немогуће је да су могли дотрчати тако брзо,

била је касна ноћ...

– То вам се само учинило да је било тридесетак секунди – рече доктор. – Било је вероватно три или четири минута. Ваша чула...

– Ма да, знам – моја чула, удес. Али, био сам при свести! Сећам се једне ствари која све доводи у везу и чини чудним, боже, проклето чудним. Точкови мојих кола, преврнутих наопако, још су се окретали када сам угледао гомилу.

Доктор се осмехнуо.

Отпустили су га из болнице две недеље касније. Кући је кренуо таксијем...

Нагнуо се и куцнуо у прозор таксија.

– Шта није у реду?

Таксиста се окрену. – Извини, шефе. Ово је вражји град за вожњу. Негде напред десио се удес. Хоћете ли да скренемо обилазним путем?

– Да. Не, не! Чекај. Вози напред. Хајде, да погледамо.

Такси је кренуо напред, трубећи.

– Проклетство! – рече таксиста. – Сваки пут исто. Увек та го-

мила. Помислио би човек да им је рођена мајка погинула.

Дошли су до места удеса. Тело је лежало на плочнику. Знали су да је ту иако нису могли да га виде. Од гомиле.

– Удеси, изгледа, не могу да ме заобиђу – рекао је у канцеларији. Било је касно поподне. Његов пријатељ Морган седео је за столом прекопута и слушао га. – Јутрос сам изашао из болнице и прва ствар на путу кући – наишли смо на несрећу.

– Несрећа не иде сама – рече Морган.

Око пет и тридесет чуо се звекет метала на улици. Морган је климнуо главом и погледао кроз прозор.

– Шта сам ти рекао? Опет незгода. Камион и лимузина крем боје. Да, да – Спалнер је пришао прозору.

Гомила се окупила пребрзо.

Видео је тело жене тренутак пре него што га је прогутала маса. Муњевито се окренуо и пошао према вратима.

Морган повика: – Где си, до ђавола, кренуо?

Спалнер је изашао, Морган за њим, затим је пожурио низ степенице што је брже могао.

– Дођи овамо, брже! – махнуо је Моргану.

– Смири се, још ниси сасвим оздравио!

Изашли су на улицу. Спалнер је пожурио напред. Учинило му се да види црвенокосу жену са превише шминке на образима и уснама.

– Ево! – Окренуо се жустро Моргану. – Да ли си је видео?

– Видео? Кога?

– Проклетство! Нестала је. Сакрила се у гомили!

Угледао је и друго познато лице – мали пегави дечак. Али, има много пегавих дечака на свету. Ионако је било узалуд. Пре него што је Спалнер доспео до њега, дечак је нестао међу људима.

– Да ли је мртва? – упита неки глас. – Да ли је мртва?

– Умире – узврати неко други.

– Умреће пре него што стигне хитна помоћ. Не би требало да је померају. Не би требало да је померају...

Сва лица гомиле – позната, а ипак непозната – нагињала су се, гледала...

...и црвенокоса жена

Спалнер је пажљиво сређивао исечке из новина.

Морган га је посматрао. – У чему је ствар? После твог удеса непрестано мислиш да је свака саобраћајна незгода у вези с тобом. Шта ти је то?

– Исечци о сударима аутомобила и фотографије. Погледај их. Не аутомобиле – рече Спалнер – већ гомиле око аутомобила. – Показао је прстом: – Ево. Упореди ову фотографију судара у Вилшајр дистрикту са овом из Вествуда. Нема сличности. А сада узми ову из Вествуда и упореди је са једном која је снимљена у Вествуд дистрикту пре десет година. – Ова жена је на обе слике.

– Случајност. Десио се да је жена била 1936, затим опет 1946.

– Случајност? Једном можда. Али, дванаест пута за десет година у сударима који су се десили на око три миље један од

другог, то не. Ево – извукао је туце фотографија. – Она је на свакој!

– Можда је настрана.

– Више од тога. Како може да се нађе на лицу места тако брзо после сваког удеса? И зашто носи исто одело на сликама снимљеним у размаку од десет година?

– Нека сам проклет, али тако је.

– И на крају: зашто је стајала изнад мене оне ноћи када сам повређен, пре две седмице?

Узели су пиће. Морган је овлаш погледао исечке. – Зар си платио сервис за новинске исечке да претурају по старим новинама док си био у болници?

– Спалнер је климнуо главом. Морган испи своје пиће. Ближило се вече. Доле на улици палиле су се светиљке. – Шта би то све могло да значи?

– Ко су они? Шта хоће? Нешто си наговестио, али ниси рекао све. Добри боже, мораш имати неку идеју. Ти си преплашен, а сада сам и ја узнемирен – рече Морган.

– Покушавао сам да им се приближим, али неко ме увек спречи, увек закасним. Склизну у гомилу и нестану. Гомила као да пружа заштиту својим члановима. Виде ме кад долазим.

– Звучи као нека врста завере.

– Једно им је заједничко: увек се појављују у гомили, никад појединачно. Идем у полицију са овим, још вечерас. Сувише то траје. Један од њих померио је данас тело оне жене. Није требало да је додирује. То ју је убило...

Спалнер је полако возио кроз град. Хтео бих да стигнем тамо жив, рече у себи.

Био је више ужаснут него изненађен када се из споредне улице, право на њега, докотрљао камион. Трен пре тога честитао је себи на дару запажања и размишљао шта ће рећи у полицији. Предње стакло ударило га је у лице, неколико муњевитих трзаја аутомобила бацило га је напред-назад. Онда се све зауставило. Звук је утихнуо а њега је испунило бол.

Чуо је њихова стопала како трче, трче, трче... Петљао је са вратима. Шкљоцнула је брава... Његово млигаво тело сручило се на плочник. Лежао је са увом приљубљеним уз асфалт и слушао како долазе. Онда је слабашно, полако, окренуо главу горе и погледао.

Гомила је била ту.

Могло је да осети њихов дах, измешан воњ многих људи који

су просто усисавали ваздух неопходан њему да би преживео. Глава му је јако крварила. Покушао је да се покрене и истог тренутка схватио да нешто није у реду с његовом кичмом. Није осетио много приликом судара, али кичма му је била повређена. Знао је да не сме да се помера.

– Помозите му – рече неко. – Окренућемо га и подићи у удобнији положај.

Спалнеру се зажарио мозак.

– Не! Не померајте ме!

– Померићемо га – рече глас као за инат.

– Идиоти, убићете ме! Не!

Али, ништа од овога није могао изрећи гласно. Могло је само да мисли.

Руке су га зграбиле и почеле да га дижу. Учинио је то два човека чија је лица видео раније.

Познати глас рече: – Да ли је мртав?

Други, такође познат, одговори: – Не. Не још. Али биће мртав пре него што стигне хитна помоћ.

Сви су били око њега, судије и поротници чија је лица већ их видео и, упркос бола, бројао их.

Пегави дечак. Старац набора не горње усне... Нашминкана црвенкоса жена. Старица с младежом на бради...

Посматрао их је, изнад себе, радознао као човек у дубини воде који посматра људе на мосту. Ко сте ви? Одакле стижете тако брзо и како? Ви сте гомила која се увек испречи гутајући ваздух потребан плућима човека који умире, заузимајући простор који му је потребан да би лежао, сам. Газите по људима како би сигурно умрли. То сте ви. Знам вас све.

Они нису говорили. Лица... Старац. Црвенкоса жена...

Неко је подигао његову ташну.

Чије је ово?

– Моје! Ту су докази против свих вас.

На њим су коцкале очи. Сјајне очи испод рашчупане косе или испод шешира.

Лица...

Однекуд – сирена. Хитна помоћ је долазила.

Али, гледајући лица, изразе, околности, гомилу, Спалнер је знао да је сувише касно. Прочи-тао је то на њиховим лицима. Они су знали.

Покушао је да говори. Шапатом је процедио:

– Изгледа... као да ћу вам се придружити. Мислим... да ћу бити члан ваше... групе... сада.

Онда је склопио очи и чекао потребника.

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

Број црних поља у сваком реду, односно ступцу, наведен је у загради на крају сваког низа описа. Решавајући укрштеницу, пронађите њихова места и уцртајте их сами.

ВОДОРАВНО: 1. Крш, крас – Врста винове лозе (1). 2. Омотати, обавити – Месо без костију (1). 3. Презиме младог виолинисте са слике – Ознака за радијус (1). 4. Француска певачица. Едит – Ознака за електрон (1). 5. Лична заменица – Скраћено женско име. Аземина (1). 6. Претњом изнуђен новац (1). 7. Име римског историчара Ливијеа – Једанаесто и последње слово азбуке (1). 8. Управна област у феудалној Турској (0). 9. Мала повреда (0).

УСПРАВНО: 1. Електронски рачунар (0). 2. Ваздухопловство (0). 3. Планина у Бугарској – Један угљоводоник, гас без боје и мириса (1). 4. Име виолинисте са слике – Име глумца Марвина (1). 5. Име песника Ујевића – Наш ранији фудбалски репрезентативац. Велимир (1). 6. Врста папагаја – Упитна заменица (3). 7. Орган чула вида (0). 8. Течно ткиво (0). 9. Коњи у народној песми (0). 10. Птичица (песн.) (0). 11. Немачки предлог (1). 12. Император (0).

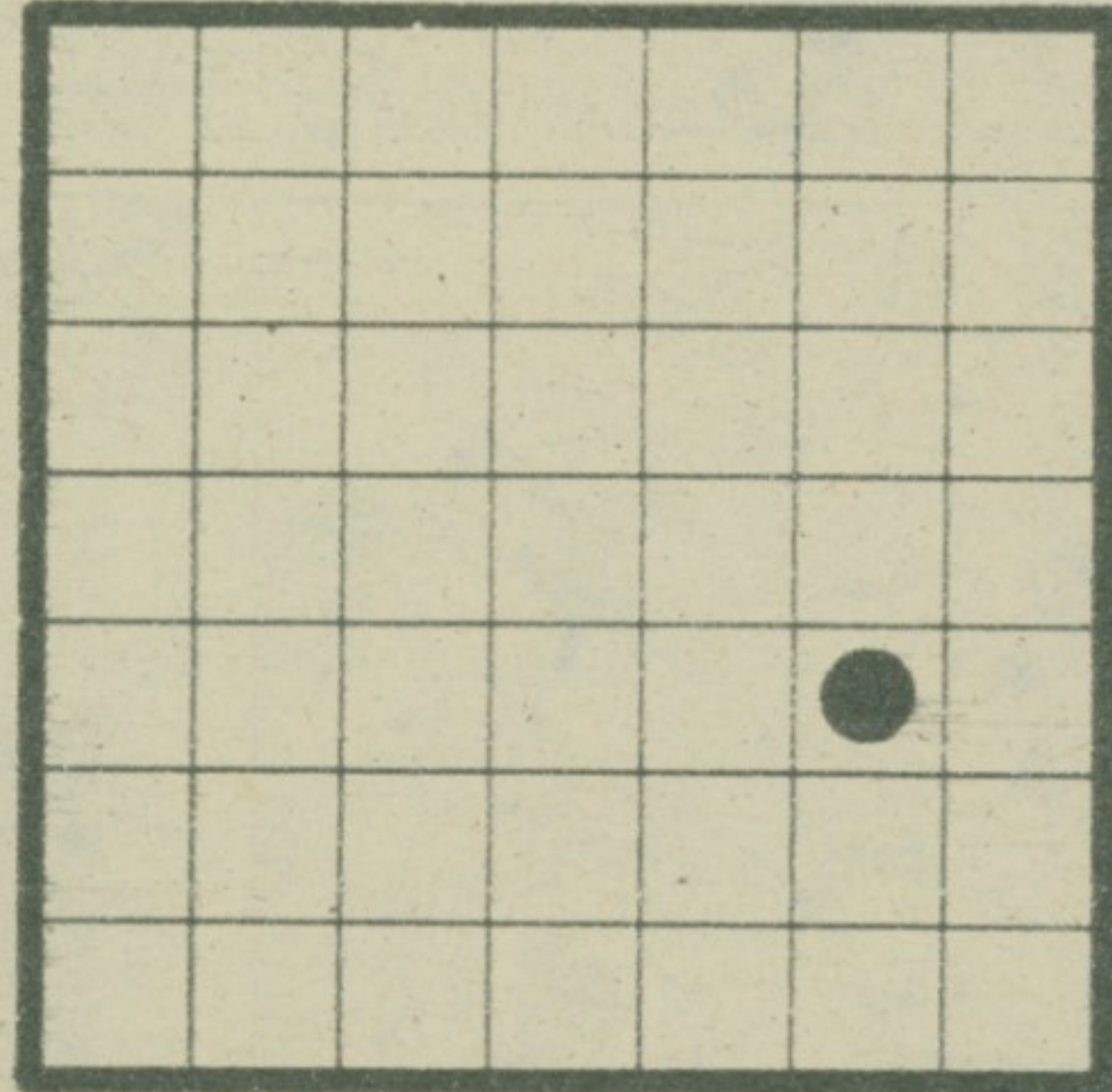
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												

МАЛА РЕКОНСТРУКЦИЈА

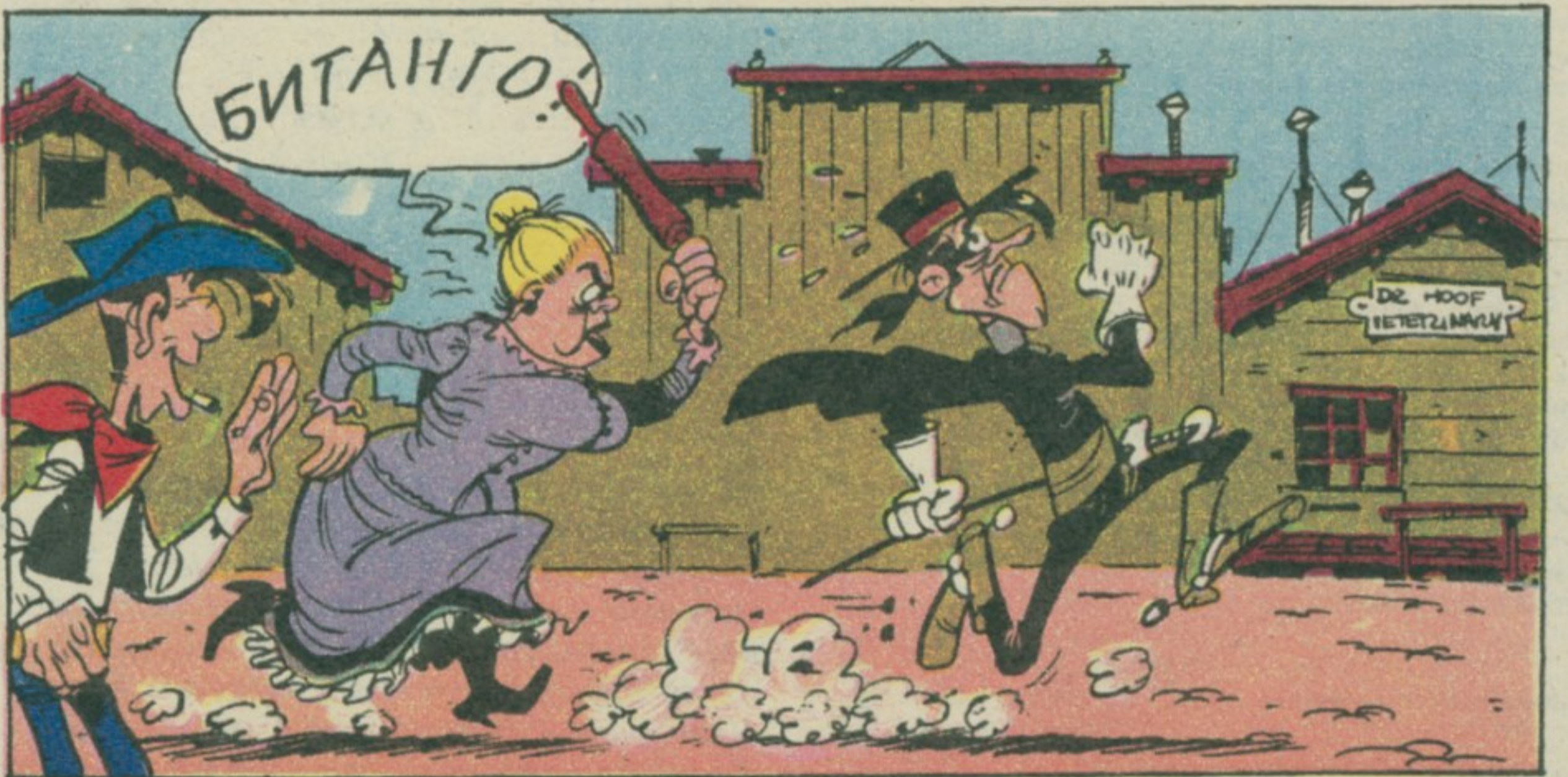
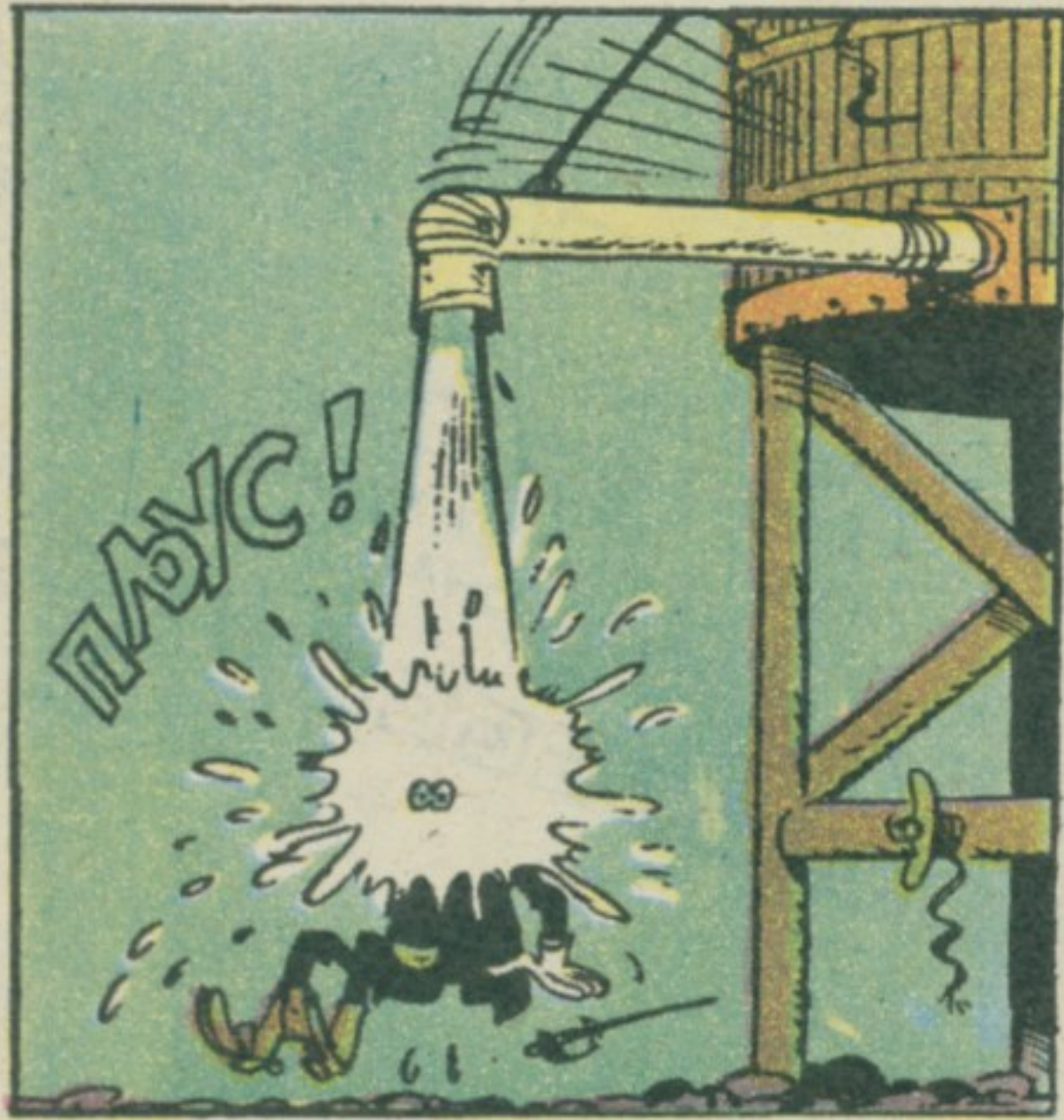
У поља ове мале укрштенице треба да упишете осамнаест речи, али тако да уцртате још четири црна поља. Распоред црних поља је симетричан, а задане речи наводимо азбучним редом.

АЛЕМАНИ, АМА, АП, АПАРАТИ, АТ, БРАВУРА, БРЕСКВА, ВА, ВИМ, ВИР, ЕСТРАДА, КРИВАЈА, МИР, РА, РАДИЈАН, РАСТРАЛ, СТР, ТРИ.

РЕШЕЊЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Дарко Рибникар

Заменик главног и одговорног
уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Боковић, Љубинка Ђуровић, Љилана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Дарко Рибникар, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукатиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Славољуб Кеџић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 1.500 дин.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Тромесечна 16.560 динара, полугодишња 33.120 динара, годишња 66.240 динара.

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Тромесечна 33.120 динара, полугодишња 66.240 динара, годишња 132.480 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728, уз обавезну наизнак НО „Политика“ – ООУР „Продаја“ – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ:

САД	USD	43.-
СР НЕМАЧКА	DEM	79.-
ФРАНЦУСКА	FRF	268.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	67.-
ШВЕДСКА	SEK	273.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну наизнак ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

Насловна страна:
РАСТКО ЂИРИЋ

Сувише брижни родитељи

Пишем ти први пут и надам се да ћеш ми помоћи. Имам 14 и по година и једну велику невољу: све моје вршњациње и другарице из разреда родитељи пуштају у биоскоп, шетњу градом, да се посећују, а мени моји не дају ни да мрднем. Кажу да филмови нису добри за мене, да сам још млада за шетње по граду и слично. Кад замолим маму да ме пусти бар у кратку шетњу, она почиње да говори о мојих опасних 14 година и да набраја шта се другима догодило. Ја разумем маму да стрепи за мене. Али, шта се догодило Весни, Зорици, Биљани, Дејану? Једноставно су се прошетали и задовољни вратили кући. А ја... Не знам како да убедим маму да ме пусти. Ако бих позвала другарице да дођу кући по мене, мама ме ни тада не би пустила, јер не воли да доводим друштво. Овако, мој дом постаје тамница, а мама чувар тамнице. Размишљала сам да одем у дом, али не могу, волим маму и тату. Молим вас, помогите ми, јер стварно не знам шта да радим!

Ваша редовна читатељка,

Шабаци

Објављујемо твоје писмо и потпуно разумемо зашто се ниси потписала ни иницијалима. Забавник те разуме и на твојој је страни, само, јасно је да ти не можемо много помоћи. Има родитеља који претерују у својој бризи за дете, па се та брига претвара у мучење детета. Ипак, не би требало да само очајаваш. Прво, не избегавај да позиваш другарице и другове својој кући – временом ће твоји родитељи, кад их боље упознају,

ПРИЛИКОМ ПОНОВНОГ ОБЈАВЉИВАЊА СТАРИХ ЗАБАВНИКОВИХ СТРИП-ГАО ДР ЂОРЂЕ КОСТИЋ, БЕОГРАДСКИ ЛЕКАР И КОЛЕКЦИОНАР.

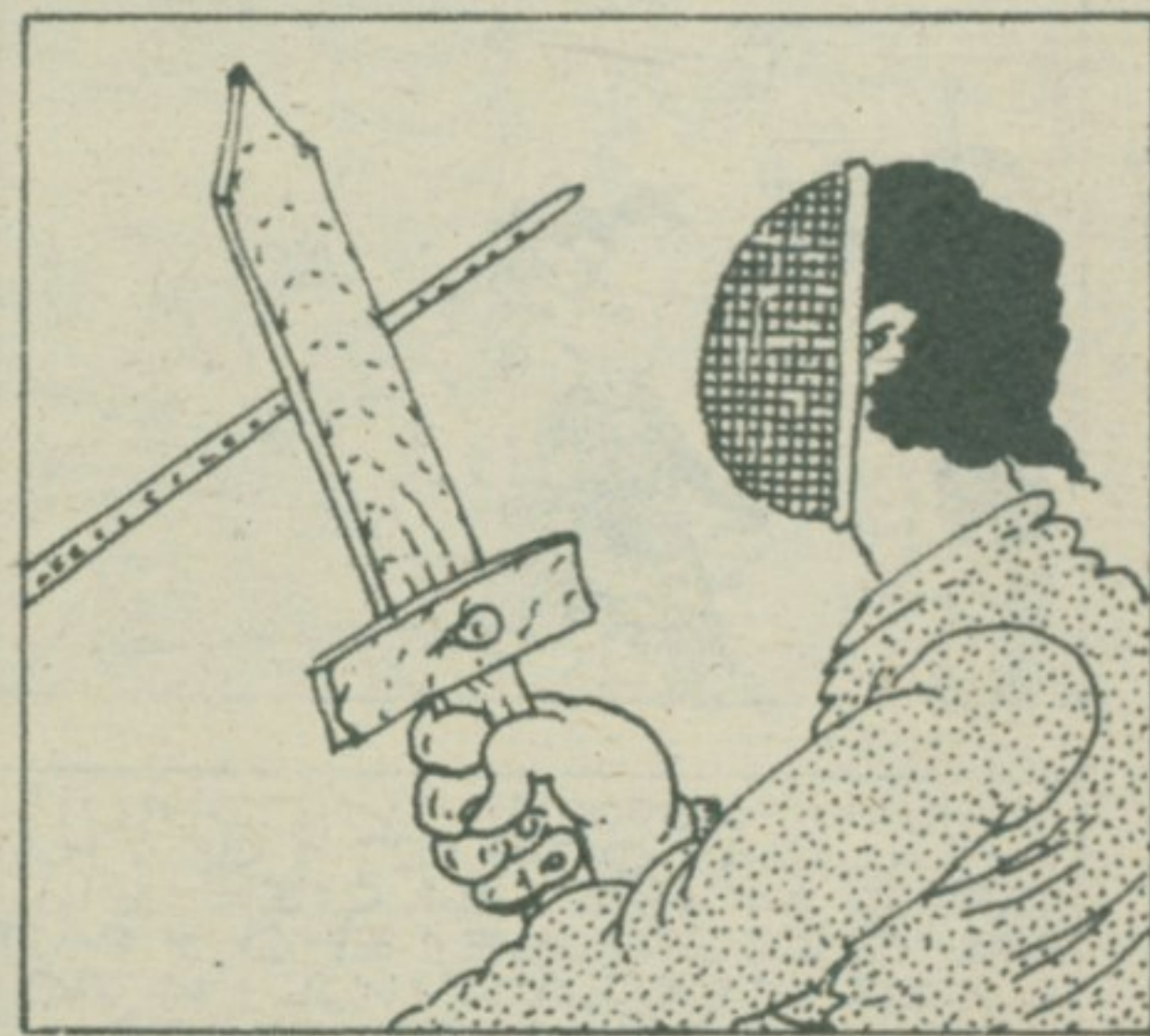
видети да су и то добра деца, па ће вероватно „омекшати“ и почети да те пуштају у шетњу или биоскоп. А други наш савет био би да идеш код школског психолога и поразговараш о овој невољи која није само твоја и уопште ретка код твојих вршњака. Психолог ће те и разумети и знати да те најбоље посаветује, а можда ће и позвати твоје родитеље на разговор. Неки пут људи пре прихвате мишљење неког трећег, него својих најближих.

Волим витешки спорт

Молим те да ми одмах одговориш јер ми је ово врло хитно! Желела бих да почнем активно да се бавим мачевањем, али не знам коме да се обратим. Зато бих те молила за адресу где бих могла да добијем неке податке.

АЛЕКСАНДРА,
Београд

Све што занима Александру сазнали смо у Мачевалачком савезу Југославије. Мачевање спада у ретке спортове у којима се може почети и у оним годинама када је за све остало већ касно, а то значи од седам (раније не може) па све до двадесет! То се односи на спортско мачевање, док рекреативно могу почети и старије особе. У Београду може да се тренира у два клуба:

„Црвеној звезди“, на њеном стадиону, сваког дана од 17 до 19 сати.

„Железничару“, који тренинге под руководством познатог стручњака Љубе Савића одржава на Ташмајдану, такође поподне.

Александра, најбоље пођи у један од ова два клуба и упиши се на часове омиљеног спорта.

Потрага за Забавницима

Видим да свима помажеш, па ћеш можда и мени. Редовно те читам, али ми недостају бројеви 1880, 1882, 1883, 1907, 1910, 1911. Иначе, сакупљам Хи-Мена, па те молим да ми пошаљеш ове бројеве ако имаш резерве Забавника. Ти си ми још једина нада, јер бих желела да имам целу колекцију. Имам и предлог: волела бих да читаоци пишу о месту у ком живе, а нарочито Југословени у иностранству. Ево и моје песме Забавнику:

Паја, Шиља, Хогар Страшни,
то су стрипови ненадмашни.
Ко га воли тај све зна,
у њему је само истина.
Увек нешто ново у њему има,
он се допада СВИМА!

**ДАНИЈЕЛА ШТРЕБАЦ,
Браће Татић 63,
КИКИНДА**

Драга Данијела, хвала на похвалама и овој песми. Што се тиче старих бројева Забавника, редакција чува само оне за

коричење, а то не продајемо. Међутим, бројеви који се не распродају по киосцима могу још неко време да се набаве у „Политикиној“ продавници, Македонска улица 35 у Београду. Овим одговарамо и осталима који су нам писали са сличним молбама. Игром случаја, међу овонедељним писмима која су стигла у нашу редакцију, нашло се и једно из Бањалуке које објављујемо:

„Продајем комплет Забавника од око 500 бројева, од 1972. до 1981. године, тел.: 078/22-014.”

О кликерима и кликерању

Драги Забавнице, зовем се Александар Гуцунски, имам 8 година и волим да играм кликере с друговима. Пишем вам да чујете наше изразе у овој игри. Рупу зовемо роша, за бомбардовање кажемо шкајмак, а осим оних врста кликера које сте ви набројали ми знамо и за порцуланера. Играч који први каже: „Тур-јен!“ бира да ли има или нема чишћења терена при гађању. Када кликером пого-

димо гађани кликер, кажемо да су се цикали. Примите пуно поздрава и од моје сестре,

**САША И ЈЕЛЕНА ГУЦУНСКИ,
И. Л. Рибара 28
ВИНКОВЦИ**

Поводом рубрике о кликерима шаљемо вам неке наше називе и изразе у овој игри:

ТРИЦА – погодак у рупу из првог бацања

ВАНКА – назив за излаз из поља за игру

ПАЈЧЕ – мали кликер

МАЈЧЕ – најмањи кликер

БУМБУЛА – највећи кликер

ШЕСТОПЕРКА, СЕДМОПЕРКА, ПЕТОПЕРКА – називи за бумбуле

ПОРЦУЛАНАЦ – кликер од порцулана

КРИСТАЛАЦ – кликер од кристала

СЛЕКИ – онај који последњи улазу у игру

**БОЈАН И ВЛАДАН ВЕСЕЛИНОВИЋ,
Н. Стајковић „Татко” 26
НИШ**

Прочитао сам твој чланак о малим округлим „драгуљима” – кликерима – с којима се и ја радо играм. Приметио сам да у кликерашком жаргону, поред наведених врста кликера, недостаје назив за кликер „земљанац” који се прави од печене земље. Ови кликери су обојени различитим живим бојама и кад су нови дивно се пресијавају. У време наших дека и бака кликери „земљанци” били су главни јер су „стакленци”, „американци” и други били ретки и скупи.

Много те поздравља твој верни читалац

**РАТКО НОВАКОВИЋ,
уч. I разреда О. Ш. „22. децембар”,
БЕОГРАД (кућна адреса: Незнаног
јунака 21 а)**

Хвала нашим младим читаоцима који су нам писали. Драго нам је што смо их овако обрадовали рубриком о кликерима. Њихова писма су још један доказ да неке ствари остају увек популарне мада су старе не вековима, него миленијумима! Па тако и игра кликерима, или „кликерање” како каже Саша, данас има многе присталице упркос изазовима модерне технологије као што су видео игре, флипери или роботи, скупе играчке недоступне већини наше деце.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Зорица Ложанкоска, Ристо Крле 1/2/18, 96330 Струга – 14 година, сакупља салвете и постере, воли Плави оркестар, навија за Партизан.

Јелена Панић, Норвешких интернираца 10, 31000 Титово Ужице – 12 година, воли путовања, филмове, музику, спорт и сликарство, сакупља марке.

Едина Телетовић, Пере Билића 19, 88420 Јабланица – 13 година, сакупља постере, тренира рукомет.

Ива Горенц, Партизанска 17, 41432 Брегана – 12 година, већ се дописује са 70 другара, али жели још нових другова и другарица.

Наташа Шајтош, Лењинова 197, 25233 Руски Крстур – 11 година, воли забавну музику, сакупља салвете и значке.

Срђан Рогљић, Крагића 7, 58000 Сплит – 13 година, воли спорт и музику, сакупља марке и заставице фудбалских клубова, навија за Хајдук и Југопластику.

Маја Илић, Магјажева 15, 61000 Љубљана – 10 година, сакупља постере, украсна писма, налепнице, беџеве и салвете.

Рената Михајловска, Бранко Богдански 182/1-11, 91300 Куманово – 15 година, сакупља украсна писма, постере и оловке, воли музику, дружење, дописивање и путовања.

Љиљана Ђорђевић, Мирче Ацева 4, 11000 Београд – 12 година, воли музику и дописивање, сакупља салвете, марке и постере и сличице из листа „Браво”.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

БЕЛА УКРШТЕНИЦА: карст, окатац, овити, кртина, Миленковић, р, Пјаф, е, ја, аза, уцена, тит, јш, ејалет, раница.

МАЛА РЕКОНСТРУКЦИЈА: бресква, растрал, а, три, е, вир, вим, у, ама, а, радијан, апарати.

Награђени ученици и питомци Центра везе у посети војном аеродрому у Батајници

Пред почетак 13. „Школског часа“
у „Политици“

ХАЈДЕ ДА СЕ ДРУЖИМО!

**У протеклих 12 година више
од 600.000 учесника. – Старт:
10. октобра. – У предстојећој
акцији више новина и много
лепих и вредних награда**

Да је „од колевке па до гроба најлепше ђачко доба“ уверили су се сви који су сели у ђачку клупу. У школи, поред првих слова и знања, стичемо другове, пријатеље, прве симпатије. Доживљаји из тог времена памте се и препричавају целог живота.

Већ дванаест година лист „Политика“ акцијом „Школски час“ даје свој допринос лепоти ђачког доба. У овој акцији, која је и такмичарског карактера, учествују ученици основних и средњих школа из целе Југославије. Кроз пригодне текстове и питања учесници имају прилику да сазнају нешто ново, али и да заслуже вредне награде. Сарађујући са „Школским часом“, шаљући вести о раду дванаест година у акцији је учествовало више од 600.000 учесника из око 1.200 школа широм Југославије.

Посебна драж ове акције и њен основни циљ јесте ширење братства и јединства међу младима. Поред вредних на-

града (музике линије, портابل-телевизори, спортска опрема, књиге, учила) посебно примамљиве награде су путовања на којима се на окупу нађе више стотина ученика из свих крајева Југославије. На крају 12. „Школског часа“, током маја и јуна, око хиљаду основаца и средњошколаца имало је прилику за међусобно дружење и упознавање. Награђени ученици боравили су у војним школама у Београду, Загребу и Сарајеву, у кампу „Школског часа“ у Крвавици код Макарске, у омладинском хотелу „Делфин“ у Бијелој код Херцег-Новог, затим у Тивту, Баошићу и на Воруши код Титограда.

Овогодишњи, 13. по реду, „Школски час“ биће у знаку два срца. Сваки учесник добиће беџ – „Срце у срцу“. Он је јединствен, јер на њему фломастером можете да упишете све што пожелите.

Почетак такмичарског дела овогодишње акције је 10. октобар. Доста је новина. Прва

се односи на систем такмичења. Такмичарски део биће у два циклуса: у јесен 25 дана за основце и средњошколце и на пролеће исто тако. Посебно се одвијају циклуси за основне и средње школе. Основци ће се такмичити од 10. октобра до 11. новембра ове године и од 20. марта до 21. априла следеће године. Средњошколци ће водити битку са питањима од 14. новембра до 20. децембра 1988. године и од 13. фебруара до 17. марта 1989. године.

Новине су и у наградама. После сваког циклуса биће додељено 1.000 појединачних награда: мопеди, веспе, компјутери, мини-линије, телевизори и друге. На крају такмичења биће додељене посебне награде најуспешнијим школама и њиховим ученицима.

Посебно привлачне награде биће путовања и боравак у разним земљама. Поред већ поменутих боравака, на почетку овог „Школског часа“ 30 ученика из школа са највећим бројем учесника боравиће 15 дана у Совјетском

Савезу. На крају акције десет ученика ће боравити по месец дана у Енглеској, Немачкој ДР, Пољској и Совјетском Савезу на курсу за учење страних језика, стотину ученика ће посетити своје вршњаке у СР Немачкој, Француској и Аустрији. Поред ученика, биће награђени и наставници путовањима у Атину, Солун, на Кипар и другим наградама.

Три дечака и три девојчице из три основне и три средње школе, које се најмасовније укључе у овогодишњу акцију, биће неколико дана пилоти и стјуардесе „Adria airways-a“. Наиме, у марту 1989. године овој нашој авио-компанији стиже из Француске први авион типа „air bus 300“, кога називају и авионом будућности. Шест наших срећних добитника провешће неколико дана у Француској и у униформама „Adria airways-a“ „довешће“ авион у Југославију.

Наравно, ово није све што ученике очекује у 13. „Школском часу“. Много разних изненађења очекује оне који дођу да се друже са „Политиком“.

В. Радојчић

Кампери „Школског часа“ у Крвавици код Макарске

ДУШАН
РЕДОВИЋ

Дружина КЛИКЕР

